

សិក្សាព្រះសូត្រ

ភាគទី ៧

ថ្ងៃដប់ប្រាំកើតខ្មែតខែអស្សុជ
ស្តេចចាកទេវលោកទ្រង់ជោគយាងយាស
ដែនសង្គស្សៈសមស័ក្តិព្រះបាទ
ទក្ខិណបាទៈអចលរចេតិយ

យើងអុជថ្លៃដ៏បទទូលអង្គព្រះ
ជណ្តើរតេជៈតុះជាន់ផែនដី។
ត្រប់ព្រះលោកនាថ្ងៃព្រះបាទចក្រី
បរិស័ទប្រុសស្រីឃ្លាតខ្មីវន្ទា។
សភធុ! សភធុ! សភធុ! ប. ស. វ.

26 2 2007

រៀបរៀងដោយ

ខ្ញុំព្រះករុណា

ខ្ញុំបាទ **ប៊ុត សាវណ្ណ**

ពាក្យប្រារព្ធ

សៀវភៅសិក្សាព្រះសូត្រភាគទី ៧ នេះ មាន ១០ ព្រះសូត្រ រួមមានខ្លឹមសារតាមព្រះអង្គកថាផងដែរ ក្នុងបិដកលេខ ២២ ចូឡយមកវគ្គ តាមទំព័រក្នុងសៀវភៅនេះ គឺ

១- សាលេយ្យកសូត្រ	ទំព័រ ២, ២- វេញកសូត្រ	ទំព័រ ៨
៣- មហាវេទន្តសូត្រ	ទំព័រ ១៧, ៤- ចូឡវេទន្តសូត្រ	ទំព័រ ៣០
៥- ចូឡធម្មសមាទានសូត្រ	ទំព័រ ៤៣, ៦- មហាធម្មសមាទានសូត្រ	ទំព័រ ៥៥
៧- វីមសកសូត្រ	ទំព័រ ៦៥, ៨- កោសម្ពិយសូត្រ	ទំព័រ ៨៥
៩- ព្រហ្មនិមន្តនិកសូត្រ	ទំព័រ ១០០, ១០- មារតជ្ជនីយសូត្រ	ទំព័រ ១១៧

នៅចន្លោះនៃព្រះសូត្រ ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបាទ បានសរសេរ ពាក្យរំលឹក ជាពាក្យរាយខ្លះ កំណាព្យខ្លះ សមគួរតាមអធ្យាស្រ័យ នៃអ្នកសរសេរនិងអ្នកអានឬស្តាប់ ។ ចំពោះកំណាព្យសូមពុទ្ធបរិស័ទ កុំរង្គៀសអ្វីឡើយ ព្រោះមិនមែនជាអនាគតភ័យដូចនៅក្នុងបិដក លេខ ៤៤ ទំព័រ ២២៤ យោធាជីវវគ្គនោះទេ ក្នុងព្រះសូត្រគឺ **យេ បន តេ សុត្តន្តា កវិកតា កាវេយ្យា មិត្តក្ខណ មិត្តព្យាបាទា ពាហិរកា សាវកតាសិតា តេសុ កញ្ញាមាទេសុ...** បើពួកសូត្រណា ដែលកវីតាក់តែង ជាពាក្យកាព្យ

មានអក្ខរៈដ៏វិចិត្រ មានព្យញ្ជនៈដ៏វិចិត្រ ជាពាក្យខាងក្រៅ ជាភាសិត
របស់សាវ័ក (ខាងក្រៅ) កាលបើសូត្រទាំងនោះ ដែលបុគ្គលកំពុង
ពោល ទើបប្រាថ្នាចង់ស្តាប់ ផ្ទៀងត្រចៀកប្រុងស្តាប់ ។ល។

ព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់សម្តែង **ពាហិរកា សាវកតាសិតា** គឺជា
ភាសិតរបស់ពួកសាវ័កខាងក្រៅព្រះពុទ្ធសាសនា ជាពាក្យវិបល្លាស
ផ្សេងៗ ដែលព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់មិនបានបញ្ញត្តសម្តែង (ដីកា = **លិង្គ-
វចនវិបល្លាសេន វុត្តន្តិ អេហ ។ សាសនតោ ពហិទ្ធា
វិតាតិ ន សាសនាវចរ ។ ពាហិរកសាវកេហិតិ
ពុទ្ធាតិ អប្បញ្ញាតានំ យេសំ កេសញ្ចិ សាវកេហិ**) ។
ដូច្នេះ ពាក្យណាដែលយើងរៀនសូត្រមិនខូចធម៌ មិនខូចវិន័យ មាន
ពាក្យកាព្យនមស្ការព្រះរតនត្រ័យ និងភាសិតរំលឹកដាស់តឿនជាដើម
សុទ្ធតែគួរស្តាប់ គួររៀនទាំងអស់ ជាពិសេសគឺយើងនៅតែសិក្សា
ព្រះសូត្រក្នុងព្រះសុត្តន្តបិដកដដែល មិនមែនជាការបោះបង់ចោល
ព្រះពុទ្ធសាសនា ដូចនៅក្នុងអនាគតភ័យ ៥ យ៉ាងនោះឡើយ ។

បាត់ដំបង, ថ្ងៃ ១៥ កើត ខែ អស្សុជ ព.ស.២៥៥៩

ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបាទ ប៊ុត សាវណ្ណ

ព្រះសុត្តន្តបិដកខ្មែរលេខ ២២

បង្ហាញនិកាយ មូលបណ្ណាសក

ចូឡយមកវគ្គ

មាន ១០ ព្រះសូត្រ គឺ

១ - សាលេយ្យកសូត្រ	២ - វេរញ្ជកសូត្រ
៣ - មហាវេទល្លសូត្រ	៤ - ចូឡវេទល្លសូត្រ
៥ - ចូឡធម្មសមាទានសូត្រ	៦ - មហាធម្មសមាទានសូត្រ
៧ - វីមំសកសូត្រ	៨ - កោសម្ពិយសូត្រ
៩ - ព្រហ្មនិមន្តនិកសូត្រ	១០ - មារតជ្ជនីយសូត្រ

១. សាលេយ្យកស្រុត

សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេចយាងទៅកាន់ទី
ចារិកក្នុងកោសលជនបទ ព្រមដោយភិក្ខុសង្ឃជាច្រើនព្រះអង្គ ទ្រង់
គង់អាស្រ័យនៅនឹងស្រុកព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះសាលៈ ។

គ្រានោះ ពួកព្រាហ្មណ៍និងគហបតី អ្នកស្រុកសាលគ្រាម
នាំគ្នាចូលគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយបានក្រាបទូលសួរព្រះអង្គ
អំពីហេតុដែលនាំឲ្យសត្វទាំងឡាយពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ទម្លាយ
រាងកាយខាងមុខបន្ទាប់អំពីមរណៈ ទៅកើតក្នុងអបាយភូមិ ៤ និង
ពួកខ្លះ ទៅកើតក្នុងមនុស្ស សុគតិ ស្មគ៍ទេវលោក ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់អំពីកិរិយាប្រព្រឹត្តមិនស្មើ គឺមិន
ប្រព្រឹត្តតាមធម៌ បានដល់អកុសលកម្មបថ ១០ ហ្នឹងឯង ដែលមាន
អកុសលកម្មនោះជាបច្ច័យនៃបដិសន្ធិក្នុងអបាយភូមិ ៤ ចំណែកឯការ
ប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ជាកិរិយាប្រព្រឹត្តស្មើត្រឹមត្រូវនៅក្នុងកុសលកម្មបថ
១០ ជាបច្ច័យឲ្យបដិសន្ធិក្នុងសុគតិភព ។

សុចរិតកម្មក្នុងកម្មបថ ១០ ឲ្យបដិសន្ធិក្នុងកាមសុគតិភព

ដោយកម្មប្បថ្វីយ ក៏ជាឧបនិស្ស័យ ឲ្យសម្រេចនូវរូបជ្ឈាន អរូបជ្ឈាន
និងឲ្យសម្រេចនូវលោកុត្តរ រហូតដល់អស់នូវអាសវក្កិលេស ទៅតាម
ការអប់រំចម្រើន ។

ពួកអ្នកស្រុកក្នុងសាលត្រាម ពោលសរសើរព្រះធម៌ទេសនា
និងសូមដល់ព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃជាសរណៈ រហូតអស់ជីវិត
ចាប់តាំងអំពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

សូមអនុមោទនា !

ពាក្យរំលឹកចំពោះសេចក្តីស្រឡាញ់

យល់សច្ចិល្អ ហើយបានយូរយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏គង់ភ្ញាក់
យ៉ាងណាមិញ សេចក្តីស្រឡាញ់ចំពោះអ្វីៗ ក្រែលែងណាស់
យ៉ាងណាក៏ដោយ ចុងក្រោយគឺត្រូវតែព្រាត់ចាកនូវអ្វីៗនោះ ។

មិនខាតពេលព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ គឺស្រឡាញ់សេចក្តីល្អ។

នឹកឃើញដល់ការស្រឡាញ់សេចក្តីល្អ ក៏នឹកឃើញដល់
បុគ្គលសំខាន់ៗ ដូចជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះបច្ចេកពុទ្ធ ព្រះអគ្គសាវ័ក

ព្រះអគ្គសាវ័ក ព្រះពុទ្ធមាតា ព្រះពុទ្ធបិតាជាដើម ទាំងនេះគឺជា
លទ្ធផលនៃការស្រឡាញ់សេចក្តីល្អ ជាបុគ្គលប្រសើរលើលោក
គួរជ្រះថ្លា ។

ស្រឡាញ់អ្វីៗក៏ដោយ កុំភ្លេចស្រឡាញ់ខ្លួន ភ្លេចអ្វីៗបាន
តែកុំភ្លេចខ្លួន ចោលអ្វីៗបាន តែកុំចោលខ្លួន ខូចអ្វីៗបាន តែកុំខូច
ខ្លួន ព្រោះខ្លួនជាទីពឹងនៃខ្លួនឯង ដូចដែលព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់ត្រាស់
សម្តែងអំពីកុសលកម្មបច្ច ១០ ក្នុងសាលេយ្យកសុត្រ គឺជាទីពឹង
សំខាន់ណាស់ ។

ទុក្ខតិចទុក្ខខ្លាំងក្នុងចិត្ត សុទ្ធតែព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ដែល
ជាតណ្ហានន្ទៈជាបច្ច័យទាំងអស់ ដូច្នេះគួរអាស្រ័យសេចក្តីស្រឡាញ់
ដែលជាកុសលនន្ទៈ អប់រំសតិប្បដ្ឋាន ពិចារណាកាយ វេទនា ចិត្ត
ធម៌ ឲ្យឃើញតាមសេចក្តីពិតនៃបរមត្ថ ដែលមិនមែនជាសត្វ
មិនមែនជាយើង ទើបអាចលះនូវតណ្ហានន្ទៈដែលជាហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃសេចក្តីទុក្ខបាន ។

ក្រឹត្យក្រមនៃសេចក្តីសុខក្នុងចិត្តនៃបុគ្គលម្នាក់ៗ គឺបិតនៅ

ត្រង់ព្រមទទួលថា គ្រប់យ៉ាងក្នុងលោករមែងប្រែប្រួល ។

កើតទុក្ខព្រោះស្រឡាញ់ចង់បានរបស់ដែលអត់ គួរសិក្សា
ចំពោះសេចក្តីទុក្ខហ្នឹងឯង ដែលកើតឡើងជាតូចធំ មិនមែនជាខ្លួន
យើងឡើយ នេះជាសមត្ថភាពពិសេសនៃបុគ្គលអ្នកអប់រំបញ្ញា ។

ក្នុងជីវិតរាល់ថ្ងៃ អ្វីៗទាំងអស់សុទ្ធតែជាធម្មា ស្មើគ្នាជាអនត្តា
បញ្ញាបានដឹងហើយ ក៏ស្ងប់នូវការហ្វូងហែង មិនចាប់យកហើយក៏
មិនប្រទូស្ត មានតែការសិក្សាអប់រំប៉ុណ្ណោះ ។

រវល់តែចង់បានរបស់ដែលអត់ រហូតភ្លាត់ប្លាតខាតខានមិន
បានសុខ ជាមួយនឹងរបស់ដែលមាននៅជុំវិញខ្លួន ទាំងដែលមិន
បានសិក្សានូវការពិត ។

មិនចាំបាច់និយាយដល់របស់ដែលអត់ សូម្បីតែរបស់ដែល
មាន កំពុងប្រាកដ ក៏ត្រូវលះចោលដែរ គឺនៅត្រង់មិនចាប់ប្រកាន់
ហ្នឹងឯង នេះជាតួវិបស្សនា ។

តណ្ហាករអ្វីៗឲ្យយើង ប៉ុន្តែសតិប្បដ្ឋានវិញ មិនមានយើងជា

អ្នកបានអ្វីឡើយ ។

ការចង់បានចម្រើនសតិប្បដ្ឋាន វិបស្សនា ចង់បានស្ងប់ ការចង់នេះក៏មានឧបការៈដល់ការសួរធម៌ ការស្តាប់ធម៌ហើយ ប៉ុន្តែដល់សតិប្បដ្ឋានកើតឡើង គឺរលឹកដឹងថា ធម៌កំពុងប្រាកដ ។

សតិក៏ជាតួធម៌ បញ្ញាក៏ជាតួធម៌ ស្ងប់ក៏ជាតួធម៌ ការចង់បានក៏ជាតួធម៌ ការឃើញ ៣ គិត ។ល។ គឺថាគ្រប់ព្រះអង្គ គ្រប់គ្នាសុទ្ធតែមានបរមតួធម៌ស្រេចទៅហើយ ឲ្យតែលក្ខណៈនៃបរមតួធម៌នោះៗប្រាកដមិនមែនជាខ្លួនយើង នេះឯងគឺសតិថ្នាក់សតិប្បដ្ឋានមានបញ្ញាភ្លឺស្វាង ។

មានពេលណាដែលអត់សភាវធម៌ តើចង់បានធម៌អ្វីទៀតយកមកធ្វើអ្វី យកមកឲ្យអ្នកណា ? ដូច្នេះកុំភ្លេចថា ធម៌មានហើយកំពុងតែមាន កំពុងតែប្រាកដ នេះជាភ្នែកឃើញធម៌ ហើយក៏ស្ងប់ចំណង់ដែលចង់បានសតិ ។

មានអ្វីៗឲ្យស្រឡាញ់ជាប់ជំពាក់...	ព្រោះលោភៈ
មានបុគ្គលជាទីស្តាប់...	ព្រោះទោសៈ

មានខ្លួនយើង មានសត្វលោក...

ព្រោះទិដ្ឋិ

មានតែបរមត្ថមិនមែនសត្វ...

ព្រោះសតិប្បដ្ឋាន ។

កំណាព្យឈ្នះបាបខ្លួនឯងសំខាន់ណាស់

មនុស្សច្រើនប្រណែននឹងយើងបានខ្ពស់	ដល់យើងធ្លាក់ចុះគេរស់សប្បាយ
មានតែម៉ែឱមិត្តល្អទាំងឡាយ	ដែលតែងដោះស្រាយជួយស្រង់ទឹកចិត្ត។
មនុស្សច្រើនមិនជ្រាបរឿងឈ្នះខ្លួនឯង	ទើបខំប្រឹងផងសម្តែងចរិត
ការឈ្នះខ្លួនឯងជារឿងជ្រៅពិត	ឈ្នះដល់កម្រិតអស់ចិត្តសៅហ្មង ។
សន្តិមេត្តាវាចាធម្មទាន	បាបកុំបំពានត្រូវឈានកន្លង
ធម្មសប្បាយដោះស្រាយចំណង	ចេះជួយអ្នកផងគន្លងព្រះធម៌ ។
លះបាបខ្លួនឯងអស្ចារ្យប៉ុនណា	មុននឹងស្តីថាអ្នកណាមិនល្អ
គួរគិតឲ្យត្រូវតាមផ្លូវព្រះធម៌	គ្មានអ្វីបរវាជាងល្អខ្លួនឯង ។

ដោយ ប.ស.វ.

២. វេរញ្ចកសូត្រ

សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន ។
ក៏សម័យនោះឯង ពួកព្រាហ្មណ៍និងគហបតី អ្នកស្រុកវេរញ្ច នាំគ្នា
ចូលគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយទូលសួរព្រះអង្គដូចអ្នកស្រុក
សាលគ្រាមក្នុងព្រះសូត្រទីមួយដែរ ។

សេចក្តីនៃសំណួរចម្លើយ ដូចគ្នានឹងសាលេយ្យកសូត្រដែរ
គ្រាន់តែក្នុងព្រះសូត្រនេះ ព្រះអង្គទ្រង់សម្តែងជាបុគ្គលាធិដ្ឋានគឺ
អធម្មចារី វិសមចារី បុគ្គលប្រព្រឹត្តមិនត្រូវគន្លងធម៌ ប្រព្រឹត្ត
មិនសមគួរ ចំណែកនៅក្នុងព្រះសូត្រទី ១ ព្រះអង្គទ្រង់សម្តែងជា
ធម្មាធិដ្ឋានគឺ **អធម្មចរិយា វិសមចរិយា** កិរិយាប្រព្រឹត្តមិនត្រូវ
គន្លងធម៌ កិរិយាប្រព្រឹត្តមិនសមគួរ ត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះឯង ។

សូមអនុមោទនា !

ពាក្យរំលឹកចំពោះសេចក្តីស្រឡាញ់

មនុស្សយើងដែលស្រឡាញ់គ្នា គឺយល់ចិត្តគ្នា ចេះសម្រួល ចិត្តគ្នាទៅវិញទៅមក និងមើលថែគ្នា ។ កល្យាណមិត្តសំខាន់ណាស់ ប្តីប្រពន្ធល្មើក៏ជាកល្យាណមិត្តនឹងគ្នាដែរ ។ មនុស្សយើងរស់នៅបាន ដោយសារខ្យល់អាកាសដកដង្ហើម គឺថាខ្វះខ្យល់ដកពីរបីនាទីក៏ត្រូវ ស្លាប់ ប៉ុន្តែយើងសឹងតែភ្លេចបង្ខំយដ៏សំខាន់មួយនេះទៅហើយ យ៉ាងណាមិញ មនុស្សយើងមិនអាចរស់នៅបានដោយខ្វះការ ស្រឡាញ់ពីគ្នាឡើយ ដូច្នេះហើយ យើងមិនត្រូវភ្លេចសេចក្តីល្អ សេចក្តីស្រឡាញ់របស់អ្នកណាមួយទេ ព្រោះនេះជាបង្ខំយដ៏សំខាន់ សម្រាប់ឲ្យយើងបានរស់ គឺសំខាន់ជាងខ្យល់អាកាសសម្រាប់ដក ដង្ហើមទៅទៀត ព្រោះថានេះជាកត្តគុណ ។ ដើម្បីជាការឆ្លើយតបដ៏ ត្រឹមត្រូវ ព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់ត្រាស់សម្តែងក្នុងវេរញ្ញកសូត្រនេះមាន ជាដើមថា ៖

បាណាតិបាតំ បហាយ លះបង់ការសម្លាប់សត្វ ។

បាណាតិបាតា បជិវិរតោ ហោតិ វៀរស្រឡះចាក បាណាតិបាត ។

និហិតឧណ្ណោ និហិតសត្តោ ជាអ្នកដាក់ចុះនូវដំបង
ដាក់ចុះនូវសស្ត្រាវុធ ។

លង្វី ប្រកបដោយសេចក្តីខ្មាស ។

ឧបាបន្លោ ដល់នូវមេត្តាចិត្ត ។

សព្វបាលានុភូតហិតានុកម្មី វិហរេតិ ជាអ្នកអនុគ្រោះ
ដោយប្រយោជន៍ ចំពោះពួកសត្វទាំងអស់ ។

បើយើងឃើញគុណតម្លៃនៃការងារ ថាការងារនោះល្អ មាន
ប្រយោជន៍ ហើយយើងក៏សប្បាយចិត្តដែលបានរួមចំណែកក្នុង
កិច្ចការនោះ ទាំងគុណតម្លៃនៃការងារនោះៗ បានធ្វើឲ្យយើងមាន
សេចក្តីសុខនៅពេលដែលនឹកដល់ទៀត ដូច្នេះគឺយើងគប្បីស្រឡាញ់
នូវការងារនោះឯង ឲ្យស្មើនឹងស្រឡាញ់ជីវិតរស់នៅ ។

មនុស្សទាំងឡាយដ៏ច្រើន ពេលសរសើរការងារល្អរបស់
យើង មិនស្មើនឹងយើងម្នាក់ឯងដែលមានសេចក្តីសុខក្នុងផ្លូវរាបស្មើ
នៃជីវិតខ្លួនឯងឡើយ ។

មនុស្សយើងគួរតែអប់រំចម្រើនបញ្ញា ឲ្យចូលទៅដល់សេចក្តី

ពិត ទើបអស់វង្វេងលែងច្រឡំ ។ បញ្ញានេះឯងមានកម្លាំងអាច
ទម្លាយនូវអវិជ្ជាបាន ដូច្នេះចូរកុំទម្លាយបញ្ញារបស់ខ្លួន ដោយការ
ធ្លាក់ចូលទៅក្នុងនីវរណធម៌ មានកាមច្នន្ទនីវរណៈជាដើមឡើយ
ព្រោះនីវរណៈជាឧបសគ្គនៃសេចក្តីចម្រើន ។

ជាច្រើនរឿងក្នុងលោក ដែលមនុស្សយើងខំប្រឹងរត់ប្រណាំង
ប្រជែងយកជ័យជម្នះ ប៉ុន្តែឱវាទរបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធមានពាក្យមួយ
ថា " ឈប់ " ដែលធ្វើឲ្យអង្គុលិមាលមានជ័យជម្នះ បានបួសជា
ព្រះអរហន្តមួយអង្គ ។

ប្រយ័ត្នការស្រឡាញ់អ្នកដទៃហើយ ក្លាយទៅជាសត្រូវស្តាប់
ខ្លួនឯង ព្រោះហេតុតែកិលេសក្នុងចិត្តរបស់ខ្លួន ។

ការតិះដៀលអ្នកដទៃ សូម្បីតែគេខុសពិត ប៉ុន្តែត្រូវប្រយ័ត្ន
ចិត្តថ្នាំងថ្នាក់អាក់អន់របស់ខ្លួន ។ ការមួម៉ៅក្តៅក្រហាយក្នុងចិត្ត
ដែលគិតតែពីកំហុសអ្នកដទៃ រហូតដល់ខ្លួនឯងនៅមិនបានសុខនោះ
នេះជាសេចក្តីល្ងង់របស់សត្វលោកពិតៗ ។

មើលឯកសារសត្វ ធ្វើឲ្យយើងនឹកថា ព្រោះហេតុតែ
 ស្រឡាញ់ជីវិតខ្លួនឯង សត្វខ្លះក៏ព្រោះកូនខ្លួនឯងដែរ ចំណែកមនុស្ស
 យើងក៏ដូចគ្នា ប៉ុន្តែមនុស្សយើងមានសេចក្តីស្រឡាញ់ ចម្រើនទៅ
 ដោយមេត្តា ដូច្នេះគួរអប់រំ ម្យ៉ាងទៀត មនុស្សយើងបានជួប
 ព្រះធម្មរតនៈហើយ គួរសិក្សាដើម្បីរំលត់នូវសេចក្តីស្រឡាញ់ដែល
 ជាតួលោភៈ ក៏ដើម្បីឲ្យបានរួចផុតអំពីជីវិតសត្វលោកនេះឯង ។

កំណាព្យរឿងរ៉ាវក្នុងគំនិត

មនុស្សល្អអាក្រក់មានព្រោះគិត	រឿងក្នុងគំនិតច្រើនយ៉ាងណា
ហាក់ដូចមាននៅក្នុងលោកា	រឿងនេះឧបមាដូចយល់សប្តិ ។
មានអ្នកដែលគួរឲ្យស្រឡាញ់	មានអ្នកគួរក្អាញ់គួរឲ្យស្អប់
មានយើងមានគេមានទាំងទ្រព្យ	មានគ្រប់មានសព្វជាសុបិន ។
ទោសៈនាំក្អាញ់កំណាញ់ស្អប់	លោភៈនាំជាប់ទ្រព្យមាសឆ្អិន
ទិដ្ឋិប្រកាន់ខ្មែរចាមចិន	ល្ងង់ទេតែប៊ុនប្រសប់អួត ។
សតិប្បដ្ឋានបានរលឹក	ឃើញត្រឹមចិត្តនឹកលះអំនួត
អន្លង់ទិដ្ឋិវឹងខៈស្អូត	បានរួចពីឆ្គួតឃើញព្រៃលក្ខណ៍ ។

បរមត្ថមានត្រឹមចិត្តនឹកគិត	រឿងក្នុងគំនិតមិនមានជាក់
បញ្ញត្តិមិនមាននូវត្រៃលក្ខណ៍	ឃើញសភាវៈដោយបញ្ញា ។
យល់សប្តិល្អណាស់ចប់ត្រឹមភ្នាក់	ក្រេបចន្ទត្រជាក់រសកាមា
មានអ្នកស្រឡាញ់ជុំត្រៀបត្រា	ចប់ត្រឹមមរណាចាកចោលទៅ ។
ភ្លៀងខ្លាំងប៉ុនណាគង់តែរាំង	មានរឿងភាន់រាំងកេរ្តិ៍អាស្រូវ
ទុក្ខខ្លាំងគង់តែស្រាកស្រាន្តទៅ	គ្មានរឿងអ្វីនៅមិនរសាយ ។
ខ្យល់ព្យុះមិនស្មើនឹងខ្យល់មាត់	មិនបានផ្ទៀងផ្ទាត់ហើយបរិយាយ
ដល់ពេលស្ងប់ខ្យល់ក្តៅស្កុះកាយ	មានរឿងសប្បាយមិនយូរយារ ។
យប់ស្ងាត់បាត់ងុយគួរកម្មដ្ឋាន	ករីតែងបានកាព្យនិន្ទា
ក្នុងចិត្តមិនស្ងាត់ព្រោះវេរា	យកពេលវេលាសាងសត្រូវ ។
ទឹកស្រះថ្លាយង់មើលឃើញដី	ចិត្តមនុស្សប្រុសស្រីល្អក់ហើយជ្រៅ
ម្លប់មានមិនជ្រកស្រែកថាភ្លៅ	ក្នុងចិត្តម្លប់ម៉ៅបន្ទោសមេឃ ។
ទឹកដក់លើភ្នំហៀរធ្លាក់ជ្រោះ	ហៀរហូរធ្លាក់ចុះចូលដល់ព្រែក
រឿងក្នុងចិត្តគិតខ្លាំងពន់ពេក	បង្ហូរទឹកភ្នែកជាសមុទ្រ ។
ក្បួនជីវិតសត្វរសាត់ឆ្ងាយ	រឿងរ៉ាវទាំងឡាយគួរឲ្យស្តុត
រលកជីវិតព្យុះសមុទ្រ	គ្មានទីបំផុតវដ្តសង្សារ ។
ព្រោះហេតុចង់បានអ្វីដែលអត់	នាំឲ្យបាត់ភ្លាត់ចាកសុខា
របស់មានមិនគ្រប់នឹងតណ្ហា	រស់រងទុក្ខាចិត្តខ្លួនឯង ។

ឈើត្រូវភ្លើងនេះទៅជាធូលី	អត់បាយភ្នែករូងភ្លើងអត់ផ្សែង
ដុតរោលចិត្តកាយឲ្យចំបែង	ដុតចិត្តខ្លួនឯងភ្លើងកិលេស ។
មានតែព្រះធម៌មិត្តកល្យាណ	សតិប្បដ្ឋានកើតចំណេះ
រឿងរ៉ាវក្នុងចិត្តច្រើនដល់ម្ល៉េះ	តែរឿងទាំងនេះជាបញ្ញត្តិ ។
កាយវេទនាចិត្តនិងធម្មា	រលឹកគ្រប់គ្រាមិនមែនសត្វ
ទោះជាសតិក៏បរមត្ថ	បញ្ញាលះកាត់ក្តីកង្វល់ ។
នមោ តស្ស នមស្ការ	ត្រែរក្ខត្តអស្ចារ្យខ្ញុំសូមដល់
ព្រះពុទ្ធព្រះធម៌សង្ឃនិមល	ប្រាថ្នាមគ្គផលដល់និព្វាន ។

ដោយ ប.ស.វ.

❦

ត្រួតប្រយ័ត្ន ៤ ទៀង

❦

- ១- ប្រយ័ត្នស្រឡាញ់គេ ទៅជាការបៀតបៀនខ្លួនឯង ។
- ២- ប្រយ័ត្នស្អប់គេ ទៅជាការប្រទូស្តនឹងខ្លួនឯង ។
- ៣- ប្រយ័ត្នរង្វេងនឹងខ្លួនឯង ទៅជាទាស់នឹងការពិត ។
- ៤- ប្រយ័ត្នខ្លាចអតីត ដល់ថ្នាក់ក្តៅក្រហាយចិត្ត ។

ត្រូវប្រយ័ត្នគ្រឿង ២ ទៀត

១- ស្រឡាញ់ទុកចិត្តគេ ព្រោះពាក្យល្អឯលោម ។

២- បែកបាក់គ្នាឯង ព្រោះសម្តីអ្នកដទៃ ។

ត្រូវប្រយ័ត្នចំណុចខ្សោយរៀងខ្លួន

ចំណុចខ្សោយស្តីនៅលើសម្តីបុរស ចំណុចខ្សោយបុរសនៅលើសម្រស់នារី ។

មិនថោកតាមគេថា

អ្នកដទៃមើលងាយ មើលថោកយើងបាន ព្រោះចិត្តគេ មាត់គេ ក្រសែភ្នែកគេ ប៉ុន្តែបន្តោកយើង ឬបញ្ចុះគុណតម្លៃយើងមិនបានឡើយ ។ សេចក្តីល្អរបស់យើង មិនមែននៅលើក្រសែភ្នែកនៃអ្នកដទៃទេ យើងកុំយកក្រសែភ្នែកអ្នកដទៃមកវាស់សេចក្តីល្អរបស់

យើង ព្រោះសេចក្តីល្អនៅត្រង់អំពើល្អរបស់យើង កុំតែយើងមើល
ថោកខ្លួនឯងទៅបានហើយ ។

សិក្សាការពិត

ក្នុងលោកនេះ វាមិនមានអ្នកណាចេះតែបាននូវរបស់ជាទី
ពេញចិត្តគ្រប់យ៉ាងនោះទេ គ្រប់គ្នាតែងចាស់ឈឺស្លាប់ និង
អកុសលវិបាកផ្សេងៗ ម្យ៉ាងលោភៈមិនចេះគ្រប់ ម្យ៉ាងទៀតទោសៈ
ប្រទូស្តទាស់ ។ល។ ប៉ុន្តែពុទ្ធបរិស័ទត្រូវសិក្សាថា អ្វីៗនោះដែលល្អ
ឬអាក្រក់ យើងពេញចិត្តឬទាស់ចិត្ត គឺសុទ្ធតែជាការពិត ដូច្នេះ
អាត្មាអញត្រូវអប់រំបញ្ញាទទួលការពិត ហើយរស់នៅជាមួយនឹងការ
ពិតនោះ ដោយចិត្តស្ងប់ ។ របស់ក្នុងលោក មិនអាចឲ្យអ្នកណា
បានគ្រប់គ្រាន់នោះឡើយ ប៉ុន្តែជីវិតដែលប្រកបដោយបញ្ញា ជា
ជីវិតគ្រប់គ្រាន់ ។

៣. មហាថេរទស្សត្រ

សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅវត្តជេតពន ។
គ្រានោះឯង ព្រះមហាកោដ្ឋិកៈដ៏មានអាយុ ចេញអំពីផលសមាបត្តិ
ក្នុងសាយណ្តសម័យ ហើយចូលទៅរកព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ
ដើម្បីសាកសួរនូវបញ្ហា ជាបញ្ហាដ៏មានរបៀប មានជម្រៅ និងនាំឲ្យ
មានសេចក្តីរីករាយស្រស់ថ្លា ។

ព្រះមហាកោដ្ឋិកៈ ជាឯតទគ្គៈលើភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងការ
បានសម្រេចនូវបដិសម្ភិទា ៤ ព្រោះហេតុនៃបញ្ញាក្នុងបដិសម្ភិទារបស់
លោក ទើបអាចតាំងឡើងបាននូវបញ្ហា ហើយអាចវិនិច្ឆ័យបានទៀត
ផង ។ នៅពេលព្រះមហាថេរគង់ក្នុងទីសម្រាក បានតាំងបញ្ហាគ្រប់
ចំណុចគឺមាន ៣២ ចំណុចហើយបានវិនិច្ឆ័យដោយអង្គឯង ធ្វើ
ព្រះសូត្រនេះឲ្យដល់ទីបំផុតរួចហើយស្រេច ទើបគិតថា ព្រះធម៌-
ទេសនានេះល្អក្រៃលែងណាស់ ចាំយើងនឹងផ្ទៀងផ្ទាត់ជាមួយនឹង
ព្រះធម្មសេនាបតីបងប្រុសយើង ដល់តទៅមុខ ព្រះធម៌ទេសនា
ដែលយើងទាំងពីរអង្គមានមតិដូចគ្នា មានអធ្យាស្រ័យដូចគ្នា បាន

តាំងទុកហើយ នឹងទៅជាព្រះធម៌ទេសនាដែលមានឧបការច្រើន
មាំមាំ ដូចជាទុកដែលចតនៅនឹងកំពង់ សម្រាប់អ្នកត្រូវការឆ្លងអន្លង់
ទាំង ៤ និងដូចជាវាដែលទីមដោយសេះអាជានេយ្យមួយពាន់សេះ
សម្រាប់អ្នកត្រូវការទៅទេវលោក ។

ក្នុងបញ្ហាសាកសួរទាំង ៣២ ចំណុចគឺ

- ១- បុគ្គលមិនមានបញ្ញា
- ២- បុគ្គលអ្នកមានបញ្ញា
- ៣- ធម្មជាតិដែលហៅថាវិញ្ញាណ
- ៤- បញ្ញានិងវិញ្ញាណដូចគ្នាឬផ្សេងគ្នា
- ៥- បញ្ញានិងវិញ្ញាណប្លែកគ្នាត្រង់ណា
- ៦- ហៅថាវេទនាដោយហេតុដូចម្តេច
- ៧- ហៅថាសញ្ញាដោយហេតុដូចម្តេច
- ៨- វេទនា សញ្ញា វិញ្ញាណ ច្រឡំគ្នាឬអត់
- ៩- ធម្មជាតិដឹងដោយមនោវិញ្ញាណដ៏បរិសុទ្ធ
- ១០- ធម៌ដែលគប្បីដឹងដោយបញ្ញាចក្ខុ
- ១១- ប្រាជ្ញាមានសេចក្តីថាដូចម្តេច

- ១២- បច្ច័យនៃសម្មាទិដ្ឋិ ២ យ៉ាង
- ១៣- សម្មាទិដ្ឋិទំនុកបម្រុងដល់ចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិ
- ១៤- ភពមានប៉ុន្មាន
- ១៥- ការកើតក្នុងភពថ្មីទៀត ព្រោះហេតុដូចម្តេច
- ១៦- ការមិនកើតក្នុងភពថ្មីទៀត ព្រោះហេតុដូចម្តេច
- ១៧- បឋមជ្ឈានដូចម្តេច
- ១៨- បឋមជ្ឈានមានអង្គប៉ុន្មាន
- ១៩- បឋមជ្ឈានលះអង្គប៉ុន្មាន
- ២០- ឥន្ទ្រិយ ៥ មានភ្នែកជាដើមមានអ្វីជាទីពឹង
- ២១- ឥន្ទ្រិយ ៥ មានភ្នែកជាដើមតាំងនៅបានព្រោះអ្វី
- ២២- អាយុតាំងនៅបានព្រោះអាស្រ័យអ្វី
- ២៣- ឧស្មាគឺចំហាយភ្លើងធាតុតាំងនៅបានព្រោះអ្វី
- ២៤- ឧស្មានិងអាយុអាស្រ័យគ្នាដូចអណ្តាតភ្លើងនិងពន្លឺ
- ២៥- អាយុសង្ខារនិងវេទនីយធម៌ផ្សេងគ្នា
- ២៦- ធម៌បីប្រការលះបង់រាងកាយ

២៧- អ្នកស្លាប់និងអ្នកចូលនិរោធប្លែកគ្នាដូចម្តេច

២៨- អរូបសមាបត្តិទី ៤ មុនចូលនិរោធសមាបត្តិ

២៩- ផលសមាបត្តិនៅពេលចេញពីនិរោធន

៣០- នៅក្នុងផលសមាបត្តិបានយូរព្រោះបច្ច័យបីយ៉ាង

៣១- បច្ច័យពីរយ៉ាងក្នុងការចេញពីផលសមាបត្តិ

៣២- វិមុត្តិ ៤ យ៉ាងផ្សេងគ្នាដូចគ្នា

វិមុត្តិ ៤ យ៉ាងគឺអប្បមាណាចេតោវិមុត្តិ ១ អាកិញ្ញញ្ញា-
ចេតោវិមុត្តិ ១ សុញ្ញតាចេតោវិមុត្តិ ១ និងអនិមិត្តាចេតោវិមុត្តិ ១ ។
វិមុត្តិទាំង ៤ នេះផ្សេងគ្នាទាំងព្យញ្ជនៈ ទាំងអត្ថក៏មាន ផ្សេងគ្នាតែ
ព្យញ្ជនៈ ចំណែកអត្ថដូចគ្នាក៏មាន ។

វិមុត្តិទាំង ៤ ផ្សេងគ្នាដោយអត្ថគឺ ចេតោវិមុត្តិទី ១ បានដល់
ព្រហ្មវិហារធម៌ថ្នាក់រូបាវចរជ្ឈាន មានសត្វជាអារម្មណ៍ ចេតោវិមុត្តិ
ទី ២ បានដល់អរូបជ្ឈានទី ៣ មាន នត្តិ ភាវប្បញ្ញត្តិជាអារម្មណ៍
ចេតោវិមុត្តិទី ៣ បានដល់វិបស្សនាមហាកុសល មហាកិរិយា ជា
កាមាវចរភូមិ មានសង្ខារធម៌ជាអារម្មណ៍ ចំណែកចេតោវិមុត្តិទី ៤
បានដល់អរហត្តផលសមាបត្តិ ជាលោកុត្តរភូមិ មានព្រះនិព្វានជា
អារម្មណ៍ ។ ដូច្នេះវិមុត្តិទាំង ៤ ដែលជាចេតោវិមុត្តិនេះ ផ្សេងគ្នា

ដោយភូមិ ទាំងផ្សេងដោយអារម្មណ៍ ។ ចំណែកមានអត្ថដូចគ្នា
 ព្រោះសំដៅយកមគ្គ ៤ ផល ៤ ដែលមានព្រះនិព្វានជាអារម្មណ៍ ។
 មគ្គ ៤ ផល ៤ ឈ្មោះថា អប្បមាណាចេតោវិមុត្តិ ព្រោះមិនមាន
 កិលេសធ្វើនូវប្រមាណ ឈ្មោះថា អាកិញ្ចញ្ញាចេតោវិមុត្តិ ព្រោះមិន
 មានកិលេសជាគ្រឿងកង្វល់ ឈ្មោះថា សុញ្ញតាចេតោវិមុត្តិ ព្រោះ
 សូន្យចាកកិលេស ឈ្មោះថា អនិមិត្តាចេតោវិមុត្តិ ព្រោះមិនមាន
 កិលេសធ្វើនូវនិមិត្តជាគ្រឿងសម្គាល់ ។ ដូច្នេះមគ្គ ៤ ផល ៤ ជា
 លោកុត្តរ ផ្សេងគ្នាតែឈ្មោះប៉ុណ្ណោះ ព្រោះពាក្យថា មិនមាន
 ប្រមាណ មិនមានកង្វល់ មានសភាពសូន្យ និងមិនមាននិមិត្ត សុទ្ធ
 តែជាឈ្មោះនៃព្រះនិព្វានទាំងអស់ ។

សូមអនុមោទនា !

ពាក្យរំលឹកនឹកគុណព្រះមហាថេរ

នឹកជ្រះថ្លាចំពោះគុណនៃព្រះមហាថេរធំៗ ទាំងនោះណាស់
 ទាំងគុណស្ងប់ត្រជាក់ ទាំងគុណចាក់ផ្លុះនូវអត្ថនៃធម៌ ។ ការប្រណាំង
 ប្រជែងគ្នា ការមូលបង្គាប់គ្នាជាដើមក្នុងលោកនេះ នៅទីបំផុត គ្រប់

គ្នាក៏ដឹងខ្លួនថា ដូចដណ្តើមគ្នាចូលទៅក្នុងគំនរភ្លើងដូច្នោះឯង គឺមានតែការក្តៅក្រហាយ ក្រវល់ក្រវាយប៉ុណ្ណោះ ។ មហាសេដ្ឋីបរិភោគទឹកនឹងផ្តិលមាស ជាមួយគ្នានោះ អ្នកក្របរិភោគទឹកនឹងត្រឡោកដូង កាលបើពេញចិត្តហើយ គឺរមែងមានសេចក្តីសុខដូចគ្នា នេះជាការអះអាងបញ្ជាក់អំពីសេចក្តីសុខនៅលើចិត្តជាសំខាន់ ។ ជីវិតដែលបានសម្រេចជោគជ័យ មិនមែននៅត្រង់បានអ្វីធំដុំក្នុងលោកនេះទេ វានៅត្រង់ដែលថា អ្នកនោះមានសេចក្តីដឹងខ្លួនឯងថាជីវិតរបស់ខ្លួនមានសេចក្តីសុខ ស្ងប់ត្រជាក់ ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅក្រហាយក្នុងអារម្មណ៍អតីតកាល និងប្រាសចាកការភ័យខ្លាចចំពោះអនាគតារម្មណ៍ ។

កំណាព្យនមស្ការព្រះមហាថេរ

ខ្ញុំសូមនមស្ការមហាថេរៈ	មហាកោដ្ឋិកៈគួរជ្រះថ្លា
បដិសម្ភិទាជាបញ្ញា	ចាក់ផ្លុះអត្តានិងធម្មា ។
និរុត្តិបដិភាណមានគ្រប់បួន	ចងធម៌ជាក្បួនបែបសន្ទនា
រួចរាល់ស្រេចបាច់ទើបម្នីម្នា	ចូលមករកគ្នាជាសំអាង ។

ព្រះសារីបុត្តមេទ័ពធម៌	បញ្ញាបវរល្អគ្រប់យ៉ាង
គង់នៅទីណាជាតំណាង	ដូចព្រះពុទ្ធយាងទៅទីនោះ។
បកស្រាយក្នុងមហាវេទនាសូត្រ	ធម៌ជ្រៅវហូតធម៌ចាក់ផ្លុះ
នាំអ្នកប្រតិបត្តិឲ្យបានលុះ	មគ្គផលទុំជ្រុះរុះចាកទុក្ខ ។
ខ្ញុំនឹកគុណព្រះមហាសារីក	ឯតទគ្គៈអ្នកនាំមុខ
បារមីនាំឲ្យផុតចាកគុក	ផុតចាកទោសទុក្ខវដ្តសង្សារ។
ចិត្តខ្ញុំជ្រុះថ្លាក្នុងមហាគុណ	យកបុណ្យជាទុនតាំងសច្ចា
រួមគ្នាលើកទង់ព្រះសាសនា	បញ្ញាចាស់ក្លានិព្វានហោង។

ដោយ ប.ស.វ.

————— ❦ —————

រឿងអត់ រឿងធន់

————— ❦ —————

បើខ្វះខាតសេចក្តីអត់ធន់ហើយ គុណធម៌ដទៃៗ ព្រមទាំង សេចក្តីសុខ រមែងមិនចម្រើនឡើងឡើយ មានតែត្រូវបាត់បង់ដោយ ពិត ។ ជាពិសេស ត្រូវរៀនអត់ចំពោះអារម្មណ៍ដែលនាំឲ្យកើតរាគៈ និងរៀនធន់ចំពោះអារម្មណ៍ដែលនាំឲ្យក្រោធ ។

កំណាព្យរៀនអត់រៀនធន់

រៀនអត់ជាមួយនឹងអារម្មណ៍	ដែលនាំរាគៈធ្លាក់ជោកជាំ
រៀនធន់ជាមួយនឹងអារម្មណ៍	ដែលនាំឲ្យក្រោធនោតឆេវឆាវ។
អត់ធន់ទន់ចិត្តត្បិតគុណធម៌	បញ្ញាមុតល្អប្រៀបដូចដាវ
រស់នៅសុខស្ងប់ចប់រឿងរ៉ាវ	ខន្តីកាន់ដាវកម្ចាត់ទោស ។
សីលប្រាំប្រចាំល្អអស្ចារ្យ	ល្អគ្រប់សិក្ខាឆ្ការកំហុស
ជំនួញជួញដូរមិនមានខុស	រស់នៅរួចទោសរួចវេរា ។
ឧបោសថសីលរំកិលឆ្ងាយ	ចាកកាមទាំងឡាយវិសុទ្ធា
ស្តាប់ធម៌ទេស្នាសាសន្ននា	សព្វេ ធម្មា អនត្តា ។
រៀនអត់រៀនធន់ធ្ងន់ដូចភ្នំ	បង្អំពុទ្ធមន្តទន់ចិត្តា
រាត្រីត្រជាក់ចន្ទភ្លឺថ្លា	លុះនេក្ខម្មាមហាសុខហោង ។

ដោយ ប.ស.វ.

មាគ៌ាសន្តិភាព

កុំមានសេចក្តីសុខ ដោយគ្រាន់តែពាក្យសរសើររបស់អ្នកដទៃ
ហើយក៏កុំខូចចិត្តសោកសៅ ជាមួយនឹងពាក្យនិន្ទាដេរស្តីនៃអ្នកដទៃ

ដែរ គឺយើងត្រូវរស់នៅជាមួយនឹងការងារល្អរបស់យើង ការងារល្អ ទើបជាផ្លូវដើរដ៏ប្រសើរនៃជីវិត មិនមែនមាត់អ្នកដទៃទេ ។ ក្នុង ដំណើរផ្លូវ ត្រូវភាវនាដោយបញ្ញាជាក់ច្បាស់ថា គ្រប់យ៉ាងគឺជាធម្មា នេះជាការដើរផ្លូវទៅរកសេចក្តីស្ងប់ មិនមានកង្វល់ ។

ពិភពនៃសេចក្តីស្ងប់

មនុស្សយើង ច្រើនតែសម្លឹងមើលអ្នកដទៃរំលងហួសចិត្តខ្លួន ឯង តាមពិត បើមិនមានចិត្តគិតទេ រឿងអ្វីៗទាំងអស់ក៏មិនមាន ដែរ ។ កាលបើចិត្តសៅហ្មង ក៏សម្លឹងឃើញរឿងអាក្រក់ តែបើចិត្ត ល្អស្អាតវិញ ក៏បានមើលឃើញរឿងល្អ ។ ការដែលយើងរស់នៅក្នុង រឿងអាក្រក់ ដែលជាអារម្មណ៍មិនល្អ ក៏ដូចជាការរស់នៅក្នុងគំនរ ភ្នក់ភ្លើងដែរ ដូច្នេះគួរអប់រំចិត្តឲ្យបានល្អស្អាត តាមផ្លូវសតិប្បដ្ឋាន យើងនឹងបានរស់នៅក្នុងពិភពនៃសេចក្តីស្ងប់ មានតែអារម្មណ៍ល្អៗ ដែលជាអារម្មណ៍នៃទានសីលភាវនា ចំណែកអារម្មណ៍មិនល្អវិញ ចេះតែសាបរលាបទៅ ។

ចំណេះដឹងដែលរៀនចេះពីសេចក្តីស្រឡាញ់

ដោយបរមត្ថ ចិត្តចេតសិករូបមិនមែនជាតួខ្លួន សត្វ បុគ្គល ណាឡើយ ដូច្នេះហើយពាក្យថា យើងស្រឡាញ់ខ្លួន បើមិនស្រឡាញ់ តួកុសលធម៌ទេ តើស្រឡាញ់អ្វីទៅវិញទៅ ។ កុសលធម៌ មិនមែន ជាតួខ្លួនយើងពិត ប៉ុន្តែកុសលធម៌នាំឲ្យអស់ទុក្ខ បានដល់បរមសុខ គឺអនុប្បាទនិរោធ ។ អ្នកដែលធ្វើបាបទាំងឡាយ ក៏គិតថាស្រឡាញ់ ខ្លួនឯងដែរ ប៉ុន្តែសួរថា ខ្លួនឯងដែលជាទីស្រឡាញ់នោះគឺបានដល់ អ្វី ? ជាជីវិតរូប ឬការសោយអារម្មណ៍ ឬក៏ការដឹងអារម្មណ៍...ទោះ ជាអ្វីក៏ដោយ គួរគិតថា បានជាទីពឹងឲ្យអស់ទុក្ខដែរឬទេ ។ អ្នកដែល ធ្វើអត្តឃាត ព្រោះគិតថា មិនបានការស្រឡាញ់ពីអ្នកដទៃ គំនិត នេះខុសទេ តាមពិត ព្រោះមិនបានការស្រឡាញ់ពីខ្លួនឯងឲ្យចំអ្វី ដែលត្រូវស្រឡាញ់ បើយើងស្រឡាញ់ខ្លួនឯងគឺកុសលធម៌ហើយ ទោះជាអ្នកណាមិនស្រឡាញ់យើង ឬឈប់ស្រឡាញ់យើងក៏ដោយ ក៏យើងមិនធ្វើអត្តឃាតដែរ ព្រោះខ្លួនយើងនេះឯង ជាទីពឹងនៃ ខ្លួនឯង ។ យើងចង់ឲ្យអ្នកដទៃស្រឡាញ់យើង តើចង់ឲ្យអ្នកដទៃ នោះស្រឡាញ់អ្វីទៅដែលជាយើង ? តាំងពីក្បាលចុះមកដល់ចុង

បាតជើង ពេញដោយរបស់មិនស្អាត ច្រើនដោយកិលេសទៀត តើ
 យើងអាចជាទីពឹងឲ្យអ្នកដទៃរួចផុតចាកទុក្ខបានដែរឬទេ ? ដូច្នេះ
 សូមឲ្យតែអ្នកដទៃនោះឯង ចេះស្រឡាញ់សេចក្តីល្អគឺកុសលធម៌ទៅ
 បានហើយ ។ សេចក្តីស្រឡាញ់ពីខាងក្រៅជារឿងរំលោភចូលមករកជីវិត
 យើង គេនឹងទៅវិញ មិនមែនសម្រាប់ឲ្យយើងហ្នឹងហែងទេ ប៉ុន្តែ
 សម្រាប់ឲ្យយើងរៀន គឺថាយើងទទួលសេចក្តីស្រឡាញ់ជារឿង
 ដោយសេចក្តីសុខ ព្រមដោយការចេះដឹង លុះដល់រួចកិច្ចហើយ
 យើងក៏សប្បាយចិត្តនឹងជូនដំណើររឿងត្រឡប់ទៅវិញដែរ ជាទី
 បំផុត យើងបានទទួលការចេះដឹងអំពីសេចក្តីស្រឡាញ់ដែលចូលមក
 បង្រៀនយើង ចំណេះដឹងនោះ **គឺការលះបង់ឫទ្ធិឯង** នៅសល់
 តែខ្លួនយើងម្នាក់ដែលយើងស្រឡាញ់មកយូរហើយ ត្រូវដើរចេញអំពី
 លោកនេះ ដោយមិនអាចរើស ។

បើមិនប្រកាន់ទេវកម្មមិនកើតទុក្ខដែរ

យើងតែងឈឺក្បាល ឈឺភ្នែក ឈឺពោះ ឈឺដៃ ឈឺ
 ជើង ។ល។ ប៉ុន្តែយើងមិនដែលឈឺកន្ទុយទេ ព្រោះមនុស្សយើងមិន

មានកន្ទុយហ្នឹងឯង យ៉ាងណាមិញ បើយើងមិនចាប់ប្រកាន់ចំពោះ អារម្មណ៍ណាហើយ អារម្មណ៍នោះក៏មិនមានឲ្យយើងកើតទុក្ខផ្លូវចិត្ត ដែរ ។ ការដែលមិនចាប់ប្រកាន់ទៅបាន វាទាល់តែយើងដឹងថា របស់នោះក្តៅ ដូចការមិនចាប់ភ្លើង ឬ មកអំពីយើងដឹងថារបស់នោះ ចាប់មិនបាន ប្រៀបដូចជាអាកាសទទេ ពុំនោះសោត មកអំពីយើង ដឹងថារបស់នោះមានម្ចាស់ គឺអ្វីៗដែលកើតពីបច្ច័យ រមែងអស់ទៅ សូន្យទៅជាធម្មតា ដូចការមិនប្រព្រឹត្តអទិន្នាទានដែរ ។

ព្រមតាមការពិតទើបមិនកើតទុក្ខ

បើយើងចង់ធ្វើជាផែនដី ដើម្បីឲ្យព្រះចន្ទវិលជុំវិញខ្លួនយើង ប្រាកដជាយើងត្រូវកើតទុក្ខធំហើយ ប៉ុន្តែបើយើងដឹងថា ព្រះចន្ទវិល ជុំវិញផែនដី ចំណែកយើងក៏រស់នៅលើផែនដី មានខ្នើត មានរនោច ជាធម្មតា មិនប្រាថ្នាអ្វីអំពីព្រះចន្ទទៀតទេ យើងក៏គ្មានទុក្ខអ្វីជាមួយ នឹងព្រះចន្ទដែរ យ៉ាងណាមិញ បើយើងចង់ឲ្យអ្វីៗចេះតែប្រព្រឹត្តទៅ តាមចំណង់របស់យើង យើងនឹងត្រូវកើតទុក្ខរហូត ទៅតាមពេល ដែលយើងមិនបានដូចចិត្ត ប៉ុន្តែបើយើងមិនប្រាថ្នាអ្វីអំពីលោកនេះទេ

ព្រោះយើងបានជួបជាមួយនឹងការពិតហើយ នេះឯងដែលឈ្មោះថា
បុគ្គលត្រេកអរនឹងព្រះនិព្វាន រមែងរួចផុតចាកទុក្ខទាំងពួង ក៏ដូច្នោះ
ដែរ ។

កុំភ្លេចវិលជុំវិញខ្លួនឯង

ផែនដីវិលជុំវិញព្រះអាទិត្យ ហើយក៏វិលជុំវិញខ្លួនឯងដែរ
យ៉ាងណាមិញ កាលដែលយើងដឹងអារម្មណ៍ ដឹងរឿងអ្វីៗជុំវិញ
ពិភពលោក ក៏មិនគប្បីភ្លេចពិចារណាធម៌ជាខាងក្នុងថា តើយើងឬក៏
គ្រាន់តែជាចិត្តចេតសិកប៉ុណ្ណោះ ដែលដឹងនូវអារម្មណ៍ ដឹងរឿង
នោះៗ ម្យ៉ាងទៀត កាលដែលយើងស្រឡាញ់អ្វីៗជាខាងក្រៅដោយ
សព្វគ្រប់ ក៏កុំភ្លេចស្រឡាញ់ខ្លួនឯងគឺកុសលធម៌ជាខាងក្នុង ព្រោះ
មានតែកុសលធម៌នេះឯង ដែលជាទីពឹងធ្វើឲ្យយើងរួចផុតអំពីរឿង
អាក្រក់គ្រប់យ៉ាង ធ្វើឲ្យមានតែអារម្មណ៍ល្អៗ រហូតដល់មាន
ព្រះនិព្វានជាអារម្មណ៍នៃផលសមាបត្តិ តាំងនៅក្នុងលោកុត្តរសុខ
ទៀតផង ។

៤- បូឡាវេទនសូត្រ

សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅនាវត្តវេឡូវ័ន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះឯង វិសាខឧបាសក បានចូលទៅរក ធម្មទិន្នាភិក្ខុនី ដើម្បីសាកសួរបញ្ហាធម៌ ។ បញ្ហាសាកសួរមាន ៣៤ ចំណុចគឺ

- ១- សក្កាយៈ បានដល់ឧបាទានក្ខន្ធ ៥ ។
- ២- ហេតុដែលនាំឲ្យកើតសក្កាយៈ គឺតណ្ហា ។
- ៣- ការរលត់សក្កាយៈ គឺការរលត់តណ្ហា រលត់ទុក្ខ ។
- ៤- បដិបទាជាដំណើររំលត់សក្កាយៈគឺមគ្គមានអង្គ ៨ ។
- ៥- ឧបាទាន គឺជាឧបាទានក្ខន្ធ ឬផ្សេងគ្នា ។
- ៦- តើសក្កាយទិដ្ឋិដូចម្តេច ។
- ៧- ដែលហៅថាមិនមានសក្កាយទិដ្ឋិតើដូចម្តេច ។
- ៨- មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រសើរតើដូចម្តេច ។
- ៩- អដ្ឋង្គិកមគ្គដ៏ប្រសើរនោះ ជាសង្ខតៈ ឬអសង្ខតៈ ។

- ១០- អដ្ឋង្គិកមគ្គដ៏ប្រសើរសង្គ្រោះក្នុងខន្ធ ៣ ។
- ១១- សមាធិ សមាធិនិមិត្ត សមាធិបរិក្ខារ សមាធិការវនា ។
- ១២- សង្ខារ ៣ មានកាយសង្ខារជាដើម ។
- ១៣- កាយសង្ខារ វចីសង្ខារ ចិត្តសង្ខារតើដូចម្តេច ។
- ១៤- ដូចម្តេចបានជាហៅធម៌ទាំងនោះថាជាសង្ខារ ។
- ១៥- សញ្ញាវេទយិតនិរោធតើដូចម្តេច ។
- ១៦- ចូលនិរោធសមាបត្តិ តើសង្ខារណាអាក្រក់មុន ។
- ១៧- ការចេញពីនិរោធសមាបត្តិ តើដូចម្តេច ។
- ១៨- ការចេញពីនិរោធសមាបត្តិ សង្ខារណាកើតមុន ។
- ១៩- ចេញពីនិរោធមក តើផស្សៈប៉ុន្មានពាល់ត្រូវ ។
- ២០- ចេញពីនិរោធមកចិត្តបង្កោនទៅរកវិវេក ។
- ២១- វេទនាមានប៉ុន្មាន ។
- ២២- តើវេទនាទាំង ៣ សោយអារម្មណ៍ដូចម្តេចខ្លះ ។
- ២៣- តើវេទនាទាំង ៣ មានអ្វីជាសុខ មានអ្វីជាទុក្ខ ។
- ២៤- តើអនុស្សយន្ត្រី ដែលដេកសំងំក្នុងវេទនានីមួយៗ ។

២៥- តើអនុស័យនីមួយៗ សុទ្ធតែដកសំងំក្នុងវេទនានោះឬ ។

២៦- តើអនុស័យអ្វី ត្រូវលះដោយវេទនាអ្វី ។

២៧- តើអនុស័យនោះៗ សុទ្ធតែត្រូវលះដោយវេទនានោះៗឬ ។

២៨- សុខវេទនា មានរាគៈជាគ្រឿងប្រៀបធៀប ។

២៩- ទុក្ខវេទនា មានបដិមៈជាគ្រឿងប្រៀបធៀប ។

៣០- អទុក្ខសុខវេទនា មានអវិជ្ជាជាគ្រឿងប្រៀបធៀប ។

៣១- អវិជ្ជា មានវិជ្ជាជាគ្រឿងប្រៀបធៀប ។

៣២- វិជ្ជា មានវិមុត្តិជាគ្រឿងប្រៀបធៀប ។

៣៣- វិមុត្តិ មានព្រះនិព្វានជាគ្រឿងប្រៀបធៀប ។

៣៤- ព្រះនិព្វានមានអ្វីជាគ្រឿងប្រៀបធៀប ។

កាលដែលវិសាខឧបាសក ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគអំពី
សំណួរចម្លើយក្នុងព្រះធម៌ទាំង ៣៤ ចំណុចនេះហើយ ទើបព្រះដ៏-
មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់វិសាខៈ ធម្មទិន្នាភិក្ខុនីជាបណ្ឌិត
ម្ចាស់វិសាខៈ ធម្មទិន្នាភិក្ខុនីជាស្រ្តីមានប្រាជ្ញាច្រើន ម្ចាស់វិសាខៈ
បើទុកជាអ្នកត្រឡប់សួរសេចក្តីនោះ នឹងតថាគតវិញ តថាគតក៏ត្រូវ
ព្យាករសេចក្តីនោះ ដូចសេចក្តីដែលនាងធម្មទិន្នាភិក្ខុនីព្យាករហើយ

ដូច្នោះដែរ សេចក្តីនៃប្រស្នានោះ យ៉ាងហ្នឹងហើយ អ្នកចូរចាំទុកនូវ
ប្រស្នានោះ យ៉ាងនេះចុះ ។

សូមអនុមោទនា !

សិក្សាចំណុចខ្លះៗនៃព្រះសូត្រ

វិសាខឧបាសក ជាស្វាមីរបស់នាងធម្មទិន្នា កាលដែលនាង
នៅជាគ្រហស្ថ ។ ពេលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានត្រាស់ដឹងនូវ
សម្មាសម្ពោធិញ្ញាណហើយ ទ្រង់ត្រាស់សម្តែងនូវព្រះធម្មចក្កប្បវត្តន-
សូត្រ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវស្សាទី ១ នាគសិបតនមិត្តទាយវ័ន ទ្រង់
ណែនាំភិក្ខុ ៦០ អង្គជាព្រះអរហន្តឲ្យចេញផ្សព្វផ្សាយព្រះសាសនា
ស្តេចយាងមកកាន់ឧរុវេលាសេនានិគម ណែនាំជំនិលមួយពាន់នាក់
ឲ្យបានបួសសម្រេចព្រះអរហត្ត ហើយទ្រង់យាងមកប្រោសព្រះ-
បាទពិម្ពិសារ ។ លើកទីមួយ វិសាខឧបាសកបានសម្រេច
សោតាបត្តិផល ជាមួយនឹងព្រះបាទពិម្ពិសារ ព្រមដោយមនុស្ស
១១ ម៉ឺននាក់ទៀត ក្រោយមក ស្តាប់ព្រះធម៌លើកទីពីរបានសម្រេច
សកទាគាមិផល ក្រោយមកទៀត ស្តាប់ព្រះធម៌ទៀត ក៏បានសម្រេច

អនាគាមិផល ។ កាលដែលនាងធម្មទិន្នាបានស្តាប់រឿងលោកុត្តរធម៌ ហើយ ក៏ជ្រះថ្លាសូមការអនុញ្ញាតពីស្វាមីដើម្បីចូលកាន់ផ្នួស ។ កាល វិសាខឧបាសកអនុញ្ញាតហើយ ក៏បួសក្នុងសម្លាត់ភិក្ខុនី ក្នុងកាល នោះ វិសាខឧបាសកបានផ្តាំថា **អភិរមយេយ្យ ស្វាគ្វតោ ធម្មោតិ** ព្រះនាងម្ចាស់ចូរត្រេកអរចុះ ព្រះធម៌គឺព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ សម្តែងទុកល្អហើយ ។

ប្រវត្តិសង្ខេបរបស់ព្រះនាងធម្មទិន្នាក្នុងអដ្ឋកថាផ្សេងៗ គឺ ១ សែនកប្បមុន នាងកើតក្នុងព្រះនគរបាង្សវត្តិ ជាស្រីបម្រើក្នុងផ្ទះ អ្នកដទៃ នាងមានបញ្ញា សង្រួមក្នុងសីល បានកាត់សក់ខ្លួនឯងលក់ ដើម្បីបានទេយ្យវត្ថុថ្វាយទានដល់ព្រះសុជាតៈ ជាព្រះអគ្គសាវ័កនៃ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធបទុមុត្តរៈ ដោយអានិសង្សនៃទាននោះ ម្ចាស់ផ្ទះ បានផ្សំផ្គុំនាងជាមួយនឹងកូនប្រុសគាត់ ។ ថ្ងៃមួយបានទៅវត្តជាមួយ នឹងម្តាយក្មេក កាលនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធប្រកាសតែងតាំង ភិក្ខុនីក្នុងតំណែងលើភិក្ខុនីទាំងឡាយផ្នែកខាងធម្មកថិក នាងមាន សេចក្តីជ្រះថ្លាថ្វាយមហាទានដល់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ និងព្រះភិក្ខុសង្ឃ ហើយប្រាថ្នានូវតំណែងនោះឯង ។ ក្នុងកប្បទី ៩២ មុនភទ្ទកប្បនេះ ក្នុងសាសនានៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជុស្សៈ នាងត្រូវបានគេតែងតាំងឲ្យជា ធំក្នុងការធ្វើទាន ព្រោះនាងជាភរិយារបស់នាយឃ្លាំងនៃព្រះរាជបុត្រ

បីអង្គ ។ ក្នុងកាលនោះ ព្រះរាជបុត្របីអង្គបងប្អូននឹងគ្នាជាម្ចាស់ទ្រព្យ ក្នុងការថ្វាយទាន បានមកជាជំនួសបងប្អូនបីនាក់ ព្រមទាំងបរិវារនៅ ឧរុវេលាសេនានិគមហ្នឹងឯង ក្រោយមកជ្រះថ្លានឹងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ សូមបួសបានជាឯហិកិក្ខុ ស្តាប់អាទិត្តបរិយាយសូត្រសម្រេចព្រះ- អរហត្តជាព្រះអរហន្តទាំង ១ ពាន់អង្គ។ ដោយព្រះរាជបុត្រទាំងបី អង្គក្នុងកាលនោះរក្សាសីល ១០ ក្នុងការថ្វាយទានដល់ព្រះ- សម្មាសម្ពុទ្ធជុស្សៈនិងភិក្ខុសង្ឃដ៏ច្រើនអង្គ ក៏បានចាត់នាយស្មៀន នាយឃ្លាំង និងអ្នកថ្វាយចង្ហាន់ នាយស្មៀនបានមកជាព្រះបាទ- ពិម្ពិសារ នាយឃ្លាំងបានមកជាវិសាខឧបាសក ចំណែកអ្នកថ្វាយ ចង្ហាន់បានមកជាព្រះរដ្ឋបាលត្ថេរ ឯអ្នកដែលប្រទូស្តចំពោះទានក្នុង កាលនោះ បានធ្លាក់នរក ក្រោយមកបានជាប្រេតឈ្មោះថា ប្រេត ជាញាតិព្រះបាទពិម្ពិសារ ។

ក្នុងភទ្ទកប្បនេះ ព្រះកស្សបទសពលបានត្រាស់ដឹងឡើង ព្រះនាងធម្មទិន្នាក្នុងកាលនោះ ជាព្រះរាជធីតាទី ៦ នៃព្រះបាទកីកិ ស្តេចក្រុងពារាណសី ។ ព្រះរាជធីតានៃព្រះបាទកីកិមាន ៧ អង្គគឺ

- ១- ព្រះនាងសមណី បានមកជាព្រះខេមាថេរី
- ២- ព្រះនាងសមណគុត្តា បានមកជាព្រះឧប្បលវណ្ណាថេរី

៣- ព្រះនាងភិក្ខុនី បានមកជាព្រះបដាចារ្យថេរី

៤- ព្រះនាងភិក្ខុទាសិកា បានមកជាព្រះកុណ្ឌលកេសីថេរី

៥- ព្រះនាងធម្មា បានមកជាព្រះភិសាគោតមីថេរី

៦- ព្រះនាងសុធម្មា បានមកជាព្រះធម្មទិន្នាថេរី

៧- ព្រះនាងសង្ឃទាសី បានមកជាវិសាខាឧបាសិកា ។

ព្រះរាជធីតាទាំង ៧ អង្គ ថ្វាយទាន ទំនុកបម្រុងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនិងព្រះភិក្ខុសង្ឃ ទាំងការប្រព្រឹត្តនូវព្រហ្មចរិយធម៌មេចុនវិរតិ អស់ ២ ម៉ឺនឆ្នាំ ។ ព្រះនាងសុធម្មា បានចុតិហើយបដិសន្ធិក្នុង ឋានតាវត្តិង្ស ក្នុងជាតិចុងក្រោយ បានកើតក្នុងត្រកូលសេដ្ឋីមាន សម្បត្តិស្តុកស្តម្ភ សម្បូរដោយកាមសុខគ្រប់យ៉ាង ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះដ៏ ឧត្តម មានឈ្មោះថាធម្មទិន្នា ។ កាលដែលនាងធម្មទិន្នា ប្រកប ដោយរូបសម្បត្តិនិងគុណសម្បត្តិ តាំងនៅក្នុងបឋមវ័យ ក៏បាន វិសាខៈជាបុត្រសេដ្ឋីក្រុងរាជគ្រឹះផងគ្នាជាស្វាមី ទាំងពីរនាក់មាន សម្បត្តិ ៨០ កោដិ រស់នៅពេញប្រៀបទៅដោយសេចក្តីសុខជាមួយ គ្នា ។ កាលវិសាខឧបាសកស្តាប់ព្រះធម៌បានសម្រេចអនាគាមិផល ក៏ដល់ពេលដែលព្រះនាងធម្មទិន្នាចេញបួសហ្នឹងឯង វិសាខឧបាសក ជិតជិតនឹងព្រះបាទពិម្ពិសារណាស់ បានក្រាបទូលព្រះរាជា សូមការ

អនុញ្ញាតរៀបចំផ្លូវព្រះនគរ និងសូមអង្រឹងមាស ឲ្យធម្មទិន្នាងតទឹក
ក្រអូប ប្រដាប់ទៅដោយគ្រឿងប្រដាប់គ្រប់យ៉ាង អង្គុយក្នុងអង្រឹង
មាស ហែហមដោយពពួកញាតិ ឬជាទៅដោយផ្កាក្រអូបជាដើមទៅ
កាន់សម្លាក់ភិក្ខុនី ។ លុះបួសរួចហើយ ទើបវិសាខឧបាសកផ្តាំថា
ព្រះនាងម្ចាស់ ចូរត្រេកអរចុះ ព្រះធម៌គឺព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
សម្តែងទុកល្អហើយ ផ្ការួចហើយក៏ថ្វាយបង្គំលាត្រឡប់មកផ្ទះ ។

ព្រះនាងធម្មទិន្នា បាននិមន្តចេញពីក្រុងទៅគង់នៅវត្តស្រុក
ស្រែ ត្រឹមតែពីរថ្ងៃក៏បានសម្រេចព្រះអរហត្តផល រួចហើយក៏
ត្រឡប់មកក្រុងវិញ ដើម្បីឲ្យពួកញាតិបានបំពេញបុណ្យ និងដើម្បី
ការមិនលំបាកដោយបច្ច័យដល់ភិក្ខុនីសង្ឃផង ព្រោះព្រះនាង
សម្បូណ៌ទៅដោយបច្ច័យ ៤ ដែលញាតិបានបូជា ។ ចំណែកវិសាខ-
ឧបាសក ជ្រាបអំពីដំណើរត្រឡប់ចូលក្រុងវិញនៃព្រះនាងធម្មទិន្នា
ក៏បានទៅកាន់សម្លាក់ភិក្ខុនីជាលើកទី ២ ដើម្បីសាកសួរឲ្យដឹង
មូលហេតុនៃការត្រឡប់ចូលក្រុងវិញនៃព្រះនាងធម្មទិន្នានោះឯង ។

ការដែលវិសាខឧបាសក លើកយកសក្កាយៈមកសួរ ព្រោះ
គិតថា បើអាត្មាអញសួរថា « ព្រះនាងម្ចាស់នៅត្រេកអរក្នុងផ្នួស ឬ
មិនត្រេកអរទេ » ដូច្នេះមិនមែនជាកិច្ចរបស់បណ្ឌិតដែលត្រូវសួរ

ឡើយ មានតែយើងសួរអំពីឧបាទានក្នុង ៥ វិញ យើងនឹងបានដឹងថា នាងនៅត្រេកអរក្នុងផ្នួសឬអត់ ដោយការឆ្លើយតបបញ្ហា ។

ព្រះនាងធម្មទិន្នា មិនបានបដិសេធសំណួរចោល ឬក៏តប ដោយសេចក្តីមិនត្រេកអរថា យើងមិនដឹងកាយខ្លួនឯង ឬកាយអ្នក ដទៃអ្វីនោះទេ ទៅសួរព្រះថេរីដទៃទៅ ដូច្នេះឡើយ គឺព្រះនាងបាន ឆ្លើយយ៉ាងពីរោះចំពោះសំណួរទី ១ នេះ ពាក្យថា **សក្កាយៈ** ដែល ប្រែថា កាយរបស់ខ្លួន បានដល់ឧបាទានក្នុង ៥ ។ បុគ្គលដែលមាន បញ្ញាបានកំណត់ដឹងឧបាទានក្នុង ៥ រមែងត្រេកអរក្នុងព្រហ្មចរិយធម៌ ទាំងសាសនព្រហ្មចរិយៈ ទាំងមគ្គព្រហ្មចរិយៈ។ លាភ យស អំណាច ស្តេចចក្រ បុណ្យស័ក្តិទេវតា មិនអាចឲ្យអស់ខ្វល់នឹងខ្លួនឯងឡើយ មានតែបញ្ញាកំណត់ដឹងនាមរូបក្នុងឧបាទានក្នុង ៥ ប៉ុណ្ណោះ ទើបជា រតនៈដ៏ត្រជាក់ ស្ងប់ដោយប្រពៃ អស់ភ័យ អស់ខ្វល់ នេះឯងដែល ជាចំណុចធ្វើឲ្យវិសាខឧបាសក ជ្រាបថាព្រះនាងធម្មទិន្នាត្រេកអរក្នុង ព្រះធម្មរតនៈហើយ ។

វិសាខឧបាសក សួរក្នុងអរិយសច្ចទាំង ៤ តាមលំដាប់ហើយ នៅគិតក្រែងថា ព្រះនាងធម្មទិន្នាឆ្លាតក្នុងការស្តាប់ព្រះធម៌មក អាច ឆ្លើយសំណួរក្នុងសច្ចៈទាំង ៤ នេះ តាមរយៈនៃការស្តាប់ប៉ុណ្ណោះ ដូច្នេះហើយ ដើម្បីឲ្យកាន់តែច្បាស់ ក៏បានសួរសំណួរទី ៥ ទាក់ទង

នឹងសច្ចៈទាំងពីរខាងដើម ជាធម៌អាថ៌កំបាំងនិងមានជម្រៅដ៏
ក្រៃលែង ។ ក្នុងឧបាទានក្ខន្ធ ៥ មានរូបូបាទានក្ខន្ធជាដើម មិនមែន
ជាឧបាទានទេ ព្រោះឧបាទានគ្រាន់តែជាចំណែកមួយនៃសង្ខារូបា-
ទានក្ខន្ធប៉ុណ្ណោះ គឺបានដល់លោកចេតសិក និងទិដ្ឋិចេតសិក ដូច្នេះ
ឧបាទានក៏មិនមែនជាខន្ធវិមុត្តិ ឬខន្ធទី ៦ អ្វីទៅនោះឡើយ ម្យ៉ាង
ទៀតនៅក្នុងព្រះសូត្រនេះ ឧបាទានសំដៅយកតែឆន្ទរាគៈដែល
ត្រេកអរពេញចិត្តក្នុងឧបាទានក្ខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ (**បញ្ចសុ
ឧបាទានក្ខន្ធសុ ឆន្ទរាគោ តំ តត្ថ ឧបាទានន្តិ**) ។

គប្បីជ្រាបក្នុងអរិយសច្ចៈទាំងពីរដែលជាវដ្តៈថា សេចក្តីទុក្ខ
មិនមែនអ្នកដទៃធ្វើឲ្យ ហើយក៏មិនមែនបុគ្គលធ្វើឲ្យខ្លួនឯងនោះដែរ
សេចក្តីទុក្ខមានពិត ព្រោះឆន្ទរាគៈក្នុងឧបាទានក្ខន្ធ ៥ ជាហេតុ ។
ឆន្ទរាគៈ មិនមែនជាសត្វបុគ្គលណាទេ គ្រាន់តែជាចំណែកមួយនៃ
សង្ខារក្ខន្ធប៉ុណ្ណោះ ចំណែកឧបាទានក្ខន្ធ ៥ ដែលជាទុក្ខអរិយសច្ចៈ
ក៏ដោយអត្ថថា អនត្តា អត់មែនជាសត្វបុគ្គលណាដែរ ។ គប្បីជ្រាប
អរិយសច្ចៈទី ៣ ថា ការរលត់អស់មិនមានសេសសល់នូវសច្ចៈពីរ
ខាងដើមនោះឯង គឺជានិរោធអរិយសច្ចៈ បានដល់**អនុប្បាទនិរោធន**
ត្រូវនឹងពាក្យថាវដ្តបច្ឆេទោ កាត់ផ្តាច់នូវវដ្តៈ មិនមែនដាច់ឯងៗទេ
គឺព្រោះអរិយសច្ចៈទី ៤ ជាតួធ្វើកិច្ចឲ្យសម្រេច ។

កាលដែលបានស្តាប់ការឆ្លើយតបបញ្ហាទី ៥ របស់ព្រះនាង ធម្មទិន្នាភិក្ខុនីហើយ វិសាខឧបាសកក៏បានប្រាកដក្នុងចិត្តថា ភិក្ខុនី នេះបានសម្រេចនូវបញ្ញាចាក់ឆ្កុះហើយ បានទីពឹងក្នុងព្រះសាសនា បានបញ្ញាបដិសម្តិទា ដល់នូវភាពក្លាហានកម្ចាត់ភព ជាមហាខីណា- ស្រពដែលអាចដោះស្រាយបញ្ហាដែលយើងសាកសួរបាន ព្រះនាង មានបញ្ញាភ្លឺស្វាង ដូចជាប្រទីបរាប់ពាន់ដួងក្នុងវេលារាត្រី ។

ក្នុងសំណួរទី ១១ បានដល់សមាធិជាអង្គនៃលោកុត្តរមគ្គ មានសតិប្បដ្ឋាន ៤ ជាបច្ច័យ ទើបសតិប្បដ្ឋាន ៤ នេះ ឈ្មោះថា សមាធិនិមិត្ត ហើយមានសម្មប្បធាន ៤ ជាធម៌ទំនុកបម្រុង ទើប សម្មប្បធាន ៤ នេះ ឈ្មោះថា សមាធិបរិក្ខារ ។ អង្គមគ្គទាំងបីនេះ សហការគ្នា ប្រៀបដូចសម្លាញ់បីនាក់បេះផ្កាចម្ប៉ា ម្នាក់ឱនខ្នងឲ្យ ម្នាក់ទៀតឡើងឈរលើខ្នង ហើយសម្លាញ់ម្នាក់ទៀតឈរអែបដើម្បី ឲ្យអ្នកឈរលើខ្នងគេនោះតោងទប់ខ្លួនឲ្យនឹង ទើបបេះផ្កាចម្ប៉ាបាន យ៉ាងណាមិញ សម្មប្បធាន ៤ ជាសម្ភារៈយាមោ ប្រៀបដូចអ្នកឱន ខ្នងឲ្យសម្មាសមាធិឡើងឈរ តែមិនអាចឈរនឹងខ្លួនមិនញញឹញញ័រ នោះឡើយ ទាល់តែដៃម្ខាងតោងទប់ខ្លួនទៅនឹងសម្លាញ់ម្នាក់ទៀតគឺ សម្មាសតិ ទើបនឹងធូលីម្សៅហើយឈោងបេះផ្កាចម្ប៉ាគឺព្រះនិព្វាន ដែលជាអារម្មណ៍ក្នុងពេលលោកុត្តរមគ្គនោះឯង ។ ចំណែកសមាធិ-

ភាវនាគឺចម្រើនមគ្គជាលោកុត្តរមួយខណៈដែលធ្វើសមុច្ឆេទប្បហាន-
កិច្ចហ្នឹងឯង ក្នុងខណៈនោះមគ្គមានអង្គ ៨ មានសម្មាទិដ្ឋិជាដើមនិង
មានសម្មាសមាធិជាគម្រប់ ៨ ។

កំណត់ដឹងឧបាទានក្ខន្ធ ៥ សំខាន់ណាស់

មិនមែនរួចផុតចាកទុក្ខព្រោះគ្រាន់តែគេសរសើរ ហើយក៏មិន
មែនមិនរួចផុតចាកទុក្ខ ព្រោះគ្រាន់តែគេនិន្ទានោះឡើយ ត្រូវរៀនរស់
នៅឲ្យជាសុខជាមួយនឹងការកំណត់ដឹងសក្កាយៈគឺឧបាទានក្ខន្ធ ៥ ។

កុំភ្លេចនឹកគុណមិត្តសម្លាញ់ដ៏ល្អ

សទ្ធាហ្នឹងឯង ដែលបបួលឲ្យយើងបំពេញគ្រប់សេចក្តីល្អ
ហើយយើងក៏បានជាមនុស្សល្អ ដល់ព្រះរតនត្រ័យជាទីពឹងទីរលឹក
ច្រើនទៅដោយអារម្មណ៍ល្អៗ មានសេចក្តីសុខ ។

ការពិតក្នុងរឿងមួយ

ជាការពិត ទោះជាមិនមានអ្នកណាមកស្រឡាញ់យើង ក៏យើងមិនកើតទុក្ខដែរ ឲ្យតែយើងចេះស្រឡាញ់ខ្លួនឯងឲ្យបានពិតប្រាកដ ទាំងបានដឹងថា អ្វីៗគ្រប់យ៉ាងនឹងត្រូវលះបង់ ដូចភិក្ខុនីជាមាតារបស់ព្រះកុមារកស្សបៈជាដើម ។

ឲ្យតែនៅមានខ្យល់ចេញចូលគឺមិនទាន់ស្លាប់ទេ

មិនមានអ្នកណាស់នៅមិនបាន ដោយគ្រាន់តែគេបោះបង់ខ្លួនចោលនោះទេ ប៉ុន្តែបើខ្លួនឯងបោះបង់ខ្លួនឯងចោល ខ្លួនឯងមិនចេះស្រឡាញ់ខ្លួនឯងទេ នោះទើបដល់ថ្នាក់រស់នៅមិនបាន ។ តាមពិត បើយើងសិក្សាព្រះធម៌ មានបញ្ញាមិនត្រូវការអ្វីពីលោកនេះ រស់នៅគ្រាន់តែដើម្បីសិក្សាការពិតរបស់ជីវិត ការពិតនៃលោក ក៏ល្មមគ្រប់គ្រាន់ចំពោះសេចក្តីសុខស្ងប់ហើយ ។

៥- ចូឡធម្មសមាទានសូត្រ

សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅនាព្រះមហា-
វិហារជេតពន ត្រាស់សម្តែងអំពីធម្មសមាទាន ៤ យ៉ាងមានដូចតទៅ

- ១- សុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ប៉ុន្តែមានវិបាកជាទុក្ខតទៅ
- ២- ទុក្ខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទាំងមានវិបាកជាទុក្ខតទៅ
- ៣- ទុក្ខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ប៉ុន្តែមានវិបាកជាសុខតទៅ
- ៤- សុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទាំងមានវិបាកជាសុខតទៅ ។

ធម្មសមាទានទី ១ គឺព្រោះយល់ខុសថាកាមទាំងឡាយមិន
មានទោស ហើយក៏បរិភោគនូវកាមទាំងឡាយនោះតាមការពេញចិត្ត
មានការប្រព្រឹត្តនូវកាមេសុមិច្ឆាចារជាដើម ដែលជាបច្ច័យឲ្យបដិសន្ធិ
ក្នុងអបាយភូមិ ៤ មាននរកជាដើម ។

ធម្មសមាទានទី ២ មានការយល់ខុសហើយ ធ្វើខ្លួនឲ្យទុក្ខ
លំបាក ដូចជាពួកអចេលក៏ជាដើម ក៏នាំឲ្យមានវិបាកជាទុក្ខក្នុង
អបាយភូមិថែមទៀតដែរ ។

ធម្មសមាទានទី ៣ មានទុក្ខក្នុងបច្ចុប្បន្នព្រោះរាគៈ ទោសៈ មោហៈខ្លាំងក្លា ប៉ុន្តែទោះបីមានសេចក្តីទុក្ខពាល់ត្រូវក្តី ទោះបី ទោមនស្សហើយមានមុខទទឹកដោយទឹកភ្នែកក្តី គឺនៅតែប្រព្រឹត្ត ព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌បរិសុទ្ធបាន ក្រោយអំពីអស់ជីវិតក៏បាន កើតនៅក្នុងទេវលោក សុគតិភព ។

ធម្មសមាទានទី ៤ ព្រោះរាគៈ ទោសៈ និងមោហៈមិន ខ្លាំងក្លា ទាំងបានឈានសុខក្នុងបច្ចុប្បន្នទៀត ទាំងបដិសន្ធិតទៅក្នុង សុគតិភពទៀត ។

លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងនូវធម្មសមាទាន ៤ ប្រការចប់ ហើយ ភិក្ខុអ្នកស្តាប់ទាំងនោះក៏មានចិត្តត្រេកអរ រីករាយនឹងព្រះធម៌- ទេសនារបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

សូមអនុមោទនា !

សិក្សាខ្លឹមសារក្នុងធម្មសមាទាន

ធម្មសមាទាន គឺជាការកាន់យកតាមដែលបុគ្គលជឿថាជា ធម៌ ។ ធម្មសមាទានទី ១ សំដៅយកពួកសមណព្រាហ្មណ៍ជាបរិព្វា-

ជកអ្នកបួសក្រៅព្រះពុទ្ធសាសនា ប៉ុន្តែពួកនេះចាញ់បោកកាមគុណ
សម្គាល់ថាអត់ទោស ត្រេកអរជាមួយពួកនាងបរិព្វាជីកាក្មេងៗ
បរិភោគទាំងវត្ថុកាមទាំងកិលេសកាម សោយសុខក្នុងបច្ចុប្បន្នដោយ
មិនដឹងថាអ្វីដែលសោយតាមពិតនោះឡើយ ចេះតែប្រកាន់ថាខ្លួនឯង
អ្នកសោយ អ្នកសប្បាយ ជាអ្នកបាននូវសម្បជឿទីត្រេកអរ តាម
ពិតដោយបរមត្ថ រូបជាធាតុមិនដឹង ឯការសោយអារម្មណ៍ ដឹងច្បាស់
នូវអារម្មណ៍ មិនមែនជាសត្វបុគ្គលណាឡើយ មានការអស់ទៅ ប៉ុន្តែ
នៅមានផលវិបាកជាទុក្ខ ប្រៀបបីដូចជាការបរិភោគនូវផ្លែឈើផ្អែម
តែពុល ។

ធម្មសមាទានរបស់ពួកអចេលក៍ ឃើញទោសកាមគុណ មិន
បរិភោគសេពសោយឡើយ ប៉ុន្តែមានមិច្ឆាទិដ្ឋិយល់ខុសក្នុងការ
លះបង់នូវកាមនោះ ដោយខិតខំធ្វើខ្លួនឲ្យលំបាកឥតប្រយោជន៍
ប្រៀបបីដូចជាការបរិភោគនូវផ្លែឈើល្វឹងហើយពុលទៀត ។

ធម្មសមាទានទី ៣ និងទី ៤ បានដល់អ្នកបួសក្នុងព្រះពុទ្ធ-
សាសនា គឺទី ៣ ដូចការបរិភោគថ្នាំល្វឹង ប៉ុន្តែមានប្រសិទ្ធិភាព

ចំណែកទី ៤ ដូចការបរិភោគថ្នាំដែលផ្សំដោយសប្បិ ឬមធ្យោបាយសាសនា
ទាំងមានប្រសិទ្ធិភាពឲ្យជាភោគបានទៀតផង ។

បុគ្គលដែលមានរាគៈ ទោសៈ មោហៈខ្លាំងក្លា អាស្រ័យការ
សន្សំកម្មដែលមានអលោភៈខ្សោយ អទោសៈខ្សោយ និងអមោហៈ
ខ្សោយ ហើយកម្មនោះឲ្យបដិសន្ធិ ជាឧបនិស្ស័យនៃចរិតមនុស្ស
ផ្សេងៗគ្នា បណ្តិតគប្បីបែងចែកកុសលមូលទាំងបី ខ្លាំងឬខ្សោយ
ឆ្លាស់គ្នា មិនមែនសុទ្ធតែខ្សោយទាំងបី ឬខ្លាំងទាំងបីព្រមគ្នានោះទេ។

កុសលកម្ម ៨ យ៉ាងដែលបានសន្សំហើយ

១- លោភៈ អទោសៈ អមោហៈ កុសលកម្មទី ១ នោះ មាន
អលោភៈខ្សោយ ដែលធ្វើឲ្យបុគ្គលនោះកើតមកដោយអំណាចនៃ
កុសលកម្មនោះជាបច្ច័យ ជាអ្នកលោភលន់ មានរាគចរិត ប៉ុន្តែមាន
ប្រក្រតីនៅជាសុខព្រោះមិនក្រោធ ទាំងមានបញ្ញាច្រើន ។

២- លោភៈ ទោសៈ អមោហៈ កុសលកម្មទី ២ នោះ មាន

អលោកៈ និងអទោសៈខ្សោយ ដែលធ្វើឲ្យបុគ្គលនោះកើតមកដោយ
អំណាចនៃកុសលកម្មនោះជាបច្ច័យ ជាអ្នកលោភលន់ផង ច្រើនទៅ
ដោយសេចក្តីក្រោធផង ប៉ុន្តែមានបញ្ញា ។

៣- លោកៈ អទោសៈ មោហៈ កុសលកម្មទី ៣ នោះ មាន
អលោកៈ និងអមោហៈខ្សោយ ដែលធ្វើឲ្យបុគ្គលនោះកើតមកដោយ
អំណាចនៃកុសលកម្មនោះជាបច្ច័យ ជាអ្នកលោភលន់ផង ល្ងង់ផង
ប៉ុន្តែមានប្រក្រតីនៅជាសុខព្រោះមិនក្រោធទេ ។

៤- លោកៈ ទោសៈ មោហៈ កុសលកម្មទី ៤ នោះ មានកុសល-
មូលខ្សោយទាំងបី គប្បីជ្រាបតាមន័យខាងដើមៗ ។

៥- អលោកៈ ទោសៈ មោហៈ កុសលកម្មទី ៥ នោះ មាន
អលោកៈខ្លាំង ដែលធ្វើឲ្យបុគ្គលនោះកើតមកដោយអំណាចនៃ
កុសលកម្មនោះជាបច្ច័យ ជាអ្នកមិនលោភលន់ មានរាគៈខ្សោយ តែ
ជាអ្នកឆេវឆាវ ខឹងច្រើន និងល្ងង់ទៀតផង ។

៦- អលោកៈ អទោសៈ មោហៈ កុសលកម្មទី ៦ នោះ មាន
អលោកៈ និងអទោសៈខ្លាំង ដែលធ្វើឲ្យបុគ្គលនោះកើតមកដោយ
អំណាចនៃកុសលកម្មនោះជាបច្ច័យ ជាអ្នកមិនលោភលន់ មាន
ប្រក្រតីនៅជាសុខព្រោះមិនក្រោធ តែជាបុគ្គលល្ងង់ ។

៧- អលោកៈ ទោសៈ អមោហៈ កុសលកម្មទី ៧ នោះ មាន
អលោកៈនិងអមោហៈខ្លាំង ដែលធ្វើឲ្យបុគ្គលនោះកើតមកដោយ
អំណាចនៃកុសលកម្មនោះជាបច្ច័យ ជាអ្នកមិនលោភលន់ហើយមាន
បញ្ញា តែនៅឆោឆាប់ខឹង ។

៨- អលោកៈ អទោសៈ អមោហៈ កុសលកម្មទី ៨ នោះ មាន
កុសលមូលខ្លាំងក្លាទាំងបី ល្អជាងគេទាំងអស់ ជាកម្មប្បច្ច័យឲ្យ
បដិសន្ធិបានមកជាបុគ្គលមានរាគៈ ទោសៈនិងមោហៈខ្សោយ មាន
បដិបទាជាសុខក្នុងការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ។

មនុស្សយើង មានចរិតផ្សេងៗគ្នា ទៅតាមកម្មឲ្យបដិសន្ធិ
យ៉ាងនេះឯង ទើបអ្នកមានបញ្ញាមិនប្រកាន់ចំពោះបុគ្គលណាៗឡើយ

ព្រោះជាការពិតនៃបរមត្ថទៅតាមបច្ច័យដែលមាន ផលរមែងកើត
ឡើងយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ។

ត្រូវយល់ថា បុណ្យដែលឲ្យបដិសន្ធិ មិនមានលោភៈ ទោសៈ
មោហៈទេ ប៉ុន្តែនៅពេលធ្វើបុណ្យអ្វីមួយ បើពេលនោះវាមានលោភៈ
ទោសៈ មោហៈច្រើន ក៏ធ្វើឲ្យបុណ្យខ្សោយ គឺអលោភៈខ្សោយ
អទោសៈខ្សោយ អមោហៈខ្សោយ បុណ្យខ្សោយនោះឯងដែលឲ្យ
បដិសន្ធិ ។

បើពេលធ្វើបុណ្យអ្វីមួយនោះ វាមិនច្រើនទៅដោយកិលេស
ចូលមកច្របូកច្របល់ទេ គឺមានតែចិត្តជ្រះថ្លា តាំងពីបុព្វចេតនា មក
ដល់មុព្វនចេតនា រហូតដល់អបរចេតនា បុណ្យនោះមានកម្លាំងខ្លាំង-
ក្លាដោយអលោភៈ អទោសៈ និងអមោហៈ ឲ្យបដិសន្ធិល្អណាស់ ។

រឿងជាអារម្មណ៍របស់ចិត្ត

មនុស្សយើងតែងកើតទុក្ខមិនសុខចិត្ត ក្តៅក្រហាយនៅក្នុង
រឿងផ្សេងៗ តើមានអ្នកណាដែលអត់រឿងជាអារម្មណ៍ហើយក្តៅចិត្ត
ភ័យព្រួយ ក្រវល់ក្រវាយដូចជាត្រូវថ្នាំពិសទេ ? រឿងជាអារម្មណ៍

របស់ចិត្ត បើចិត្តកើតទុក្ខ សតិរលឹកដឹងចិត្តដែលកើតទុក្ខនោះឯង
 ជំនួសការចង់បានរឿងដទៃផ្សេងទៀត ព្រោះថា ចិត្តកើតទុក្ខឬទុក្ខ
 របស់ចិត្តជាធម៌ពិត ជាសភាវៈពិត ជាបរមត្ថមិនមែនសត្វបុគ្គលតូចៗ
 យើងឡើយ ។ មិនមែនរឿងអ្វីៗចេះតែមកបង្ខំឲ្យយើងកើតទុក្ខភ័យ
 ព្រួយសោកសៅនោះទេ ពិតមែនថាវាជាអារម្មណ៍ ប៉ុន្តែវានៅត្រង់ការ
 ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត បើធ្វើទុកក្នុងចិត្តខុស រឿងនោះជារឿងអាក្រក់តាមចិត្ត
 គិត បើធ្វើទុកក្នុងចិត្តត្រូវជាឧបាយនាំឲ្យកើតបញ្ញា រឿងនោះជារឿង
 ល្អទេតើ មានអាក្រក់ដូចចិត្តល្ងង់គិតឯណា ។

— ❦ —

កំណាព្យមានតែព្រះធម៌ទេវជាមិត្ត

— ❦ —

កុំតាមចិត្តចង់អន្លង់ទុក្ខ	សច្ចៈឲ្យសុខខំសិក្សា
ចិត្តចង់នាំនាយវដ្តសង្សារ	បញ្ញាឃើញពិតជិតនិព្វាន ។
ដឹងថាការពិតចិត្តអស់ខ្វល់	នេះហើយជាផលនៃធម្មទាន
មគ្គអង្គប្រាំបីជាព្រហ្មយាន	រឿងទាំងប៉ុន្មានត្រូវបញ្ចប់ ។
រឿងត្រូវបញ្ចប់ត្រឹមសច្ចៈ	ចិត្តឥតអូលអាក់អស់ខឹងស្អប់
សតិប្បដ្ឋានបានចិត្តស្ងប់	បញ្ចប់តណ្ហាត្រឹមការពិត ។

កុំគិតកែរឿងកែចិត្តវិញ	ចិត្តដែលម្នោម្នោញព្រោះគំនិត
រឿងជាអារម្មណ៍នៃការគិត	ចិត្តល្អគឺពិតជារឿងល្អ ។
មានអ្នកឲ្យស្អប់ព្រោះទោសៈ	បើជាមោហៈវង្វេងធម៌
បើជាលោភៈស្អាតហើយល្អ	មានៈឡើងកស្រែចំរែអញ ។
មានអ្នកស្រឡាញ់ព្រោះមេត្តា	បញ្ញាលៈការគិតឈ្នះចាញ់
ទានសីលភាវនាលៈកំណាញ់	លៈឯងលៈអញលៈមោហា ។
សូមរឿងល្អៗពីខ្លួនឯង	សូមកុំប្រឹងស្វែងតាមតណ្ហា
បើចិត្តកើតទុក្ខត្រូវសិក្សា	ចិត្តនេះហើយណាជាតួធម៌ ។
គិតចង់រកធម៌ពេលមានទុក្ខ	តណ្ហានាំមុខដូចជាប់ជ័រ
ត្រូវស្តាប់ឲ្យយល់អ្វីជាធម៌	ពីកើតដល់មរណ៍ធម៌ទាំងអស់ ។
កាយយើងកាយគេសក្តាយៈ	បញ្ញាឃើញជាក់ថាសូន្យសោះ
ចិត្តចេតសិក្សបធម៌ទាំងអស់	មិនគួរអាឡោះអាល័យស្តាយ ។
កុំគិតតែកែអ្នកដទៃ	រឿងនាំមោះមែកុំកកាយ
គិតមើលខ្លួនឯងកិច្ចទាំងឡាយ	ធ្វើការសប្បាយឆ្ងាយពីទោស ។
កុំចង់រារាំងច្បាប់ធម្មជាតិ	តែត្រូវឲ្យឃ្លាតពីកំហុស
កុំចង់បានអ្វីអតីតនោះ	កុំឲ្យជាប់ខ្មោះរបស់ក្នុងលោក ។
ចូរកុំប្រមាទក្នុងជីវិត	កាមគុណត្រូវគិតកុំងុយងោក
រូបកាយភ្លេងចាស់សំបុករោគ	កុំទុកចិត្តលោកថាមិនលាញ ។

ធម្មសមាទានមានបួនយ៉ាង	ទីមួយអែបខាងសាងជំនាញ
ចំណេះលោភៈរាគៈទាញ	ទីពីរជំនាញខាងទុក្ខរា ។
ទីបីស្មារតីប្រព្រឹត្តធម៌	ទ្រទ្រង់បានល្អពុទ្ធសាស្ត្រ
រាគៈទោសៈមោហៈក្លា	បោកផ្គប់យ៉ាងណាសីលមិនឆ្គាយ។
ទីបួនជួនបីប្រពៃគាប់	តែបួនមានភ័ព្វជាប់ពីនាយ
សុខាបដិបទារស៍នៅងាយ	បុណ្យល្អវេចស្តាយជាសំណាង ។
រឿងក្នុងវដ្តៈកន្លងទៅ	ហ្វូងហែងផ្សាក្តៅគ្មានទីអាង
សមុទ្រទឹកភ្នែកបាបកម្មសាង	ជាតិនេះសំណាងបានជួបព្រះ ។
មានតែព្រះធម៌ទើបជាមិត្ត	ជាប់តាមជីវិតពិតជាឈ្នះ
បញ្ញាធម្មគុណបុណ្យតេជៈ	និព្វានស្រឡះឈ្នះទុក្ខហោង ។

ដោយ ប.ស.វ.

❦

ស្តាប់គេព្រោះចង់បានអ្វី

❦

បើយើងខឹងស្តាប់អ្នកណាៗ គួរតែគិតថាអ្នកណានោះជាសុខ
 ឬជាទុក្ខ តាមពិត ឲ្យតែមានបញ្ចក្ខន្ធគឺមានទុក្ខ ថែមទុក្ខព្រោះកិលេស
 ទៀត បើដូច្នោះតើយើងចង់បានអ្វីពីអ្នកដែលមានទុក្ខដែរនោះ គេស្តី

ឲ្យយើងក៏គេមានទុក្ខរបស់គេ ទោះជាអ្នកណាៗគឺសុទ្ធតែជាអ្នកមាន
 ទុក្ខ យើងខឹងស្អប់ យើងកើតទុក្ខមិនសុខចិត្ត ព្រោះភ្លេចគិតថា គេ
 ក៏មានទុក្ខដែរ ព្រោះហេតុដូច្នេះ គួរតែនឹកដល់គុណព្រះអរិយបុគ្គល
 នឹកដល់គុណព្រះនិព្វានវិញ ពោលគឺកុំបណ្តោយឲ្យចិត្តទៅតាមអ្នក
 ដែលមានកិលេសផងគ្នានោះ ត្រូវអប់រំឲ្យចិត្តទៅតាមព្រះពុទ្ធអង្គ រក
 សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់វិញ ។

អំណាចរក្សាខ្លួនឯងដោយខន្តី

រក្សាខ្លួនឯងដោយខន្តី	ថែអ្នកដទៃដោយមេត្តា
បើយើងខឹងស្អប់នឹងអ្នកណា	គួរតែគិតថាគេក៏ទុក្ខ ។
បើគិតឃើញហើយស្បើយទុក្ខា	ព្រោះមានមេត្តាជាប្រមុខ
មានតែនិព្វានបរមសុខ	មិនបាច់កើតទុក្ខជាមួយគេ ។
អ្វីមកដើម្បីកន្លងទៅ	សញ្ញាចាំនៅរឿងទទេ
បើមុខតែអស់មិនបិតថេរ	ត្រូវគិតគ្មាន់ភ្នែកចោលឲ្យហើយ ។
រៀនចោលរបស់ដែលអស់ទៅ	របស់សល់នៅកុំកៀកកើយ

ឯអនាគតមិនមែនត្រើយ   ការលះហ្នឹងហើយដល់ត្រើយពិត។
 ព្រះពុទ្ធសាស្ត្រគឺដាក់ចុះ   នូវទោសកំហុសបាបរូបរឹត
 ឡើងកាន់ផ្លូវឈ្នះលះងងឹត   ចាក់ផ្លុះការពិតនិព្វានហោង ។
ដោយ ប.ស.វ.

————— ❦ —————
សម្បទាជឿនល្អក្នុងជីវិត
 ————— ❦ —————

មនុស្សដែលមានសេចក្តីសុខ មិនមែនគេចេះតែបានជួបរឿង
 ល្អៗឯងៗក្នុងជីវិតរបស់គេនោះទេ ប៉ុន្តែមកអំពីគេសិក្សាព្រះធម៌
 អប់រំចម្រើនកុសលចិត្តគ្រប់មុខ ទើបធ្វើឲ្យរឿងនោះ អារម្មណ៍នោះ
 ល្អសម្រាប់ជីវិតរបស់គេដោយពិត ។ វាដូចជាមើមក្អួចដែលគេធ្វើឲ្យ
 អស់ជាតិពុល ហើយបរិភោគជំនួសបាយបាន យ៉ាងណា អារម្មណ៍
 ពិសពុល អារម្មណ៍ក្តៅ អារម្មណ៍ជាគ្រឿងញៀន ក៏ដោយសារ
 កិលេសកើតឡើងកាន់យកជាអារម្មណ៍ប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែវាបែរទៅជា
 អារម្មណ៍ល្អរបស់កុសលធម៌ អារម្មណ៍នៃសេចក្តីសុខស្ងប់របស់
 សមចៈ វិបស្សនា ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

៦. មហាធម្មសមាទានសូត្រ

សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅនាព្រះមហា-
វិហារជេតពន ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សម្តែងអំពីបំណងប្រាថ្នារបស់សត្វ
ទាំងឡាយ ។

សត្វទាំងឡាយប្រាថ្នាឲ្យអារម្មណ៍មិនល្អ គឺអារម្មណ៍មិនជាទី
ប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីគាប់ចិត្ត ឲ្យសាបសូន្យទៅ ចំណែក
អារម្មណ៍ល្អៗ ដែលជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត គប្បី
ចម្រើនឡើង ប៉ុន្តែទោះជាសត្វទាំងឡាយប្រាថ្នាដូច្នេះក៏ដោយ ក៏មិន
បានសម្រេចដូចប្រាថ្នាគឺបានតែអារម្មណ៍មិនល្អ ចំណែកអារម្មណ៍
ល្អៗរមែងសាបសូន្យទៅ តើព្រោះហេតុអ្វី ។

យថាភំ អវិទ្ធុសុខោ ព្រោះបុព្វជួនអន្ធពាលមិនដឹងតាម
ពិត ក៏រមែងដូច្នោះឯង ។ បុព្វជួនល្ងង់ខ្លៅ មិនស្គាល់ធម៌ដែលគួរ
សេពគប់ ក៏មិនស្គាល់ធម៌ដែលមិនគួរសេពគប់ដែរ ព្រោះហេតុតែមិន
ស្គាល់ធម៌ដូច្នេះ ក៏បានសេពគប់នូវធម៌ដែលមិនគួរសេពគប់ ហើយ
បែរជាមិនសេពគប់នូវធម៌ដែលគួរសេពគប់ទៅវិញ ដូច្នេះទើបមិន

បានសម្រេចតាមប្រាថ្នា បានតែអារម្មណ៍មិនល្អទៅវិញហ្នឹងឯង ។

យថាតំ វិនិច្ឆ័យសុខោ ព្រះអរិយសាវ័កជាអ្នកចេះដឹងតាម
ពិត មានសភាពផ្ទុយគ្នាអំពីបុគ្គលនៃអន្ធកាលដែលមិនដឹងតាមពិត ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សម្តែងនូវធម្មសមាទាន ៤
យ៉ាង ធម្មសមាទានក្នុងព្រះសូត្រនេះ គឺព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់យក
អកុសលកម្មបថ ១០ និងកុសលកម្មបថ ១០ មកជាធម៌ដែលគេកាន់
យកជាការប្រព្រឹត្ត មានបាណាតិបាតជាដើម ។ ៤ យ៉ាងគឺ

១- ទុក្ខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទាំងមានទុក្ខជាវិបាកតទៅ

២- សុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន តែមានទុក្ខជាវិបាកតទៅ

៣- ទុក្ខក្នុងបច្ចុប្បន្ន តែមានសុខជាវិបាកតទៅ

៤- សុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទាំងមានសុខជាវិបាកតទៅ

អវិជ្ជាគតោ បុគ្គលដែលធ្លាក់នៅក្នុងអំណាចនៃអវិជ្ជា
រមែងមិនដឹង មិនស្គាល់នូវធម្មសមាទានទាំង ៤ នេះតាមពិតឡើយ
ម៉្លេះហើយ ក៏បានសេពគប់នូវធម្មដែលនាំឲ្យបាននូវអារម្មណ៍មិនល្អ
មិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីគាប់ចិត្ត ចំណែកអារម្មណ៍
ល្អៗសាបសូន្យអស់ នេះជារឿងរបស់បុគ្គលូងខ្មៅ (**យថាតំ
វិនិច្ឆ័យសុខោ**) ដែលមិនបានវៀរចាកនូវអកុសលកម្មបថ ១០ នោះ

ដូចបាលីថា **តំ អវិទ្ធា អវិជ្ជាគតោ យថាភូតំ នប្បជានន្តោ តំ សេវតិ តំ ន បរិវេជ្ជតិ** ប្រែថា បុគ្គលមិនដឹងនូវធម្មសមាទាននោះ ជាអ្នកធ្លាក់ចូលក្នុងអំណាចនៃវិជ្ជា រមែងមិនដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិត ក៏បានសេពនូវធម្មសមាទាននោះ មិនវៀរចាកនូវធម្មសមាទាននោះឡើយ ។

វិជ្ជាគតោ ជាអ្នកដែលធ្លាក់ក្នុងអំណាចនៃវិជ្ជា រមែងមានការចេះដឹងនៅក្នុងធម្មសមាទាន ៤ យ៉ាងនេះ តាមសេចក្តីពិត ក៏មិនបានសេពគប់នូវធម្មសមាទានណា ដែលនាំឲ្យបាននូវអារម្មណ៍មិនល្អ គឺជាបុគ្គលវៀរចាកនូវធម្មសមាទាននោះ ដែលធ្វើឲ្យអារម្មណ៍ទាំងឡាយដែលជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត រមែងចម្រើនឡើង នេះជារឿងរបស់ព្រះអរិយសាវ័កអ្នកចេះដឹង (**យថាតំ វិទ្ធិសុនោ**) ដែលបានវៀរចាកនូវអកុសលកម្មបថ ១០ ដូចបាលីព្រះពុទ្ធដីកថា **តំ វិទ្ធា វិជ្ជាគតោ យថាភូតំ បជានន្តោ តំ ន សេវតិ តំ បរិវេជ្ជតិ** ប្រែថា បុគ្គលដែលបានដឹងនូវធម្មសមាទាននោះ ជាអ្នកធ្លាក់ចូលក្នុងអំណាចនៃវិជ្ជា មានការដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិត រមែងមិនសេពនូវធម្មសមាទាននោះឡើយ គឺវៀរចាកនូវធម្មសមាទាននោះឯង ។

អ្នកសិក្សាក្នុងព្រះសូត្រនេះ អាចសង្ស័យដោយដោងបាន បើ មិនបានភ្ជាប់សេចក្តីអំពីខាងដើមនៃព្រះសូត្រទេនោះ ។ សេចក្តីខាង ដើមគឺការដែលចេះតែបាននូវអារម្មណ៍មិនល្អ អារម្មណ៍ល្អសាបសូន្យ គឺព្រោះហេតុអកុសលកម្មបថ ១០ នោះឯង ជាបន្តគឺព្រះដ៏មានព្រះ- ភាគ ទ្រង់ត្រាស់អំពីអន្ធបុព្វជ្ជន (**យថាភំ អវិទ្ធសុនោ**) ដែល មិនដឹងនូវធម្មសមាទានទាំង ៤ រមែងសេពនូវអកុសលកម្មបថ ១០ (**តំ សេវតិ**) មិនវៀរនូវអកុសលកម្មបថ ១០ នោះ (**តំ ន បរិវេជ្ជតិ**) មិនមែនសេពនូវធម្មសមាទានទាំង ៤ មិនវៀរនូវធម្ម- សមាទានទាំង ៤ នោះៗទេ ។ ចំណែកខាងព្រះអរិយសាវ័ក (**យថាភំ វិទ្ធសុនោ**) ដែលបានចេះដឹងក្នុងធម្មសមាទានទាំង ៤ ហើយ រមែងមិនសេពនូវអកុសលកម្មបថ (**តំ ន សេវតិ**) វៀរចាកនូវអកុសលកម្មបថនោះ (**តំ បរិវេជ្ជតិ**) គឺមិនមែនបាន សេចក្តីថា មិនសេពនូវធម្មសមាទានទាំង ៤ នោះ វៀរចាកនូវ ធម្មសមាទានទាំង ៤ នោះឡើយ ។

ធម្មសមាទានទី ១ គឺអកុសលកម្មបថ ១០ ដែលអ្នកប្រព្រឹត្ត ប្រកបដោយទុក្ខទោមនស្ស ទោះជាកាមេសុមិច្ឆា អភិជ្ឈា និងមិច្ឆា- ទិដ្ឋិ កើតនៅតែក្នុងលោកមូលចិត្ត ប៉ុន្តែកម្មបថបីនេះប្រកបដោយ

ទុក្ខទោមនស្សក្នុងបុព្វចេតនា និងអបរចេតនា នៅក្នុងធម្មសមាទាន ទី ១ នេះ ។

ធម្មសមាទានទី ២ គឺអកុសលកម្មបថ ១០ ដែលអ្នកប្រព្រឹត្ត ប្រកបដោយសុខសោមនស្ស ទោះជា បាណាតិបាត ផុសវាចា និងព្យាបាទ ដែលកើតនៅតែក្នុងទោសមូលចិត្តក៏ដោយ ប៉ុន្តែរមែង សុខសោមនស្សក្នុងបុព្វចេតនា និងអបរចេតនា ប្រព្រឹត្តទៅនៅក្នុង ធម្មសមាទានទី ២ នេះ ។

ធម្មសមាទានទី ៣ គឺកុសលកម្មបថ ១០ ដែលជាទុក្ខ- ទោមនស្ស ដោយបុព្វចេតនា និងអបរចេតនា ។

ធម្មសមាទានទី ៤ គឺកុសលកម្មបថ ១០ ដែលប្រព្រឹត្តទៅជា សុខដោយចេតនាទាំងបីកាល ។

ធម្មសមាទានទី ១ ប្រៀបដូច ផ្លែននោងព្រៃ រសជាតិល្វឹង ទាំងដែលគេយកមកលាយដោយថ្នាំពិសទៀត ធម្មសមាទានទី ២ ប្រៀបដូច ភាជន៍សំរិទ្ធិពេញដោយទឹកផ្អែមឆ្ងាញ់ តែលាយដោយថ្នាំ ពិស ធម្មសមាទានទី ៣ ប្រៀបដូច ទឹកមូត្រស្អុយលាយដោយថ្នាំ សម្រាប់ព្យាបាលរោគស្គមលឿង ធម្មសមាទានទី ៤ ប្រៀបដូច ទឹកដោះ ទឹកឃ្មុំ និងទឹកអំពៅលាយគ្នាធ្វើថ្នាំព្យាបាលរោគធ្លាក់ ឈាម ។ ធម្មសមាទានពីរខាងដើម ក្នុងសេចក្តីប្រៀបគឺធ្វើឲ្យអ្នក

ជីកនោះឯងមិនឆ្ងាញ់ក៏ដោយ ឆ្ងាញ់ក៏ដោយ លទ្ធផលគឺស្លាប់ដោយ
ជាតិពិសហ្នឹងឯង ចំណែកពីរខាងចុង ទាំងមិនឆ្ងាញ់ ទាំងឆ្ងាញ់ គឺ
សុទ្ធតែបានជារោគនោះៗ ដោយអំណាចនៃភេសជ្ជៈព្យាបាលរោគ។

នៅខាងចុងនៃព្រះសូត្រ ព្រះបរមសាស្តាទ្រង់ត្រាស់សម្តែង
ធម្មសមាទានទី ៤ ដែលមានសេចក្តីសុខក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ទាំងមាន
សេចក្តីសុខតទៅផង ប្រៀបដូចជាព្រះអាទិត្យរះក្នុងសរទសម័យ
មេឃស្រឡះក្នុងខែខាងចុងនៃវស្សានរដូវ មានរស្មីរុងរឿងត្រចះ-
ត្រចង់ ។ ធម្មសមាទានទី ៤ នេះ អាចគ្របសង្កត់នូវពាក្យផ្សេងៗ
របស់ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដទៃក្រៅព្រះពុទ្ធសាសនាដ៏ច្រើន ដូច
ពាក្យថា សេចក្តីសុខគឺទាល់តែធ្វើខ្លួនឲ្យលំបាកទើបបាន ដូច្នេះ
ជាដើម ។ ក្នុងព្រះអដ្ឋកថា ប្រាប់ថា ព្រះសូត្រនេះ ពួកទេវតាជ្រះថ្លា
ពេញចិត្តដ៏ក្រៃលែង ទាំងបានលើករឿងទេវតាជាព្រះសោតាបន្នមួយ
អង្គ ពោលពាក្យសាធុការ អនុមោទនាក្នុងការស្វាធារ្យនូវព្រះសូត្រ
នេះ នៃព្រះភិក្ខុមួយអង្គ ។

សូមអនុមោទនា !

កំណាព្យធម្មសមាទាន ៤ យ៉ាង

ខន្ធប្រាំធ្ងន់ពិតឥតប្រយោជន៍	ត្រូវឃើញដូចខ្មោចគេបូជា
ជីវិតត្រូវដុតដោយជរា	ព្យាធិគ្រាំគ្រាភ្លើងប្រចាំ ។
មុខតែនឹងស្លាប់ចាប់ជាតិថ្មី	មិនគួរប្រសស្រីធ្វើបាបកម្ម
បម្រើជីវិតចិត្តប្រេះស្រាំ	រស់រងបាបកម្មចាំមរណា ។
ធ្វើបាបបានអ្វីទាំងក្តីទុក្ខ	ទោះបីបានសុខរស់ហឺហា
តែការស្រេកឃ្លានគ្មានអត្តា	វេទនាតណ្ហាសោយអារម្មណ៍ ។
ធ្វើបុណ្យលះបាបលះគំនុំ	បាបតូចបាបធំកុំសន្សំ
លំបាកយ៉ាងណាត្រូវអត់ទ្រាំ	ធ្វើបុណ្យត្រូវខំទើបសម្រេច ។
ធ្វើបុណ្យលះបាបចិត្តមនោរម្យ	បារមីបន្តុំតមិនដាច់
ស្តាប់ធម៌ទេស្នាបានសម្រេច	បាបត្រូវកាត់ផ្តាច់សម្រេចធម៌ ។
ធម្មសមាទានមានបួនយ៉ាង	ទីមួយត្រូវរាងពីរកុំល
ទីបីត្រូវតែតាំងជំហរ	ទីបួនសាទរអបអរក្រៃ ។
ទីបួនជួនទ្រង់ត្រាស់ទេស្នា	ដោយក្តីឧបមាដូចជាថ្ងៃ
សង្កត់វាទៈអ្នកដទៃ	សរទសម័យថ្ងៃភ្លឺច្បាស់ ។
មនុស្សនិងទេព្វាបានស្តាប់ធម៌	មានទិដ្ឋិល្អស្វាងស្រឡះ

ហាក់ដូចអណ្តែតក្នុងអាកាស ចិត្តផុតស្រឡះច្បាស់ការពិត ។
 ខ្ញុំសូមបូជាផ្កាទាំងឡាយ វន្ទាដោយកាយសប្បាយចិត្ត
 នមស្ការគុណត្រៃវគ្គពិត សូមបាននៅជិតជួបសប្បុរស ។
 សូមបានស្តាប់ធម៌បានសម្រេច សូមបានកាត់ផ្តាច់បាបទាំងអស់
 ទានសីលការវិនាជាចិត្តស្មោះ សូមរំដោះគ្រោះផុតទុក្ខហោង ។

ដោយ ប.ស.វ.

— ❦ —

ចេះស្រឡាញ់សេចក្តីល្អ

— ❦ —

បើមិនចេះស្រឡាញ់សេចក្តីល្អរបស់ខ្លួនឯងផង តើនឹងចេះ
 ស្រឡាញ់សេចក្តីល្អរបស់អ្នកដទៃយ៉ាងដូចម្តេចទៅ ។ បើយើងមិន
 ចេះស្រឡាញ់សេចក្តីល្អសម្រាប់ខ្លួនទេ នៅពេលគេជេរយើង ឬគេ
 ថាយើងមិនល្អ មិនបានការយ៉ាងនេះ យ៉ាងនោះ យើងគួរតែត្រេកអរ
 មិនត្រូវខឹងអន់ចិត្តទេ ពីព្រោះសមនឹងយើងដែលមិនចេះស្រឡាញ់
 សេចក្តីល្អឡើយ គេថាត្រូវហើយតើ ប៉ុន្តែបើយើងចេះស្រឡាញ់
 សេចក្តីល្អរបស់យើង យើងក៏មិនត្រូវខឹងស្អប់នឹងអ្នកដែលស្តីថាឲ្យ
 យើងដែរ ពីព្រោះការខឹងស្អប់នោះ មិនមែនជាសេចក្តីល្អដែលយើង

ស្រឡាញ់ឡើយ បើយើងខឹងក្រោធ ថ្នាំថ្នាក់អាក់អន់ចិត្ត បាន
សេចក្តីថា យើងមិនចេះស្រឡាញ់សេចក្តីល្អទេ ។

រស់នៅម្នាក់ឯងប្រសើរជាង

រស់នៅម្នាក់ឯងប្រសើរជាង គឺប្រសើរជាងការមានបាបមិត្ត
ប្រសើរជាងការរស់នៅជាមួយនឹងបុគ្គលពាល ក៏ដូចគ្នានឹងការបិទ
មាត់នៅស្ងៀម វាប្រសើរជាងការដែលមិនបានពិចារណាហើយនិន្ទា
បុគ្គលដែលគួរសរសើរឬសរសើរបុគ្គលដែលគួរនិន្ទា ព្រោះការនិន្ទាឬ
ការសរសើរនោះវាជាបាបមិត្តខាងក្នុង ឈ្មោះថារស់នៅដោយការ
សេពគប់នឹងបុគ្គលពាល គឺខ្លួនឯងដែលល្ងង់ខ្លៅហ្នឹងឯង ដូច្នេះទើប
ពេលថាការបិទមាត់នៅស្ងៀមវាប្រសើរជាង ដូចគ្នានឹងការរស់នៅ
ម្នាក់ឯងប្រសើរជាងសេពគប់នឹងបុគ្គលពាលដូច្នោះដែរ ។

កំណាព្យសិក្សាឱ្យចេះដឹងខុសត្រូវ

បើមិនស្រឡាញ់សេចក្តីល្អ ដែលជាគុណធម៌ខ្លួនឯងទេ

ដូច្នោះបើមានអ្នកណាជេរ	មិនគួរខឹងទេគួរត្រេកអរ ។
តែថាបើយើងស្រឡាញ់ពិត	គុណធម៌ប្រណីតថ្លៃបរវរ
ក៏យើងមិនត្រូវខឹងតបត	ព្រោះខឹងមិនល្អមិនមែនគុណ ។
ស៊ូនៅម្នាក់ឯងប្រសើរជាង	បាបមិត្តត្រូវវាងកុំសេពស៊ិន
បិទមាត់នៅស្ងៀមមិនខាតបុណ្យ	ដៀលអ្នកមានគុណអស់ទុនមនុស្ស។
ពាលមើលទោសគេជាកម្លាំង	ដូចខ្យល់បក់ខ្លាំងកម្លាំងព្យុះ
ប្រាជ្ញមិនសម្លឹងខឹងប្រទូស្ត	កម្លាំងចាក់ធ្លុះថ្លឹងថ្លែងការណ៍ ។
សមណៈអ្នកស្ងប់អប់រំចិត្ត	មានខន្តីពិតពលខ្លាំងក្លា
ពហុស្សតរៀនចេះពិចារណា	កម្លាំងបញ្ញាដឹងខុសត្រូវ ។
កុសលទាំងឡាយគួរបំពេញ	ដូចទានម្តេចមិញគួរពេកកូរ
ព្រោះជាប្រយោជន៍ទៅច្រើនផ្លូវ	ទាំងអ្នករស់នៅទាំងអ្នកស្លាប់ ។
ចំណែកសីលវិញ្ញាបនបត្រ	ចាំបាច់ត្រូវមានយ៉ាងចំណាប់
កុសលភាវនាត្រូវប្រញាប់	ស្រូតឲ្យបានឆាប់ដល់និព្វាន ។
និព្វានរួចផុតពីវដ្តៈ	និរោធសច្ចៈទុក្ខមិនមាន
ដឹងដោយបច្ចុវេក្ខណញ្ញាណ	ចូលព្រះនិព្វានផុតទុក្ខហោង ។

ដោយ ប.ស.វ.

៧- វិម័សកសូត្រ

ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅព្រះជេតពនមហាវិហារ
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សម្តែងអំពីភិក្ខុអ្នកពិចារណា (វិម័សកេន) ។ ការ
ពិចារណាមានបីយ៉ាងគឺ

១- **អត្ថវិម័សកៈ** ពិចារណាអត្ថ (សេចក្តីនៃធម៌) ។

២- **សង្ខារវិម័សកៈ** ពិចារណាសង្ខារធម៌ (ខន្ធ ៥) ។

៣- **សត្តវិម័សកៈ** ពិចារណារកត្រ្យ (ព្រះសាស្តា) ។

ក្នុងព្រះសូត្រនេះ សំដៅយកការពិចារណាក្នុងព្រះសាស្តា-
សម្មាសម្ពុទ្ធ ឲ្យឃើញសេចក្តីបរិសុទ្ធរបស់ព្រះអង្គតាមរយៈនៃការ
ឃើញ និងតាមរយៈនៃការឮ ។ បានជាព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ឲ្យ
ពិចារណាដូច្នេះ ព្រោះដើម្បីឲ្យឃើញអំពីភាពនៃបុគ្គលដែលជា
កល្យាណមិត្តត្រូវសេពគប់ ។ បុគ្គលណា គិតយ៉ាងនេះថា ព្រះ-
តថាគតមានជាតិដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដល់ព្រមដោយរូបលក្ខណៈល្អក្រៃលែង
មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ល្បីសុសសាយ ជាបុគ្គលដែលគេរាប់អានដ៏សំខាន់

ណាស់ ដូច្នេះក្តី គិតថា យើងអាស្រ័យព្រះតថាគតហើយនឹងបាន
នូវបច្ច័យមានចីវរបុច្ច័យជាដើម ដូច្នេះក្តី បុគ្គលនោះ មិនត្រូវមក
អាស្រ័យនឹងតថាគតទេ ។ ចំណែកបុគ្គលណាបានពិចារណាហើយ
កំណត់យ៉ាងនេះថា ព្រះតថាគត អាចធ្វើនាទីជាសាស្តាឲ្យសម្រេច
ដល់យើងបាន ដោយប្រការដូច្នេះ បុគ្គលនោះចូរសេពតប់នឹង
តថាគតចុះ ។

នៅក្នុង **សត្តវិម័សកៈ** នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
សម្តែងអំពីការពិចារណាគ្រូដែលជាភិក្ខុផងដែរ ។ ពិចារណាឃើញ
លោកដ៏មានអាយុអង្គនេះ បានសមាទាននូវកុសលធម៌ អស់កាលដ៏
យូរអង្វែងណាស់មកហើយ ទោះជាលោកដ៏មានអាយុអង្គនេះ មាន
កិត្តិសព្ទបរិបូណ៌ មានយសបរិបូណ៌ ទោសទាំងឡាយជំពូកខ្លះក្នុង
លោកនេះ នៃភិក្ខុអង្គនេះ ក៏មិនមាន ជាអ្នកមិនមានភ័យ ៤ យ៉ាង
គឺ កិលេសភ័យ ១ វដ្តភ័យ ១ ទុគ្គតិភ័យ ១ និងឧបវាទភ័យ ១ ព្រោះ
លោកប្រាសចាករាគៈហើយ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ឲ្យសេចក្តីសំខាន់ចំពោះការ
មានកល្យាណមិត្តនេះណាស់ ព្រោះការមានកល្យាណមិត្ត ជាព្រហ្ម-
ចរិយធម៌ទាំងមូល គឺឲ្យសម្រេចអរិយមគ្គអង្គ ៨ ។ ជាអង្គ
ប្រកបខាងក្រៅប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រយោជន៍ដ៏ក្រៃលែង ។ ជាគុណ

ញ៉ាំងវិមុត្តិឲ្យចាស់ក្លា ។ល។

នៅខាងចុងនៃព្រះសូត្រ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់អំពី
សទ្ធាមិនកម្រើក ចាក់ឫសខ្ជាប់ខ្ជួន តម្កល់ស៊ប់ក្នុងព្រះតថាគត ជា
សទ្ធាប្រកបដោយហេតុ មានសោតាបត្តិមគ្គជាមូលដ៏មាំមួន ។ ព្រះ-
អដ្ឋកថាលើកអំពីសទ្ធារបស់ឧបាសកឈ្មោះសូរអម្ពដ្ឋៈ ដែលក្នុង
កាលនោះ ឧបាសកទើបតែបានសម្រេចសោតាបត្តិផលថ្មីៗ
មារាធិរាជបាននិម្មិតខ្លួនជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ មកដើម្បីញ៉ាំងសទ្ធារបស់
ឧបាសកឲ្យញាប់ញ័រ ហេតុនេះមិនមែនជាឋានៈអាចប្រព្រឹត្តទៅបាន
ឡើយ ព្រោះសទ្ធារបស់ឧបាសកសូរអម្ពដ្ឋៈ មានសោតាបត្តិមគ្គជា
មូលហ្នឹងឯង ។

សូមអនុមោទនា !

កុំនាន់និយាយអ្វីៗនៅពេលខឹង

នៅពេលខឹង កុំនិយាយអ្វីឡើយ ទោះជាចង់ដាស់តឿនគេ
ប្រដៅអ្វីគេ ឬបកស្រាយការពិតយ៉ាងណាក៏ដោយ ចាំបាត់ខឹងសិន

សីមនិយាយ ។ បើយើងនិយាយពេលខឹងក្រោធ វាប្រៀបដូច ការ
យកទឹកក្ដៅទៅស្រោចបន្លែ ដូច្នោះដែរ ទោះជាយើងមានបំណងឲ្យ
វាដុះលូតលាស់ ក៏វាប្រាកដជាងាប់ ។

សតិលើកដ៏ងាយក្រោធ

សេចក្ដីក្រោធ ក៏ជាសភាវៈពិត ជាបរមត្ថដែលកើតអំពីបច្ច័យ
គួរដល់សតិលើកសិក្សា ។ ឲ្យតែបានដឹងសភាវៈធម៌ ជាប្រក្រតី ទោះ
ជាសភាវៈមានលក្ខណៈជាអ្វីក៏ដោយ ទីបំផុតកង្វល់នឹងខ្លួនយើងក៏
ត្រូវបាត់អស់ ។

កុំឱ្យបសេចក្ដីទុក្ខ

គ្រប់យ៉ាងសំខាន់នៅត្រង់ការគិតរបស់យើង មិនមែននៅត្រង់
រឿងនោះទេ ។ រឿងអតីតកាល វានៅត្រង់ **អតីតា ធម្មា** គឺចិត្ត

ចេតសិក្សបដែលកន្លងទៅ បើយើងគិតយល់ថា អតីតកាល ទាំង
ដែលជាសភាវៈពិតត្រឹមត្រូវមួយរយភាគរយ ទាំងការកន្លងទៅក៏ពិត
ត្រឹមត្រូវតាមលក្ខណៈរបស់សង្ខារទៀត ដូច្នេះ វាមិនមានអ្វីដែលឲ្យ
យើងកើតទុក្ខមិនសុខចិត្ត ក្តៅក្រហាយស្តាយក្រោយ ឬអាឡោះ-
អាល័យនោះឡើយ ហើយសេចក្តីទុក្ខក៏រសាត់ចេញពីដើមទ្រូងយើង
ទៅដែរ ។

ត្រៀមរស់នៅជាមួយនឹងអនាគត

ព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់ត្រាស់សម្តែងនូវសម្បរាយិកត្ត គឺប្រយោជន៍
ក្នុងលោកខាងមុខ បានដល់ សទ្ធា សីល ចាតៈ និងបញ្ញា ទាំងនៅ
ក្នុងធម្មសមាទានសូត្រក៏ដូចគ្នា ដូច្នេះយើងត្រូវត្រៀមរស់នៅជាមួយ
នឹងអនាគតឲ្យបានល្អ ។ ជីវិតយើងមិនមែនត្រឡប់ទៅរស់នៅក្នុង
អតីតកាលវិញទេ ទីបំផុតយើងក៏ត្រូវភ្លេចចោលទៅដែរ ចំពោះ
អនាគតក៏មិនទៀងទាត់ គ្រាន់តែជាដំណើរឆ្លងកាត់ប៉ុណ្ណោះ ព្រះ-
និព្វានទើបជាទីបំផុតទុក្ខ ។

មានសតិស្មោះនៅជាមួយនឹងបច្ចុប្បន្ន

ប្រសិនបើអ្វីៗមិនកន្លងទៅទេ ក៏មិនមែនបិតនៅជាខ្លួនយើងដែរ ដូច្នេះឲ្យតែឃើញធម៌ជាបច្ចុប្បន្នជាសភាវៈដែលមានពិត មួយលក្ខណៈៗ មិនមែនជាខ្លួនយើងស្រេចទៅហើយនោះ ក៏មិនចាំបាច់ទាស់ចិត្តនឹងសភាវៈនោះៗ ហើយត្រូវការសភាវៈដទៃមកជំនួសនោះដែរ ។ សតិប្បដ្ឋានសំខាន់មិនមែនក្នុងគំនិតថាយើងបានអ្វីនោះទេ គឺនៅត្រង់មិនចាប់ប្រកាន់ថារបស់យើង ថាយើង ថាជាខ្លួនរបស់យើង មានតែរលឹកដឹង និងបញ្ញាកំណត់សភាវៈពិតតែប៉ុណ្ណោះ ។

គ្រប់គ្រងខ្លួនឯងក្នុងផ្លូវសុខស្ងប់

បើយើងបានដើរនៅក្នុងផ្លូវនៃសេចក្តីសុខស្ងប់ហើយ យើងកុំចាំបាច់ដូរទៅដើរក្នុងផ្លូវផ្សេង ដោយគ្រាន់តែ ចង់ឲ្យអ្នកដទៃមកស្រឡាញ់យើង ឬដើម្បីអ្វីផ្សេងទៀតក្នុងលោកនោះឡើយ បើអ្នកដទៃណា មករាប់អានយើងក្នុងដំណើរដូចគ្នា គឺយើងដើរផ្លូវជាមួយ

គ្នាទៅ ព្រោះផ្លូវត្រូវ ផ្លូវនៃសេចក្តីសុខស្ងប់សំខាន់ណាស់ ។

អ្វីដែលទៀងទាត់ពិតប្រាកដ

អ្វីដែលទៀងទាត់ពិតប្រាកដ គឺសង្ខារធម៌ដែលមិនទៀងហ្នឹង ឯង ក្នុងនោះមានសេចក្តីស្លាប់មួយផងដែរ ដែលប្រាកដប្រជាជាទី បំផុត ចំណែកព្រះនិព្វានទៀងតែពីសុខ ព្រោះមិនមានសភាវៈដែល មិនទៀង ព្រះនិព្វានជានិរោធសច្ច ព្រោះរលត់សច្ចៈពីរខាងដើម ព្រះនិព្វានជាអនុប្បាទនិរោធិ ។

រត់មិនរួចពីការពិត

មិនមានទីណា សម្រាប់ឲ្យយើងរត់រួចពីការពិតឡើយ សូម្បី តែព្រះនិព្វាន ប៉ុន្តែបើយើងបានដឹងការពិតដោយបញ្ញា យើងនឹង បានសុខ ដូច្នេះ ចូរកុំទាស់នឹងការពិត កុំចាំបាច់រត់គេចពីការពិត

ត្រូវសិក្សាការពិតគ្រប់យ៉ាងវិញ ការពិតជាបរមគ្គដោយអត្ថថា អនត្តា
ការពិតចែកជាពីរផ្នែក មួយគឺវដ្តៈ មួយទៀតជាវិវដ្តៈ ។

ពាក្យថាឃើងទៅព្រះនិព្វាន

ពាក្យថាឃើង គឺជាឈ្មោះនៃបញ្ចក្ខន្ធដែលតគ្នាមួយសង្សារវដ្ត
មកហ្នឹងឯង លុះដល់វដ្តៈអស់បច្ច័យដោយអំណាចអរិយមគ្គ វដ្តៈក៏
ត្រូវដាច់អស់មិនមានជាតិ មិនមានភព ទើបឈ្មោះថាឃើងទៅ
ព្រះនិព្វាន បើពេលដោយបរមគ្គគឺទុក្ខ និងការរលត់ទុក្ខតែ
ប៉ុណ្ណឹងឯង ។

រឿងឧស្ម័នល់ទុក្ខតាមពិត

យើងខ្លាចទុក្ខដោយអវិជ្ជា ប្រាកដជាភ័យរត់ពីសេចក្តីទុក្ខ
ឡើយ ដូចគ្នានឹងចង់បានសុខដោយអត់បញ្ញាដែរ ដូច្នេះមានតែវិធី

ម្យ៉ាងគត់គឺរៀនឲ្យស្គាល់ទុក្ខតាមពិត ព្រោះទុក្ខដោយអត្ថថា អនត្តា ។

បញ្ញាភាវនា

ក្នុងលោកនេះ មិនមានអ្នកណាចេះតែបានអ្វីៗដូចចិត្តចង់
នោះទេ ប៉ុន្តែក្នុងលោកនេះ អ្វីៗគ្រប់យ៉ាងជាការពិត បុគ្គលល្ងង់
រវល់តែកើតទុក្ខព្រោះមិនបានដូចចិត្ត ចំណែកអ្នកមានបញ្ញា រស់នៅ
ជាសុខជាមួយនឹងការពិត បញ្ញាចេះតែចម្រើនឡើងៗ នេះហៅថា
បញ្ញាភាវនា ។

ឲ្យអភ័យខ្លួនឯង

ការមិនឲ្យអភ័យដល់អ្នកដទៃ ក៏កែប្រែរឿងរ៉ាវក្នុងអតីតកាល
មិនបាន ការឲ្យអភ័យក៏នៅតែកែប្រែអតីតកាលមិនបានដូចគ្នា ប៉ុន្តែ
អាចកែប្រែចិត្តរបស់យើងក្នុងបច្ចុប្បន្នឲ្យល្អឡើងបាន ដូច្នេះបើយើង

ឲ្យអភ័យគេមិនបានទេ ក៏ត្រូវតែឲ្យអភ័យដល់ខ្លួនដែរ ។ អតីតកាល
មិនបានមកបៀតបៀនយើងទេ បើយើងដឹងថាគ្រប់គ្នាប្រព្រឹត្តទៅ
តាមកម្ម អ្វីៗត្រូវតែប្រែប្រួល ម្យ៉ាងទៀតយើងឈប់ប្រឆាំងនឹងការ
ពិត យកការពិតមកជាអារម្មណ៍នៃសេចក្តីស្ងប់ទៀតផង ។

ចេះគិតឲ្យបានសុខ

សុខជាមួយនឹងគំនិតដែលចេះគិតយល់ថា ក្នុងលោកនេះ
គ្រប់យ៉ាងរមែងផ្លាស់ប្តូរប្រែប្រួល ។ រឿងដែលអាក្រក់ប្រទូសរ៉ាយ
ចិត្តយើងនោះ មិនមែនអ្នកដែលស្រឡាញ់យើងប្រែប្រួលទេ គឺយើង
ខ្លួនឯងទេតើ ដែលមិនព្រមទទួលថា ក្នុងលោកនេះ គ្រប់យ៉ាង
រមែងផ្លាស់ប្តូរប្រែប្រួល ។ នៅពេលយើងកើតទុក្ខព្រោះមិនបានអ្វីដូច
ប្រាថ្នា ត្រូវរៀនគិតឲ្យឃើញសច្ចៈក្នុងលោក គឺក្នុងលោកនេះ មិន
ចេះតែបានអ្វីៗដូចចិត្តចង់ឡើយ ហើយក៏មិនអាចសុខជាមួយនឹង
របស់ដែលយើងស្រឡាញ់បានរហូតដែរ កាលបើយើងចេះសិក្សា
សច្ចៈក្នុងលោកដូច្នេះ យើងនឹងចេះដោះស្រាយបញ្ហាខ្លាញ់ខ្លួន

ដោយខ្លួនឯងបាន ។

លោកនេះបង្រៀនឱ្យយើងចេះលះបង់

បើយើងរៀនចេះអំពីលោកនេះ គឺលោកនេះមិនបានបង្រៀនឱ្យយើងគ្រប់គ្រងហ្នឹងហែងទេ សត្វលោកសោកសៅព្រោះហេតុតែការហ្នឹងហែងថារបស់យើងហ្នឹងឯង ដូច្នេះការដែលយើងរស់នៅយ៉ាងមានសេចក្តីសុខ មិនមែនព្រោះការគ្រប់គ្រងហ្នឹងហែងទេ គឺព្រោះការចេះលះបង់ទេតើ ។

រស់នៅជាមួយនឹងស្មារតី

បើអ្នកដែលយើងស្រឡាញ់ទៅចោលយើង គឺយើងកុំឃុំឃាំងគេអី ឲ្យអភ័យទៅ ហើយក៏មិនលំបាកនឹងឃុំឃាំងខ្លួនឯងទុកក្នុង

សេចក្តីសោកដែរ មិនចាំបាច់បរិភោគស្រាប័រភ្លេចទុក្ខទៀតផង រស់នៅជាមួយនឹងការមានស្មារតី ប្រសើរណាស់ ។

គ្រូចេះស្រឡាញ់ខ្លួនឯងឲ្យបានល្អ

ខំប្រឹងរកប្រាក់អស់ជាងពាក់កណ្តាលជីវិត ស្រាប់តែបានមកជួបនឹងរឿងហើយកើតទុក្ខ ដោយមិនអាចដោះស្រាយបានដោយទ្រព្យសម្បត្តិ មានប្រាក់នោះឡើយ ព្រោះបញ្ហានៅត្រង់ការដែលមិនបានស្រឡាញ់ខ្លួនឯងឲ្យបានល្អ គឺចេះស្រឡាញ់តែទ្រព្យសម្បត្តិ និងរបស់ខាងក្រៅរហូតមក បណ្តោយឲ្យខ្លួនឯងលិចលង់ក្នុងលោក ។ ការស្រឡាញ់ខ្លួនបានល្អត្រឹមត្រូវនោះ គឺចេះរក្សាខ្លួនទុកក្នុងហេតុនៃសេចក្តីសុខ មិនប្រព្រឹត្តអំពើដែលជាទោស សិក្សាការពិតក្នុងលោក អប់រំចិត្តឲ្យប្រាសចាកការហ្លួងហ្លោង មាននេក្ខម្មៈប្រាសចាកកាម ។

ធម្មទានគម្រូរត្រៃធម៌ពិត

បើយើងអាចឲ្យញាតិមិត្តណាម្នាក់ បានភ្លឺស្វាងក្នុងចិត្តដោយ
ពន្លឺនៃបញ្ញា មានភាពកក់ក្តៅព្រោះបាននូវទីពឹង ការឲ្យនេះឈ្មោះថា
ធម្មទាន ទាំងអ្នកឲ្យទាំងអ្នកទទួលសុទ្ធតែបានរីករាយក្នុងព្រះរតន-
ត្រ័យដូច្នេះបញ្ញាដែលដឹងការពិតនៃជីវិត ប្រសើរជាងទ្រព្យទាំងពួង ។

ធ្វើអ្វីៗត្រូវចេះគតដល់អ្នកដែលស្រឡាញ់យើងផង

ជារឿយៗ យើងតែងតែយំជាមួយនឹងអ្នកដែលមិនស្រឡាញ់
យើង ទាំងដល់ថ្នាក់ធ្វើអំពើមិនគួរគប្បីផ្សេងៗទៀតផង ដែលអំពើ
ទាំងនេះព្រមដោយសេចក្តីទុក្ខសោករបស់យើង វាជាការប្រទូស្ត
បៀតបៀនដល់អ្នកដែលស្រឡាញ់យើងជាទីបំផុត មានមាតាបិតា
ជាដើម ដោយយើងមានទំនងដូចជាមិនដឹងរឿងនេះផង ។

បាយតែលំបាក

វាជាការងាយណាស់ ដែលនាំគ្នាធ្លាក់ចូលក្នុងអន្លង់នៃសេចក្តីស្រឡាញ់ ប៉ុន្តែវាជាការលំបាកដែលនឹងត្រូវរស់នៅជាមួយគ្នា ។ មនុស្សដែលស្រឡាញ់យើងណាស់ ក៏ចេះអស់សេចក្តីស្រឡាញ់នោះទៅបាន ដូច្នេះចំពោះគូគ្រងគួរតែរៀបចំឲ្យមានសទ្ធា សីល ចាតៈ និងបញ្ញាស្មើគ្នា គឺអាចរស់នៅបានសុខជាមួយគ្នាច្រើន ហើយបើប្រាថ្នាជួបគ្នា រមែងជួបដល់ព្រះនិព្វាន ប៉ុន្តែបើយើងរកអ្នកដែលមានធម៌ទាំង ៤ នេះជាគូគ្រងមិនបានទេ ក៏យើងត្រូវតែរស់នៅជាមួយធម៌ទាំង ៤ នេះក្នុងជីវិតរបស់យើងឲ្យបានខ្ជាប់ខ្ជួនដែរ ព្រោះសទ្ធាគឺជាមិត្តដ៏ល្អ សីលជាគ្រឿងអាករណៈដ៏វិសេស ចាតៈជាស្បៀងដ៏សំខាន់ ចំណែកបញ្ញាជាអាវុធថាបាច់សម្រាប់ការពារខ្លួន រក្សាខ្លួនឲ្យរួចផុតអំពីអន្តរាយគ្រប់យ៉ាង ។ ត្រូវតែយល់ព្រមថា ក្នុងលោកនេះ នៅមានសេចក្តីសុខសន្តិកសន្ធាប់ណាស់ ដែលមិនចាំបាច់បានតែអំពីម្នាក់នោះទេ គឺសុខជាមួយនឹងកល្យាណមិត្ត សុខជាមួយនឹងអំពើល្អ បរិសុទ្ធរបស់ខ្លួន រហូតដល់សុខផុតលោកគឺព្រះនិព្វាន ដែលជាបរមសុខ ។

មនុស្សដែលមានសេចក្តីសុខ

មនុស្សដែលមានសេចក្តីសុខ មិនមែនថាគេចេះតែបាន អារម្មណ៍ល្អៗឯងៗទៅនោះទេ នេះមកអំពីអ្នកនោះឯងសិក្សាត្រូវ តាមសេចក្តីពិតចំពោះអារម្មណ៍ ចេះឲ្យអភ័យ និងចេះគិតរកចំណុច ល្អដើម្បីសេចក្តីសុខស្ងប់នៃចិត្ត ។ អ្វីៗដែលយើងជួបប្រទះរាល់ថ្ងៃ ទាំងអារម្មណ៍ក្នុងគំនិត បើយើងមិនចេះគិតឲ្យបានសុខខ្លួនឯងទេ យើងក៏រមែងកើតទុក្ខរាល់ថ្ងៃហ្នឹងឯង ។ យើងតែងស្វែងរករបស់ដែល មានតម្លៃ ថ្លៃៗក្រៅខ្លួន បែរទៅជាឲ្យយើងកើតទុក្ខព្រោះការស្វែងរក ចង់បាននោះទៅវិញ ដោយប្រការផ្សេងៗ ប៉ុន្តែបើយើងស្វែងរក ឃើញតម្លៃនៃជីវិតខ្លួនឯងនៅត្រង់ការឈ្នះសេចក្តីទុក្ខ យើងមានតែ រស់នៅដោយសេចក្តីស្ងប់ចិត្តជាមួយនឹងគ្រប់អារម្មណ៍ហ្នឹងឯង ។

គំរូរួចថាឃើងប្រាថ្នាសុខ

មនុស្សដែលមានទុក្ខ ទើបប្រាថ្នាសេចក្តីសុខ ប៉ុន្តែដោយការ ជាប់ជំពាក់នឹងរបស់ដែលនាំឲ្យសុខយូរៗទៅ វាទៅជាព្រមឲ្យខ្លួនឯង

មានទុក្ខព្រោះហេតុតែចង់បានរបស់ដែលខ្លួនឯងស្រឡាញ់ជាប់ជំពាក់
នោះទៅវិញ បានជាភ្លេចថាបំណងប្រាថ្នាគឺសេចក្តីសុខទេតើ ។ តាម
ពិត សេចក្តីសុខក្នុងជីវិតគឺមិនចាំបាច់មានអ្វីៗជាខាងក្រៅច្រើននោះ
ទេ ជាពិសេសគឺសេចក្តីសុខផ្លូវចិត្ត ចាំបាច់តែចំណេះដឹងនិងគុណធម៌
ដែលត្រូវអប់រំចម្រើនប៉ុណ្ណោះ ។ សេចក្តីទុក្ខផ្លូវចិត្តទាំងអស់ សុទ្ធតែ
អាចដោះស្រាយបានតាមផ្លូវព្រះធម៌ ដោយមិនចាំបាច់បានអ្វីតាម
ចំណង់នោះឡើយ បើដោះស្រាយសេចក្តីទុក្ខផ្លូវចិត្តបានហើយ ទុក្ខ
ក្នុងវដ្តៈក៏ឈ្មោះថាដោះស្រាយបាន ព្រោះមិនមានហេតុនៃវដ្តទុក្ខ
តទៅទៀតហ្នឹងឯង ។

ហ្វូងហែងច្រើន ទុក្ខក៏ច្រើន

កាលនៅពីតូច ឈឺត្រឹមរត់ដួលខ្លួនឯង ដល់ពេលធំឡើង
សេចក្តីទុក្ខមិនមែនច្រើនទៅតាមអាយុច្រើននោះទេ ប៉ុន្តែវាច្រើន
ឡើងទៅតាមសេចក្តីប្រកាន់ហ្លួងហែង បានសេចក្តីថា ប្រកាន់ច្រើន
ទុក្ខក៏ច្រើនដែរ ។ សង្ខារធម៌ អត់មានអ្វីជាម្ចាស់លើអ្វីឡើយ មានតែ
ការកើតឡើងហើយ រលត់ទៅវិញតែប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែយើងមានការ

ចាប់ប្រកាន់ឲ្យកើតទុក្ខខ្លួនឯង តាមធម្មតានៃធម្មជាតិ ដូចផែនដី
មានប្រក្រតីវិលជុំវិញព្រះអាទិត្យដូច្នោះឯង ក្នុងន័យដែលថា យើង
ទៅចាប់ប្រកាន់លោកនេះ ឲ្យកើតទុក្ខខ្លួនឯង មានទំនងជាការ
ស្រឡាញ់លោកនេះណាស់ ទាំងដែលលោកនេះពោរពេញទៅ
ដោយទុក្ខ ក៏នៅតែមិនដឹងខ្លួន ។

នៅពីតូចមានម៉ែ ឥឡូវមានព្រះធម៌

នៅពីតូច មានសេចក្តីសុខជាមួយនឹងម៉ែ គឺទឹកមុខម៉ែប្រកប
ដោយសេចក្តីអាណិតស្រឡាញ់ សំឡេងម៉ែល្អឯលោមបំពេ ដៃម៉ែ
បបោសអង្អែល និងជាពិសេសគឺភ្លៅម៉ែ...បានផ្ដេកក្បាលលើទ្រូងម៉ែ
ហើយក៏បាត់យំ គេងលក់ទៅ ឥឡូវមកមានសេចក្តីសុខជាមួយនឹង
ព្រះធម៌ គឺសៀវភៅធម៌ សំឡេងព្រះធម៌ សិក្សាព្រះធម៌ សម្មសូត្រ
សភាវៈឃើញការពិត និងជាពិសេសគឺបានអប់រំចិត្តចម្រើនបញ្ញា...
មានចិត្តបង្កោនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន បាត់ទុក្ខក្រវល់ក្រវាយ មានសេចក្តី
សុខស្ងប់ ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។

កំណាព្យនាវាឆ្ពោះត្រើយមិនវិលវិល

ខ្ញុំនៅពីតូចទាស់ចិត្តយំ	ទឹកមុខម៉ែខ្ញុំអប់ខណ្ឌចិត្ត
សំឡេងល្អងលោមអមអាណិត	រង់មែនពិតផ្គិតឱរា ។
ដៃម៉ែបបោសអង្អែលកូន	ជាកូនជីវិតចិត្តមេត្តា
ភ្លៅម៉ែឋានសុខសមប្រាថ្នា	គេងកើយឱរាមាតាខ្ញុំ ។
ពីតូចឈឺត្រឹមត្រង់រត់ដួល	ឥឡូវប្រែប្រួលព្រោះទុក្ខធំ
ទុក្ខព្រោះហ្វូងហែងជែងគ្នាផ្គុំ	ទុក្ខព្រោះធ្វើខ្ញុំនៃតណ្ហា ។
ពីតូចហ្វូងហែងត្រឹមភ្លៅម៉ែ	ឥឡូវហូរហែហ្វូងកាមា
ហ្វូងដល់ហូតហែងចំបែងផ្សា	ក្តៅក្នុងឱរាតណ្ហាដុត ។
ពីតូចមានម៉ែតែឥឡូវ	ព្រះធម៌ប្រាប់ផ្លូវត្រូវបរិសុទ្ធ
រៀនធម៌នៅព្រះមហាគន្ធកុដិ	ដើម្បីរួចផុតភពសោកា ។
ពីមុនមុខម៉ែតែឥឡូវ	ខ្ញុំមើលសៀវភៅផ្លូវយាត្រា
ខ្ញុំអានខ្ញុំកត់បទខ្លឹមសារ	ខ្ញុំគិតពិចារណាការប្រតិបត្តិ ។
ពីមុនមាត់ម៉ែតែឥឡូវ	មាត់អ្នកនាំផ្លូវត្រូវបង្ហាត់
ព្រះធម៌សម្តែងឲ្យបែងកាត់	តាមអ្វីដែលបាត់បង់ធម្មតា ។
ពីមុនដៃម៉ែតែឥឡូវ	ដៃដែលពាល់ត្រូវគឺអត្តា
អត្តនៃព្រះធម៌ល្អខ្លឹមសារ	អង្អែលចិន្តាឱរាស្ងប់ ។

ពីមុននៅម៉ែតែឥឡូវ
គឺជាបល្ល័ង្កតាំងចិត្តស្ងប់
ពីមុនផ្ដេកក្បាលលើទ្រូងម៉ែ
សតិប្បដ្ឋានបានគោចរ
សម្មាទិដ្ឋិស្ទុះនាំមុខ
នេះគឺផ្ដេកក្បាលទៅនិព្វាន
គេងលក់បាត់យំសំងំសុខ
នេះគឺជាលោកុត្តរផល
ពីមុននៅតូចឥឡូវធំ
កង្វល់ហ្វូងហែងទាំងប៉ុន្មាន
សូមថ្វាយបង្គំគុណកែវបី
គុណម៉ែកូនគាប់កើយឱរា
គុណមិត្តកល្យាណបានកក់ក្ដៅ
ទាំងគុណញាតិជៅក្នុងក្រៅស្រុក
គ្រប់គ្នាគ្រប់ជាតិញាតិវដ្តៈ
ធ្លាប់កើតឋានសួគ៌សុខវិមាន
ឱវដ្តសង្សារមហាទឹកភ្នែក
បញ្ចក្ខន្ធគួរនាភ្នំ

រលឹកដឹងត្រូវភ្លៅគូគាប់
បញ្ញាឃើញសព្វសង្ខារធម៌ ។
ឥឡូវបង្វែរទិសបរវរ
ទ្រូងម៉ែស្មោះសរគឺនិព្វាន ។
ជាក្បាលនាំសុខមុខព្រហ្មយាន
ទ្រូងម៉ែសុខសាន្តគ្មានកង្វល់ ។
មិននៅក្នុងស្រុកទុក្ខរចល់
និព្វានជាខ្នងខ្នើយសុខសាន្ត ។
បានហាត់អប់រំអប់សន្តាន
នឹងលះបង់បានក្បានសុខា ។
គុណបុណ្យបារមីត្រួតអាចារ្យ
ទាំងគុណបិតាគុណអ្នកស្រុក ។
គុណធម៌នាំផ្លូវសំដៅសុខ
ឧបត្ថម្ភគ្រប់មុខសំបុកទាន ។
ធ្លាប់រួមសន្តវៈធ្លាប់បំពាន
ឬប្រេតអត់ឃ្លានមានទុក្ខធំ ។
ភារៈទូលវែកធ្លាប់ស្រែកយំ
ឥឡូវខ្ញុំសុំលាអ្នកហើយ ។

ខ្ញុំនឹងជិះយានអរិយមគ្គ

មានមិនអាចទាក់ខ្ញុំបានឡើយ

យើងធ្លាប់ជួបគ្នាប៉ុណ្ណឹងហើយ

នាវាឆ្ពោះត្រើយមិនវិលវិញ។

ដោយ ប.ស.វ.

ពិភពនៃសេចក្តីស្ងប់

ដើម្បីជួយខ្លួនឯងដែលចេះតែក្តៅក្រហាយស្តាប់អ្នកដទៃ ឲ្យបានសុខស្ងប់មុនពេលស្លាប់ គឺត្រូវចេះសម្លឹងមើលសេចក្តីល្អរបស់ខ្លួនផង ទោះតិចតួចក៏ដោយ ប្រៀបដូចទឹក យ៉ាងហោចណាស់ក៏បានមួយក្អក ពីរក្អកបំបាត់ខះកដែរ ជាពិសេសគឺកុំចេះតែចង់បានសេចក្តីល្អពីគេសព្វគ្រប់នោះ យើងធ្វើឲ្យសម្បូណ៍បែបក្នុងខ្លួនឯងមិនទាំងបានផង បើយើងធ្វើឲ្យខ្លួនឯងបាន ម៉េចក៏មិនត្រាស់ដឹងទៅ ចាំបាច់នៅខឹង នៅកើតទុក្ខ នៅមានរាគៈ ទោសៈ មោហៈធ្វើអ្វី ។ តាមពិតសេចក្តីល្អដែលយើងមានខ្លះៗនោះ ក៏ព្រោះបច្ច័យនៃសេចក្តីល្អនោះ មានត្រឹមប៉ុណ្ណឹង ចំណែកអ្នកដទៃវិញក៏ដូចគ្នា សុទ្ធតែមានហេតុផលជាបរមត្ថពិត ក្នុងបុគ្គលម្នាក់ៗ ដូច្នេះ បើយើងមានបញ្ញាទទួលអារម្មណ៍ជាការពិតបាន យើងនឹងរស់នៅក្នុងពិភពនៃសេចក្តីស្ងប់ ។

៨. កោសល្យសូត្រ

សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងយោសិតារាម ជិតក្រុងកោសម្ពី ក៏សម័យនោះឯងពួកភិក្ខុមានការឈ្លោះទាស់ទែងគ្នា ។ សម័យដែលឈ្លោះទាស់ទែងគ្នា គឺមិនមានមេត្តាកាយកម្ម មិនមានមេត្តាវចីកម្ម មិនមានមេត្តាមនោកម្មឡើយ ជាហេតុឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីមិនចម្រើន ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខដល់អ្នកដែលឈ្លោះទាស់ទែងគ្នានោះ អស់កាលជាអង្វែង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់អំពីសារាណីយធម៌ ៦ ប្រការ គឺធម៌ជាទីរលឹក ជាទីធ្វើឲ្យកើតសេចក្តីស្រឡាញ់ ជាទីធ្វើឲ្យកើតសេចក្តីគោរព រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសង្គ្រោះ ដើម្បីមិនទាស់ទែងគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា និងដើម្បីមូលមតិគ្នា ។ ក្នុងបណ្តាពាក្យទាំងនេះគឺ

សារាណីយា ជាហេតុឲ្យរលឹកដល់គ្នា ដោយសេចក្តីថា ទោះជាពេលវេលាកន្លងទៅយូរហើយក៏ដោយ នៅតែមិនភ្លេច មានការនឹកឃើញគុណសម្បត្តិដែលប្រកបដោយធម៌ ។

មិយករណា រមែងធ្វើឲ្យជាទីស្រឡាញ់នៃសព្វហូចារី ។

គរុករណ៍ រមែងធ្វើឲ្យកើតនូវសេចក្តីគោរព ។

សន្តហាយ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការសង្គ្រោះគ្នា ។

អវិវាទាយ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការមិនវិវាទគ្នា ។

សាមគ្គីយា ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការព្រមព្រៀងគ្នា ។

ឯកិតាវាយ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ភាពតែមួយ ។

សារាណីយធម៌ ៦ ប្រការរាប់យកមេៗគឺ

១- **មេត្តាកាយកម្ម** ទាំងចំពោះមុខ ទាំងកំបាំងមុខ ។

២- **មេត្តាវចិត្តកម្ម** ទាំងចំពោះមុខ ទាំងកំបាំងមុខ ។

៣- **មេត្តាមនោកម្ម** ទាំងចំពោះមុខ ទាំងកំបាំងមុខ ។

៤- **សាធារណតោគី** ជាអ្នកចែកគ្នាបរិភោគ ។

៥- **សីលសាមញ្ញគតោ វិហរេតិ** ជាអ្នកមានសីលស្មើគ្នា ។

៦- **ទិដ្ឋិសាមញ្ញគតោ វិហរេតិ** ជាអ្នកមានទិដ្ឋិស្មើគ្នា ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កំពូលនៃ
ផ្ទះមានកំពូល ជាច្បង ជាទីរូបរួម ជាទីប្រជុំចុះ យ៉ាងណា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បណ្តាសារាណីយធម៌ទាំង ៦ ប្រការនេះ មានតែទិដ្ឋិដ៏
ប្រសើរ ជាទីស្រោចស្រង់នេះឯង ដែលជាច្បង ជាទីរូបរួម ជាទីប្រជុំ
ចុះ (នៃធម៌ទាំង ៥ នោះ) អាចដឹកនាំសត្វដែលប្រតិបត្តិតាម ឲ្យ

អស់ទុក្ខដោយប្រពៃបាន យ៉ាងនោះដែរ ។

ចំពោះសារាណីយធម៌ទី ៦ នេះ សំដៅយកសម្មាទិដ្ឋិក្នុង សោតាបត្តិមគ្គ ជាបន្តព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សម្តែងអំពីញាណ ៧ យ៉ាង របស់ព្រះសោតាបន្នបុគ្គលគឺ

ញាណទី ១ បានដឹងអំពីសម្មាទិដ្ឋិក្នុងសោតាបត្តិមគ្គដែល បានលះនូវបរិយុដ្ឋានកិលេស ៨ យ៉ាងគឺនីវរណៈ ៥ ការខ្វល់ខ្វាយ គិតរឿងលោកនេះ ១ ការខ្វល់ខ្វាយគិតរឿងលោកខាងមុខ ១ និង ការបង្កហេតុ ឈ្មោះទាស់ទែងគ្នា ចាក់ដោតគ្នាដោយលំពែងគឺមាត់ ១ និងបានដឹងថា ចិត្តរបស់អាត្មាអញ បានតម្កល់ទុកដោយប្រពៃហើយ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ការត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចទាំង ៤ ។

ញាណទី ២ បានដឹងអំពីសម្មាទិដ្ឋិក្នុងសោតាបត្តិមគ្គនោះឯង ដែលធ្វើឲ្យបាននូវសេចក្តីស្ងប់រំងាប់ក្នុងចិត្តរបស់ខ្លួន (**លភាមិ បច្ចុត្តំ សមចំ**) និងការបាននូវការរំលត់កិលេសក្នុងចិត្តរបស់ខ្លួន (**លភាមិ បច្ចុត្តំ និព្វតិន្តិ**) ។

ញាណទី ៣ បានដឹងអំពីសម្មាទិដ្ឋិក្នុងសោតាបត្តិមគ្គនោះឯង មិនមានក្នុងសមណព្រាហ្មណ៍ដទៃក្រៅអំពីព្រះពុទ្ធសាសនាឡើយ ។

ញាណទី ៤ បានដឹងថាបុគ្គលដែលបរិបូណ៌ដោយសម្មាទិដ្ឋិ ក្នុងសោតាបត្តិមគ្គ (**តថាវុចាយ ទិន្និយា**) អាត្មាអញក៏ប្រកប

ដោយទិដ្ឋិតាមធម្មតា មានសភាពយ៉ាងនោះដែរ ។ ជាធម្មតានៃបុគ្គល
ដែលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិគឺចេញចាកអាបត្តិ ដោយមិនមានបិទបាំង
ទុកឡើយ (**អវិគ្គហបត្តិយេវ អបដ្ឋតិ តម្បិ អសញ្ញិច្ច
នោ សញ្ញិច្ច អបន្តំ ន បដិច្ច្វាទេតិ**) ប្រៀបដូចក្មេងតូច
ប្រញាប់ដកដៃឬជើងដែលប៉ះភ្លើងដូច្នោះឯង ។

ញាណទី ៥ បានដឹងថា ជាធម្មតានៃបុគ្គលដែលបរិបូណ៌
ដោយទិដ្ឋិ គង់មានការខ្វល់ខ្វាយក្នុងកិច្ចការខ្ពស់និងទាបរបស់ពួក
សព្វហូចារី តែលោកមានសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏ភ្លៀវភ្លាក្នុងអធិសីលសិក្ខា
អធិចិត្តសិក្ខា និងអធិប្បញ្ញាសិក្ខា ដូចមេគោមានកូនខ្ចី ខំប្រឹងស៊ីស្មៅ
ផង ថ្និតថ្នមកូនផង ដូច្នោះឯង ។

ញាណទី ៦ បានដឹងថា បុគ្គលដែលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ
ប្រកបដោយទិដ្ឋិមានកម្លាំង (**ពលតាយ សមន្តាគតោ**) រមែង
យកចិត្តទុកដាក់ជាមួយនឹងអ្នកសម្តែងនូវធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត
បានសម្តែងទុកមក ប្រមូលចិត្តឲ្យមូល តាំងទុកនូវត្រចៀកចាំស្តាប់ ។
ព្រះអរិយសាវ័កទាំងឡាយ ជាអ្នកស្រឡាញ់ការស្តាប់ធម៌ ទៅស្តាប់
ធម៌មិនអង្គុយលក់ មិនសន្ទនាជាមួយនឹងអ្នកណាៗ និងមានចិត្តមិន
រើរវាយ ដោយពិតគឺមិនឆ្អែតក្នុងការស្តាប់ធម៌ឡើយ ប្រៀបដូចបាន
បរិភោគនូវទឹកអម្រឹត ។

ញាណទី ៧ បានដឹងថា បុគ្គលដែលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ
ប្រកបដោយទិដ្ឋិមានកម្លាំង រមែងបានដឹងអត្ត (**លភតិ អត្តវេទំ**)
រមែងបានដឹងធម៌ (**លភតិ ធម្មវេទំ**) និងបាននូវបាមោជ្ជដែល
ប្រកបដោយធម៌ (**លភតិ ធម្មបសញ្ញិតំ បាមុជំ**) អំពីការដែល
បានស្តាប់នូវធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតបានសម្តែងទុកមក តាម
ដែលបណ្ឌិតបានប្រកាសសម្តែងនោះឯង ។

ញាណទាំង ៧ ប្រការ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា
អរិយំ លោកុត្តរំ អសាធារណំ មុច្ចុជ្ឈនេហិ ប្រែថា ជាអរិយៈ
ជាលោកុត្តរ មិនសាធារណៈដល់ពួកបុថុជ្ជនឡើយ ។

ក្នុងពាក្យថា **អរិយំ** មានសេចក្តីអធិប្បាយថា ព្រោះញាណ
នោះរមែងមានដល់ព្រះអរិយៈ មិនមានដល់បុថុជ្ជនឡើយ ។

ក្នុងពាក្យថា **លោកុត្តរំ** ដោយសេចក្តីថា បុគ្គលពួកណា
មាននូវលោកុត្តរធម៌ (ញាណទាំង ៧ នេះ) ក៏មានចំពោះតែបុគ្គល
ពួកនោះប៉ុណ្ណោះ គឺមិនមានដល់ពួកបុគ្គលដទៃឡើយ (ក្នុងដីកា
ពោលថា **លោកុត្តរេហេតុភតាយ លោកុត្តរន្តិ វុត្តំ**) ។

ក្នុងពាក្យថា **អសាធារណំ មុច្ចុជ្ឈនេហិ** គឺមិនទូទៅដល់
បុថុជ្ជនទាំងឡាយ ព្រោះមិនមានដល់ពួកបុថុជ្ជនហ្នឹងឯង ។

នៅខាងចុងនៃព្រះសូត្រ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មតានៃអរិយសាវ័កដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ៧ ប្រការយ៉ាងនេះ សម្រេចល្អហើយ ក្នុងការធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវ សោតាបត្តិផល (**ឯចំ សត្តទ្ធសមន្នាគតស្ស ខោ និក្ខវេ អរិយស្សាវកស្ស ធម្មតា សុសមន្តិជ្ជា ហោតិ សោតា- បត្តិផលសម្មិកិរិយាយ**) ។

ពាក្យថា **ធម្មតា សុសមន្តិជ្ជា** ប្រែថា ត្រួតមើលល្អហើយ នូវធម្មតា ដោយសេចក្តីថា សភាវៈគឺលោកបានពិនិត្យពិចារណាល្អ ហើយ ។

ពាក្យថា **សោតាបត្តិផលសម្មិកិរិយាយ** ប្រែថា ដោយ ការធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល នេះជាពាក្យពោលដល់ ហេតុ អធិប្បាយថា ដោយញាណដែលធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយដោយ សោតាបត្តិផល ។

ពាក្យថា **ឯចំ សត្តទ្ធសមន្នាគតស្ស** ដោយសេចក្តីថា បុគ្គលដែលប្រកបដោយញាណជាគ្រឿងពិចារណាដ៏ធំទាំង ៧ ប្រការ នេះ យ៉ាងនេះឯង (**ឯចំ ឥមេហិ សត្តហិ មហាបច្ចុវេក្ខ- ណញ្ញាណេហិ សមន្នាគតោ**) ។

ដោយសេចក្តីបញ្ជាក់ចុងក្រោយនេះគឺថា ព្រះសោតាបន្ន-
 បុគ្គលដែលមានញាណទាំង ៧ ប្រការនេះ មានសភាពដែលបាន
 ពិចារណាល្អហើយដូច្នេះ នោះព្រោះមកអំពីបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវ
 សោតាបត្តិផល ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ចប់ព្រះសូត្រដោយ
 ព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កដែលប្រកបដោយ
 អង្គទាំង ៧ ប្រការនេះ ឈ្មោះថាជាអ្នកប្រកបដោយសោតាបត្តិផល។

សូមអនុមោទនា !

បើគេឈប់ស្រឡាញ់ត្រូវខ្សែចេះស្រឡាញ់ខ្លួនឯង

បើឈឺចិត្តឲ្យចេះស្រាក

បើលំបាកឲ្យចេះប្រឹង

បើខឹងឲ្យចេះអត់

បើព្រាត់ឲ្យចេះព្រម

បើល្មមឲ្យចេះគ្រប់

បើគប់ឲ្យចេះគិត

បើអាណិតឲ្យចេះជួយ

បើព្រួយឲ្យចេះប្រុង

បើបម្រុងឲ្យចេះត្រៀម

បើបៀមឲ្យចេះបិទ

បើគិតឲ្យចេះកាញ់

បើស្រឡាញ់ឲ្យចេះថែ

បើធ្វើស្រែឲ្យចេះសាបព្រោះ បើម៉ែឪនៅរស់ឲ្យចេះធ្វើបុណ្យ
 បើស្រឡាញ់គុណឲ្យចេះរលឹក បើរៀនសន្លឹកឲ្យចេះចាក់ធ្លុះ
 បើគេប្រទូស្តឲ្យចេះចុះចាញ់ បើគេឈប់ស្រឡាញ់
 ត្រូវឲ្យចេះស្រឡាញ់ខ្លួនឯង ។

ដោយ ប.ស.វ.

ជំនួយស្មារតីដល់អ្នកមានទុក្ខ

ពេលណាដែលគិតថាបាត់បង់គេហើយ ខ្លួនឯងមិនអាច
 រស់នៅបាន ពេលនោះគឺជាពេលដែលអ្នកកំពុងតែភ្លេចស្រឡាញ់
 ខ្លួនឯង ។

យើងត្រូវតែបើកភ្នែកសម្លឹងមើលការពិតនៃជីវិត កុំចេះតែ
 លេបថ្នាំឲ្យដេកលក់ដើម្បីបំភ្លេចរឿងនោះ ។ យើងចង់បំភ្លេចទុក្ខ តែ
 ទុក្ខមិនបំភ្លេចយើងទេ ដើម្បីឈ្នះទុក្ខទាល់តែឃើញការពិត ហើយ
 លះបង់នូវចំណង់លោកិយក្នុងចិត្តខ្លួនឯង ។

ត្រូវប្រយ័ត្នចំពោះភាគៈក្នុងចិត្តខ្លួនឯង វាធ្វើឲ្យវង្វេង ឃើញ
 រឿងដែលនាំឲ្យកើតទុក្ខ ថានាំឲ្យសប្បាយ ឃើញរឿងឥតប្រយោជន៍

ថាមានប្រយោជន៍ សូម្បីដឹងថាអំពើមិនល្អហើយ តែវាធ្វើឲ្យមាន
សេចក្តីប្រមាទ ឲ្យគិតថាមិនអីទេ ។

យើងមិនអាចបានអ្វីពីការយល់សប្តិនោះទេ ដូច្នេះយើងគប្បី
ភ្ញាក់ឡើងធ្វើការងារឲ្យសម្រេចប្រយោជន៍ យ៉ាងណាមិញ យើងក៏
មិនអាចបានអ្វីអំពីលោកនេះក្នុងដំណេកកិលេស ដោយគ្រាន់តែ
តណ្ហាទិដ្ឋិប្រកាន់ដូចជាការយល់សប្តិថា នោះជារបស់យើង ដូច្នេះ
ឡើយ គឺយើងត្រូវតែភ្ញាក់ដឹងខ្លួនឡើង តាមរយៈនៃសំឡេងប្រកាស
នូវអរិយសច្ចធម៌ ហើយបដិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍រួចផុតចាកទុក្ខ ក៏
យ៉ាងនោះដែរ ។

បើយើងមិនស្រឡាញ់ខ្លួនឯងហើយ មិនធ្វើឲ្យខ្លួនឯងមាន
តម្លៃទេនោះ តើអ្នកណាគេមកស្រឡាញ់ មកឲ្យតម្លៃយើង ដូច្នេះ
ការសាងសេចក្តីល្អនេះឯងគឺជាការសំខាន់ណាស់ ខំប្រឹងធ្វើទៅទាន់
មានឱកាសល្អ ។ សេចក្តីល្អនោះ ទោះជាមិនមានអ្នកណាដឹងក៏ជា
សេចក្តីល្អស្រេចទៅហើយ ប៉ុន្តែមិនខ្វះអ្នកដែលដឹងនោះទេ យ៉ាង
ហោចណាស់ក៏មានខ្លួនយើងម្នាក់ដែរ ហើយយើងក៏បានដឹងរសជាតិ
នៃសេចក្តីសុខក្នុងអំពើល្អដែលយើងបានធ្វើ យើងឈប់កើតទុក្ខ
ជាមួយនឹងមនុស្សម្នាក់ដែលចោលយើង ដោយយើងមកមានសេចក្តី
សុខជាមួយនឹងកល្យាណមិត្ត ជាមួយនឹងអំពើល្អរបស់យើងហ្នឹង

ឯង ។ ម្យ៉ាងទៀតអំពើល្អរបស់យើង ប្រៀបដូចខ្យល់អាកាសអីចឹង
ដែរ ខ្យល់អាកាសសំខាន់ណាស់ សម្រាប់គ្រប់គ្នាដកដង្ហើម ទាំង
មនុស្សទាំងសត្វ យ៉ាងណា អំពើល្អក៏យ៉ាងនោះដែរ មិនថាទាន មិន
ថាសីល សុទ្ធតែជួយឲ្យគេបានរស់ បានសុខ មិនមានភ័យ ចំណែក
ខ្លួនយើងសប្បាយចិត្តរាល់ថ្ងៃ មិនមែនអត់អំពីមនុស្សម្នាក់នោះទៅ
យើងអត់ខ្វល់ដកដង្ហើមនោះទេ ។

នៅពេលសុខ យើងមិនចង់ឲ្យពេលវេលាកន្លងទៅទេ តែ
ឃាត់មិនបាន នៅពេលទុក្ខ យើងចង់ឲ្យពេលវេលាឆាប់កន្លងផុត
ទៅ តែបង្គាប់បញ្ជាមិនបាន ដូច្នេះមានតែរៀនរស់នៅឲ្យបានសុខ
ជាមួយ នឹងធម៌ពិត ទើបសុខគ្រប់វេលា ព្រោះពេលណាក៏មានធម៌
ពិតដែរ ។ ដើម្បីរៀនរស់នៅឲ្យបានសុខជាមួយនឹងធម៌ពិត គឺត្រូវតែ
រៀនយក ព្រះពុទ្ធដីកាឲ្យបានចេះដឹង ហើយបដិបត្តិឲ្យបានត្រឹមត្រូវ
ទើបបាន សម្រេច ។

ការខឹងស្អប់ គឺជាកាំបិតអារចិត្តខ្លួនឯង ចំណែកការឲ្យអភ័យ
គឺជាថ្នាំព្យាបាលរហូស បើយើងមិនព្យាបាលទេ រហូសនឹងក្លាយទៅជា
ដំបៅ មានតែការឈឺចាប់ បាត់បង់ពេលវេលាដែលត្រូវបានសុខ
ជាមួយនឹងអ្នកដែលស្រឡាញ់យើងយ៉ាងច្រើន មានមាតាបិតា

ជាដើម ។ បើយើងព្រមស្តាប់ដោយធ្វើអត្តឃាតដើម្បីមនុស្សម្នាក់
ដែលមិនស្រឡាញ់យើង តើគប្បីចំពោះមាតាបិតាដែលខំបីបាច់ថ្នាក់-
ថ្នមយើង ចិញ្ចឹមយើងតាំងពីតូចដល់ធំ ទាំងដែលយើងមិនទាន់បាន
តបស្នងសងគុណគាត់ផងនោះ ដែរឬទេ ? តើការស្តាប់របស់យើង
មានតម្លៃដែរឬទេ ?

វាដូចជាសត្វកណ្តុរមួយក្បាលស្លាប់ក្នុងផ្ទះ គឺមិនចាំបាច់ដុត
ផ្ទះនោះចោលទេ ពិតមែនតែវាមានក្លិនស្អុយពេញផ្ទះ ប៉ុន្តែដល់យក
វាទៅកប់ចោលទៅ លាងទីនោះឲ្យស្អាត បើកទ្វារបង្ហូរឲ្យខ្យល់ចេញ
ចូល យើងក៏មិនមានបញ្ហានឹងក្លិនស្អុយនោះទៀតដែរ យ៉ាងណា
រឿងវាអ្វីមួយក្នុងគំនិត មិនចាំបាច់ធ្វើអត្តឃាតទេ យកតែគំនិតដែល
ដូចជាកណ្តុរងាប់នោះឯង ទៅកប់ចោលក្នុងដីគឺអតីតកាលនោះទៅ
សេចក្តីទុក្ខដែលដូចជាក្លិនស្អុយក៏វាបាត់ទៅដែរ យកទឹកគឺការឲ្យ
អភ័យមកលាងជម្រះ បើកទ្វារបង្ហូរឲ្យខ្យល់អាកាសចេញចូលបាន
ល្អ គឺបើកភ្នែកមើលព្រះត្រៃបិដកជាដើម បើកត្រចៀកស្តាប់ធម៌ ធ្វើ
សេចក្តីល្អ ដើម្បីឲ្យដូចជាខ្យល់អាកាសបរិសុទ្ធ ដកដង្ហើមស្រួលគឺ
រស់នៅបានសុខ ប្រាសចាកក្លិនស្អុយគឺសេចក្តីទុក្ខដែលរសាយអស់
ទៅនោះឯង ផ្ទះគឺអត្តភាពនៅគង់វង់ដើម្បីបានរស់នៅធ្វើសេចក្តីល្អ
បានច្រើនទៀតណាស់ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ជីវិតគឺជាការដើរផ្លូវ ដូច្នេះត្រូវតែរៀនលះបង់នូវគ្រឿងជាប់
ជំពាក់ ព្រោះមុខតែទៅចោលដដែលទេ កុំឲ្យវាសៅហ្មងចិត្ត អ្វីដែល
ឥតប្រយោជន៍គឺអកុសលកម្មកុំយកទៅជាមួយគឺកុំធ្វើវា ចំណែកអ្វី
ដែលមានប្រយោជន៍គឺកុសលកម្ម ចាំបាច់ត្រូវជាប់ទៅជាមួយអ្នកដើរ
ផ្លូវ គឺត្រូវសាងសន្សំអប់រំ ទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ពេលណាក៏ធ្វើបុណ្យបាន
បុណ្យដែរ កុំប្រមាទក្នុងការបំពេញកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។

សម័យកាលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ព្រះជន្មនៅ
ពេលថ្ងៃរសៀលពុទ្ធបរិស័ទនាំគ្នាយកគ្រឿងសក្ការបូជា ទៅវត្តស្តាប់
ព្រះធម៌ទេសនារបស់ព្រះអង្គ សម័យសព្វថ្ងៃព្រះធម៌ជំនួសព្រះបរម-
សាស្តា មានតែពុទ្ធបរិស័ទមកវត្តស្តាប់ព្រះធម៌ទេសនា សន្មតា
ព្រះធម៌ ឆ្ងល់អ្វីសាកសួរ យកចិត្តទុកដាក់រៀនសូត្រ បានចំណេះដឹង
អប់រំចិត្តតាមផ្លូវព្រះធម៌ មិនលុះក្នុងអំណាចនៃកិលេសមានក្នុងចិត្ត
ខ្លួនឯង ។

លោកនេះ ជីវិតនេះ ភារៈនេះ សម្រាប់មនុស្សល្ងង់ហ្មងហែង
រែកពុនលីសែង រអ៊ូរទាំយំសោក ប៉ុន្តែសម្រាប់អ្នកមានបញ្ញា កំណត់
ដឹងនិងដាក់ចុះ ។

ការជួបជាដំបូង ការជុំជាកណ្តាល ទីបំផុតត្រូវតែមានការ
ព្រាត់ប្រាស នេះគឺជាការពិតមួយក្នុងលោក មិនមានអ្នកណាម្នាក់

បាននូវការជួបជុំមិនព្រាត់ប្រាសនោះឡើយ ប៉ុន្តែវាមានការស្រឡាញ់
ហ្នឹងហែង ប្រកបដោយសេចក្តីល្ងង់ខ្លៅដោយឡែកឯណោះទេ ដែល
នាំឲ្យកើតមានសេចក្តីទុក្ខសោក ក្តៅក្រហាយចិត្ត ។

មុននឹងហ្នឹងហែងថាអ្វីៗជារបស់យើង តើមានគិតដល់ចំណុច
នៃការហ្នឹងហែង និងរបស់ដែលខ្លួនហ្នឹងហែងនោះថា មិនទៀងដែរ
ឬទេ ?

បើការហ្នឹងហែង វាចូលមកដល់ដំណាក់កាលនៃសេចក្តីទុក្ខ
សោកហើយ ដំណោះស្រាយដើម្បីឲ្យបានសុខគឺការឲ្យអភ័យនិងការ
លះបង់នូវសេចក្តីហ្នឹងហែងនោះឯង ។

យើងគួរតែសិក្សានូវចំណុចនៃកោសម្ព័យសូត្រ ត្រង់សាវ-
ណាយធម៌ ៦ ប្រការ គឺយើងមិនគប្បីធ្វើអ្វី និយាយអ្វី គិតអ្វី សូម្បីតែ
តាមរយៈទឹកមុខនិងក្រវែលភ្នែក ក្នុងសភាពនៃការបៀតបៀន សង-
សឹកនោះទេ គួរតែសិក្សានៅក្នុងគុណតម្លៃដែលជាខ្លឹមសារនៃជីវិត
ឲ្យជាទីនឹករលឹកជ្រះថ្លារបស់មនុស្សនិងទេវតាទាំងឡាយ គឺធ្វើអ្វី
និយាយអ្វី គិតអ្វី ឲ្យអ្នកដទៃបានប្រយោជន៍ បានសុខ បានចម្រើន ។

សម្រាប់ព្រះភិក្ខុទាំងឡាយ ការបំពេញនូវអភិសមាចារិកធម៌
ដោយចិត្តមេត្តា ឈ្មោះថា **មេត្តាកាយកម្ម** សម្រាប់គ្រហស្ថ
ទាំងឡាយ កម្មជាដើមយ៉ាងនេះគឺ ការទៅដើម្បីប្រយោជន៍ក្នុងការ

ថ្វាយបង្គំព្រះចេតិយ ថ្វាយបង្គំព្រះពោធិព្រឹក្ស និងមន្តព្រះសង្ឃក្តី ការ
ឃើញព្រះភិក្ខុទាំងឡាយនិមន្តបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុកហើយ បដិ-
សណ្ឋារៈទទួលក្តី ការទទួលបាត្រក្តី ការក្រាលអាសនៈក្តី ការជូន
ដំណើរនិមន្តក្តី ឈ្មោះថា **មេត្តាកាយកម្ម** ។

សម្រាប់ព្រះភិក្ខុ គឺការប្រាប់បញ្ញត្តិទាក់ទងនឹងមារយាទ
សិក្ខាបទ និងការប្រាប់នូវកម្មដ្ឋាន ព្រមទាំងការសម្តែងធម៌ ប្រកាស
នូវព្រះពុទ្ធវចនៈគឺព្រះត្រៃបិដក ដូចនេះ ឈ្មោះថា **មេត្តាវចនកម្ម**
សម្រាប់គ្រហស្ថ ក្នុងពេលដែលពោលពាក្យជាដើមថា យើងទៅ
ថ្វាយបង្គំព្រះចេតិយជាមួយគ្នា យើងទៅថ្វាយបង្គំព្រះពោធិព្រឹក្ស
ដូច្នេះក្តី ការចាត់ចែងធ្វើឲ្យមានការស្តាប់ព្រះធម៌ ឬជាប្រទីប ផ្កាកម្រង
ក្តី ណែនាំឲ្យបដិបត្តិក្នុងសុចរិត ៣ ក្តី ប្រកាសក្នុងការថ្វាយទាន
មានសលាកភត្ត វស្សកសាដក បច្ច័យ ៤ ដល់សង្ឃក្តី ណែនាំក្នុង
ការនិមន្តព្រះសង្ឃ ពោលពាក្យឲ្យបដិសណ្ឋារៈចំពោះព្រះសង្ឃសព្វ
គ្រប់ក្តី កើតការពេញចិត្តប្រកបដោយមេត្តាក្នុងវាចាដែលពោលនោះៗ
ឈ្មោះថា **មេត្តាវចនកម្ម** ។

សម្រាប់ព្រះភិក្ខុ និមន្តក្រោកឡើងពេលជិតភ្លឺ ហើយបដិបត្តិ
សរីររាងកាយ រួចធ្វើវត្តក្នុងបរិវេណនៃចេតិយជាដើម គង់អង្គុយលើ

អាសនៈដ៏ស្ងាត់ នឹកក្នុងចិត្តថា សូមឲ្យពួកភិក្ខុក្នុងវិហារនេះ មានសេចក្តីសុខ មិនមានពៀរ មិនបៀតបៀនដល់គ្នានឹងគ្នាចុះ ឈ្មោះថា **មេត្តាមនោកម្ម** សម្រាប់គ្រហស្ថ ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា សូមព្រះគុណម្ចាស់ទាំងឡាយគង់នៅក្នុងព្រះផ្នួសឲ្យជាសុខចុះ ប្រាសចាកពៀរ ប្រាសចាកការបៀតបៀនដល់គ្នានឹងគ្នា នេះឈ្មោះថា **មេត្តាមនោកម្ម** ។

ចំពោះមេត្តាកាយកម្ម មេត្តាវចីកម្ម ក្នុងទីចំពោះមុខទាំងក្នុង ទីកំបាំងមុខ ក៏គួរជ្រាបបាន ចំណែកមេត្តាមនោកម្មក្នុងទីកំបាំងមុខ ព្រោះគិតក្នុងចិត្ត ក៏គួរជ្រាបបានដែរ ប៉ុន្តែចំពោះមេត្តាមនោកម្មក្នុងទីចំពោះមុខតើដូចម្តេច ? គឺក្រសែភ្នែកដែលប្រកបដោយមេត្តា និងការសម្លឹងមើលដោយទឹកមុខស្រស់បស់ ត្រជាក់ត្រជុំដោយប្រការដូច្នេះឯង ។

បញ្ញា ១ ទ្រព្យ ១ កេរ្តិ៍ឈ្មោះ ១ ចងមិត្ត ១

បាននូវបញ្ញាព្រោះការស្តាប់ល្អ   ទ្រព្យបានតាមធម៌ប្រឹងរកទុកដាក់
 កេរ្តិ៍ឈ្មោះក្រអូបអប់ដោយសច្ចៈ   ចងមិត្តគ្រប់ថ្នាក់សមស័ក្តិព្រោះទាន។

៩. ព្រហ្មនិមន្តនិកសូត្រ

សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅនាព្រះមហា-
វិហារជេតពន ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សម្តែងនូវព្រះសូត្រនេះ ចំពោះភិក្ខុ
ទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យមួយតថាគត នៅក្នុង
សុភគវ័ន ទៀបគល់សាលរាជព្រឹក្ស នាដែនឧក្កជ្ជា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ សម័យនោះឯង ទិដ្ឋិអាក្រក់មានសភាពយ៉ាងនេះ កើត
ឡើងដល់ព្រហ្មឈ្មោះពកៈថា ឋានព្រហ្មនេះជារបស់ទៀង ជារបស់
បិតថេរ ជារបស់មាននៅគ្រប់កាល ជារបស់មិនឆ្លុះឆ្លាយ ជារបស់
មិនឃ្លៀងឃ្លាត ព្រោះថាឋានព្រហ្មនេះ មិនកើត មិនចាស់ មិនស្លាប់
មិនច្យុត មិនឧប្បត្តិឯឋានដទៃ ជាទីរលាស់ខ្លួនចេញចាកទុក្ខ ឲ្យ
ក្រៃលែងជាងឋានព្រហ្មនេះ មិនមានឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
គ្រានោះ តថាគតបានដឹងនូវសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងចិត្តរបស់ពកព្រហ្ម
ដោយចិត្តរបស់តថាគតហើយ ក៏បាត់អំពីសុភគវ័នទៀបគល់
សាលរាជព្រឹក្សក្នុងក្រុងឧក្កជ្ជា ទៅប្រាកដក្នុងព្រហ្មលោកនោះ ដូច
ជាបុរសមានកម្លាំងលាដៃដែលបត់ចូល ឬបត់ដៃដែលលាចេញ

ដូច្នោះឯង ។

ទិដ្ឋិអាក្រក់របស់ពកព្រហ្ម គឺបដិសេធនូវព្រហ្មលោកជាន់លើ និងបដិសេធមគ្គផលព្រះនិព្វាន ។

អវិជ្ជាគតោ ជាអ្នកទៅដោយអវិជ្ជា គឺជាបុគ្គលប្រកបដោយអវិជ្ជា ជាបុគ្គលល្ងង់ខ្លៅមិនដឹងនូវសច្ចធម៌ ជាបុគ្គលមិនមានភ្នែកបញ្ញា ។

ពកព្រហ្ម បានពោលទៅរកព្រះដ៏មានព្រះភាគថា នៃភិក្ខុលោកមិនឃើញនូវឋានដទៃ ជាទីរលាស់ខ្លួនចេញចាកទុក្ខតទៅទៀតទេ លោកជាអ្នកមានចំណែកនៃសេចក្តីលំបាក និងសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់តែម្យ៉ាងប៉ុណ្ណោះ ។ នៃភិក្ខុ សូម្បីពួកសមណព្រាហ្មណ៍ក្នុងលោក ដែលជាអ្នកប្រព្រឹត្តតបៈមុនភិក្ខុឯងទៅទៀត ជាមនុស្សចាស់ៗមានអាយុច្រើន ក៏នៅតែរកមិនឃើញឋានដទៃដែលជាទីរលាស់ខ្លួនចេញចាកទុក្ខតទៅទៀតនោះទេ ចំណង់ខ្លួនអ្នកដែលទើបតែកើតមានមាត់មិនទាន់បាត់ជុំក្លិនទឹកដោះផង តើនឹងដឹងអ្វីទៅ ។ នៃភិក្ខុ ប្រសិនបើលោកបរិភោគលេបនូវផែនដីដោយសេចក្តីប្រកាន់ (**មម៌តី អង្គោសិស្សសិ**) លោកឈ្មោះថាដេកនៅក្បែរខ្ញុំ ឈ្មោះថាដេកត្រាំនៅក្នុងវត្ថុរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំនឹងធ្វើលោកឲ្យទៅតាមសេចក្តីប្រាថ្នារបស់ខ្ញុំ ឲ្យលោកជាមនុស្សថោកទាបក៏បាន ។

ពកព្រហ្មក្នុងពេលនោះ មានការប្រកាន់ខ្លួនខ្លាំង បានពោល
 ពាក្យគ្របសង្កត់មករកព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះឯង តាមសេចក្តី
 ដែលព្រះអង្គក៏បានពន្យល់បន្ថែមផង សូម្បីក្នុងរឿងទឹក ភ្លើង ខ្យល់
 ពពួកសត្វ ទេវតា បជាបតិទេវរាជ ព្រហ្ម ទាំងអស់នេះ ក៏ពកព្រហ្ម
 បានពោលមានទំនងដូចគ្នានឹងពាក្យថា **បឋវី អឌ្ឍាសិស្សសិ**
 ដែរ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រហ្ម តថាគតក៏ដឹង
 នូវហេតុនេះដែរ គឺថាប្រសិនបើតថាគតបរិភោគលេបនូវផែនដីដោយ
 សេចក្តីប្រកាន់ តថាគតឈ្មោះថាដេកនៅក្បែរអ្នក ឈ្មោះថាដេកត្រាំ
 នៅក្នុងវត្ថុរបស់អ្នក អ្នកគួរនឹងធ្វើតថាគតតាមសេចក្តីប្រាថ្នារបស់អ្នក
 ឲ្យតថាគតជាមនុស្សថោកទាបបានមែន ប៉ុន្តែ ម្ចាស់ព្រហ្ម តថាគត
 ដឹងច្បាស់នូវផែនដី ថាជាផែនដីពិត (គឺព្រះអង្គទ្រង់ដឹងច្បាស់ដោយ
 បរិញ្ញា ៣ ដូចនៅក្នុងមូលបរិយាយសូត្រ) ដឹងច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន
 ដែលសត្វមិនធ្លាប់ដល់ដោយសភាពនៃផែនដី បានជាតថាគតមិន
 ប្រកាន់នូវផែនដីថាជារបស់តថាគត មិនប្រកាសផែនដី (ក្នុងព្រះ
 និព្វាន) ។

ក្នុងពាក្យថា **បឋវិយា បឋវិត្តេន អននុត្តតំ** ប្រែថា
 ព្រះនិព្វានដែលសត្វមិនធ្លាប់ដល់ គឺដល់មិនបាន ព្រោះការប្រកាន់ដី
 ថាជាដី ដោយសេចក្តីថា ព្រះនិព្វាននោះឈ្មោះថា **អននុត្តតំ** គឺសត្វ

មិនអាចទៅដល់បានដោយការប្រកាន់ថាជាផែនដី ព្រោះព្រះនិព្វាន
ផុតចាកអំពីសភាវៈដែលត្រូវតាក់តែងដោយបច្ច័យគ្រប់យ៉ាង ។

ពាក្យថា **តទកិញ្ញាយ** គឺដឹងច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ។

នៅក្នុងមូលបរិយាយសូត្រ ចំពោះបុព្វជន មិនមានបរិញ្ញា ៣
ក្នុងបបរីជាដើម ទើបនាំឲ្យមានសេចក្តីប្រកាន់ដោយអំណាចតណ្ហា
មានៈនិងទិដ្ឋិ ចំណែកព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់មិនចាប់យកផែនដី
ដោយសេចក្តីប្រកាន់យ៉ាងណានោះឡើយ ទើបព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ជាបន្តថា ម្ចាស់ព្រហ្ម កាលបើយ៉ាងនេះ តថាគតមិនមែនជាបុគ្គល
ស្មើនឹងអ្នកទេ តថាគតត្រាស់ដឹងហើយ នឹងឲ្យចែកចាយជាងអ្នក
ដូចម្តេចបាន តថាគតត្រូវតែប្រសើរជាងអ្នកដោយពិត ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់រំលឹកព្រហ្មថា ម្ចាស់ព្រហ្ម
តថាគតស្គាល់គតិរបស់អ្នក ស្គាល់អានុភាពរបស់អ្នកហើយថា ពក-
ព្រហ្មមានឫទ្ធិច្រើនយ៉ាងនេះ មានអានុភាពច្រើនយ៉ាងនេះ មានស័ក្តិ
ធំយ៉ាងនេះ ។ ពកព្រហ្មទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគអំពីគតិរបស់ខ្លួន
និងអានុភាពរបស់ខ្លួន តើដោយប្រការដូចម្តេច ទើបព្រះដ៏មាន-
ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ឆ្លើយតបមាននៅក្នុងព្រះសូត្រស្រាប់ហើយ ។

ពកព្រហ្ម ធ្លាប់បួសជាតាបសមានឫទ្ធិអភិញ្ញាច្រើន ធ្លាប់ជួយ

អ្នករទេះគោរាបរយឲ្យបានទឹកបរិភោគ ធ្លាប់ជួយអ្នកស្រុកទាំងភូមិ ដែលត្រូវពួកចោរប្លន់ ធ្លាប់ជួយអ្នកធ្វើដំណើរដោយទូកតាមទន្លេគង្គា ឲ្យផុតពីគ្រោះថ្នាក់ និងធ្លាប់ជាតាបសឈ្មោះកេសវៈ ដែលមាន ព្រះបរមពោធិសត្វឈ្មោះកប្បៈ ជាកូនសិស្សដ៏ពូកែឆ្លាតទៀតផង ។ ពកព្រហ្មនេះ ធ្លាប់កើតនៅព្រហ្មវេហប្បលា មានអាយុ ៥០០ កប្ប ចុតិមកកើតនៅព្រហ្មសុភកិណ្ឌា មានអាយុ ៦៤ កប្ប រួចហើយចុតិ មកកើតនៅព្រហ្មអាភស្សរា មានអាយុ ៨ កប្ប បានចុតិមកកើតជា ពកព្រហ្មនៅមហាព្រហ្ម ជាន់បឋមជ្ឈានភូមិ មានអាយុ ១ កប្ប នេះឯង ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ជាបន្តថា **សព្វំ ខោ អហំ ព្រហ្មេ សព្វតោ អភិញ្ញាយ** ប្រែថា ម្ចាស់ព្រហ្ម តថាគតដឹង ច្បាស់វត្ថុទាំងពួង ថាជាវត្ថុទាំងពួងពិត (**សព្វំ = សង្គាយ**) ។ **យាវតា សព្វស្ស សព្វត្តេន អននុត្ថតំ តទភិញ្ញាយ** ប្រែ ថា ដឹងច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ដែលសត្វមិនធ្លាប់ដល់ ដោយសភាព នៃវត្ថុទាំងពួង ថាជាវត្ថុទាំងពួង ។ **សព្វំ មេតិ នាហោសី** បាន ជាតថាគតមិនប្រកាន់នូវវត្ថុទាំងពួងថាជារបស់តថាគត មិនប្រកាស នូវវត្ថុទាំងពួង (ក្នុងព្រះនិព្វាន) ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់មានបរិញ្ញា ៣ ក្នុង **សព្វំ** បានដល់

សក្កាយ គឺឧបាទានកូន្ទ ៥ ឬ **តេត្តមិកធម៌** គឺធម៌ប្រព្រឹត្តទៅ
ក្នុងភូមិ ៣ (វៀរលោកុត្តរភូមិ) ។

ពកព្រហ្ម ស្តាប់មិនដឹងក្នុងពាក្យថា **សត្វ** ដែលព្រះពុទ្ធអង្គ
ត្រាស់សំដៅដល់តេត្តមិកធម៌ គឺឧបាទានកូន្ទ ៥ នេះទេ ដោយពកព្រហ្ម
គិតថា **សព្វសត្វ** គឺអ្វីៗទាំងឡាយទាំងពួង សុទ្ធតែមិនអាចចូល
ដល់ព្រះនិព្វានអីចឹង តើវាមានការរលាស់ខ្លួនចេញចាកទុក្ខក្នុងទីណា
បានទៅ ទើបពកព្រហ្មពោលគ្របសង្កត់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា
ព្រះអង្គទ្រង់ពោលកុហក ដោយពាក្យព្រហ្មដែលបានពោលថា
បពិត្រព្រះអង្គទ្រង់និរទុក្ខ បើព្រះអង្គដឹងនូវព្រះនិព្វានដែលសត្វមិន
អាចដល់បានដោយសភាពនៃវត្ថុទាំងពួងហើយ សូមកុំឲ្យពាក្យរបស់
ព្រះអង្គសោះសូន្យទេ ឥតអំពើឡើយ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់អំពីព្រះនិព្វានគឺ

វិញ្ញាណំ គប្បីដឹងច្បាស់បាន ព្រោះថាព្រះនិព្វានជា
អារម្មណ៍ដែលគប្បីធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់បាន ។

អនិទស្សនំ គឺមិនអាចមើលឃើញដោយចក្ខុវិញ្ញាណបាន
ឡើយ ព្រោះមិនមែនជារូបារម្មណ៍ ។

អនន្តំ គឺមិនមានទីបំផុត ព្រោះមិនមានការកើតនិងការ
រលត់ ។

សព្វគោបន៍ គឺសម្បូណ៌ដោយភាពភ្លឺស្វាងក្នុងទីទាំងពួង ដោយប្រការទាំងពួង មិនមានអ្វីដែលភ្លឺស្វាងដូចឡើយ (មិនមែន ពន្លឺដែលជាប្រការមួយណាទេ តែនេះជាអារម្មណ៍របស់ញាណដ៏ភ្លឺស្វាង) ម្យ៉ាងទៀត **បន្តិ** នេះ ជាឈ្មោះនៃកំពង់ ដោយសេចក្តីថា ព្រះនិព្វានមានកំពង់គ្រប់កន្លែង បានដល់កំពង់គឺកម្មដ្ឋានទាំងពួង (សមថយានិក វិបស្សនាយានិក) ។

ព្រះនិព្វាន សត្វមិនអាចដល់បានដោយសភាពនៃដី ទឹក ភ្លើង ខ្យល់ ។ល។ មិនអាចដល់បានដោយសភាពនៃវត្ថុទាំងពួង ប៉ុន្តែ ព្រះនិព្វាន បុគ្គលសម្រេចបានដោយការកំណត់ដឹងនូវទុក្ខ ដែលជា ឧបាទានក្នុង ៥ ហើយរំលត់តណ្ហាដែលជាហេតុនៃទុក្ខបាន ដោយ អរិយមគ្គ ។

ពកព្រហ្ម មិនមានពាក្យអ្វីដើម្បីនឹងសង្កត់សង្កិនព្រះដ៏មាន- ព្រះភាគតទៅទៀត ចង់បំបាំងកាយគេចខ្លួន តែព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់ធ្វើ មិនឲ្យបំបាំងកាយបានឡើយ មានតែព្រះអង្គប៉ុណ្ណោះ ដែលពេល នោះទ្រង់បានបំបាំងព្រះកាយមិនអាចឲ្យព្រហ្មទាំងឡាយមើលឃើញ ហើយព្រះអង្គទ្រង់ប្រកាសសម្តែងសច្ចធម៌ ឲ្យពួកព្រហ្មដឹងថា ព្រះ- អង្គទ្រង់គង់នៅទីដដែលហ្នឹងឯង តែមើលព្រះអង្គមិនឃើញ នាំគ្នា

អស្ចារ្យក្នុងចិត្តផង ស្តាប់ព្រះធម៌ផង ដោយព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា

**ករុណាហំ កយំ ទិស្វា ករុណា វិករេសិនំ
ករំ នាភិវង្គិ ភិក្ខុំ ទន្តិកា ទ ឧបាទិយន្តិ ។**

តថាគតឃើញភ័យក្នុងភព និងឃើញភពរបស់សត្វដែលជា
អ្នកស្វែងរកទីដែលប្រាសចាកភពហើយ មិនបានពេលសរសើរនូវ
ភពណាមួយ ទាំងមិនប្រកាន់នូវកវតណ្ហាឡើយ ។

ក្នុងព្រះគាថានេះ មានអង្គកថាថា ព្រះតថាគតឃើញភ័យក្នុង
ភពដោយពិត ទាំងបានឃើញភពរបស់សត្វទាំង ៣ មានកាមភព
ជាដើម ដែលបុគ្គលស្វែងរកទីប្រាសចាកភព ហើយនៅតែក្នុងភព
នោះឯងរឿយៗ ចំណែកព្រះអង្គ មិនបានលើកតម្កើងភព សរសើរ
ភព គឺមិនស្វែងរកភពណាៗ ដោយអំណាចនៃតណ្ហានិងទិដ្ឋិឡើយ
ហើយព្រះអង្គទ្រង់មិនប្រកាន់នូវនិន្នាដែលជាតួកវតណ្ហានេះទេ ។

នៅពេលចប់ព្រះធម៌ទេសនា ព្រហ្មប្រមាណ ១ ហ្នឹងអង្គ មាន
វិបស្សនាតាមក្រសែធម៌ ហើយបានក្រេបជីកនូវទឹកអម្រឹត ពោលគឺ
សម្រេចចម្កួតផលជាលោកុត្តរធម៌ ។

នៅក្នុងព្រះសូត្រនេះ ក៏មានតួអង្គមានចូលរួមផងដែរ ប៉ុន្តែ
មិនអាចរារាំងព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងព្រះពុទ្ធដំណើរប្រោសពពួកព្រហ្ម
មានពកព្រហ្មជាដើមនេះបានឡើយ ។ ដោយពកព្រហ្មបានអារាធនា

យាងព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក្នុងពេលដែលព្រះអង្គទើបតែយាងទៅដល់
ក្នុងកិច្ចបដិសណ្ឋារៈផង អាវាធនាយាងព្រះអង្គឲ្យសម្តែងអំពីគតិនិង
អានុភាព ព្រមទាំងបុព្វកម្មរបស់ខ្លួនផង ទើបព្រះសូត្រនេះមាន
ឈ្មោះថា ព្រហ្មនិមន្តនិកសូត្រ ។

សូមអនុមោទនា !

ពាក្យរបស់ពកព្រហ្មក្នុងពកសូត្រ

(បិដកលេខ ៣០, ទំព័រលេខ ៤៣)

អនន្តទស្សី ភគវាហមស្មិ

ជាតិជំរំ សោកមុបាតិរត្តោ

ភី មេ បុរាណំ វត សីលវត្ថុំ

អាចិក្ខមេតំ យមហំ វិជញ្ញាតិ ។

ពកព្រហ្ម ទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គទ្រង់
ឃើញនូវអារម្មណ៍មិនមានទីបំផុត ប្រព្រឹត្តកន្លងនូវជាតិ ជរានិង
សេចក្តីសោក តើសីលវត្ថុរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គអំពីមុនដូចម្តេច ខ្ញុំព្រះអង្គ
អាចដឹងច្បាស់នូវសីលវត្ថុណា សូមព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ប្រាប់នូវ

សីលវត្តនោះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។

ព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់ត្រាស់ប្រាប់ពកព្រហ្ម

អ្នកបានញ៉ាំងមនុស្សដ៏ច្រើនដែលស្រេកទឹក ត្រូវកម្ដៅថ្ងៃ គ្របសង្កត់ក្នុងរដូវក្ដៅ ឲ្យបានទឹកបរិភោគ ដោយហេតុណា ហេតុនោះ ជាសីលវត្ត មានមកអំពីដើមរបស់អ្នក តថាគតរលឹកបាន ដូចបុគ្គលដេកលក់ហើយភ្ញាក់ឡើង ដូច្នោះឯង ។

អ្នកបានញ៉ាំងពពួកជន ដែលត្រូវចោរចាប់នៅឆ្នេរទន្លេគង្គា ឈ្មោះឯណា ដើម្បីនាំទៅធ្វើជាឈ្លឹយ ឲ្យរួចខ្លួនបាន ដោយអំពើណា អំពើនោះ ជាសីលវត្ត មានមកអំពីដើមរបស់អ្នក តថាគតរលឹកបាន ដូចជាបុគ្គលដេកលក់ហើយភ្ញាក់ឡើង ។

អ្នកបានញ៉ាំងទូកដែលនាគរាជកំណាច កំហែងចាប់ដោយកម្លាំង ត្រង់ខ្សែទឹកនៃទន្លេគង្គា ឲ្យរួចខ្លួនបាន ដោយសេចក្ដីអនុគ្រោះដល់មនុស្ស អំពើនោះ ជាសីលវត្ត មានមកអំពីដើមរបស់អ្នក តថាគតរលឹកបាន ដូចជាបុគ្គលដេកលក់ហើយភ្ញាក់ឡើង ។

ពីដើមតថាគត ឈ្មោះកប្បៈ ជាកូនសិស្សរបស់អ្នក រាប់អាន

អ្នកជាបុគ្គលមានប្រាជ្ញាល្អ បរិបូណ៌ដោយវត្ថុ អំពើនោះ ជាសីលវត្ថុ
មានមកអំពីដើមរបស់អ្នក តថាគតរលឹកបាន ដូចជាបុគ្គលដេកលក់
ហើយភ្ញាក់ឡើង ដូច្នោះឯង ។

ពាក្យព្រហ្មទូលថា

ព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបនូវអាយុនោះ របស់ខ្ញុំព្រះអង្គដោយពិត
ម្យ៉ាងទៀត អ្វីៗដទៃទៀតទាំងអស់ ព្រះអង្គក៏ទ្រង់ជ្រាបបាន ព្រោះ
ព្រះអង្គជាព្រះពុទ្ធ ព្រោះហេតុដូច្នោះ ទើបអានុភាពរបស់ព្រះអង្គ
រុងរឿង ញ៉ាំងព្រហ្មលោកឲ្យភ្លឺស្វាងហើយបិតនៅ ។

សិរីសួស្តីនៃជីវិត

មនុស្សដែលឃើញគុណតម្លៃនៃជីវិតរបស់យើង គឺជាមនុស្ស
ដែលយើងចង់រស់នៅជាមួយ យើងរិញ្ញក៏ដូច្នោះដែរ ត្រូវរៀនមើល
គុណតម្លៃរបស់មនុស្ស ត្រូវចេះឲ្យតម្លៃគុណដោយការដឹងគុណនិង
ប្រកបដោយមេត្តាធម៌ ។ សរុបមក មនុស្សយើងត្រូវចេះសាងគុណ

តម្លៃឲ្យដល់ខ្លួនឯង ជីវិតមានសិរីសួស្តី ព្រោះជីវិតមាននូវគុណតម្លៃ
នេះឯង មានជាតិយ៉ាងស្រាប់ ដូចជាពកព្រហ្មជាដើម ដែលជាបុគ្គល
មានសិរីសួស្តី ព្រោះមានគុណតម្លៃដែលបានសន្សំទុកមក ទើបធ្វើឲ្យ
ព្រះពុទ្ធអង្គស្តេចយាងទៅប្រោស ប្រតិស្ឋានក្នុងភូមិព្រះអរិយៈ ។

ត្រូវចេះរស់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ

ស្មៅដុះនៅជើងផ្កា គេមិនត្រូវការ គេដកចេញ គេថែតែដើម
ផ្កាក្នុងជើងនោះប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែមានស្មៅដែលគេដាំ គេថែក្នុងទីវាល
កន្លែងខ្លះគេមិនឲ្យមនុស្សដើរជាន់លើទៀតផង សេចក្តីនេះយ៉ាងណា
មនុស្សយើងគួរតែចេះរស់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ សមនឹងចំណេះដឹង
សមនឹងគុណតម្លៃ ទើបជីវិតមានសិរីសួស្តី ។

ធ្វើដើមផ្កាត្រូវបញ្ចេញផ្កា

មនុស្សយើងដែលមានគេស្រឡាញ់ចូលចិត្ត គឺដូចជាដើមផ្កា
ដែលគេដាំក្នុងជើង គេមើលគេថែព្រោះគេស្រឡាញ់ផ្កា ក្នុងសេចក្តី

នេះ គឺយើងមិនត្រូវភ្លេចឡើយថា អ្នកដែលស្រឡាញ់យើងជាងគេគឺ ខ្លួនយើង ដូច្នេះដើម្បីឲ្យយើងមានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការមើលថែ ខ្លួនឯង គឺយើងត្រូវតែមាននូវចំណេះដឹងនិងគុណធម៌ ចំណេះដឹង និងគុណធម៌ ប្រៀបដូចជាផ្កាដែលមានពណ៌ស្រស់ស្អាត និងមានក្លិន ក្រអូប សមគួរនឹងថ្វាយព្រះ ។ មនុស្សយើងដែលខ្វះចំណេះដឹង និងគុណធម៌ រមែងដូចជាដើមផ្កាដែលអត់មានផ្កាដូច្នោះឯង ។

រឿងដែលលាយគ្នាមិនបាន

ថ្នាំពេទ្យខ្លះ ឬចំណីអាហារខ្លះ អាចបរិភោគផ្សេងគ្នាបាន តែ មិនអាចបរិភោគចូលគ្នាបានទេ វាធ្វើឲ្យឈឺឬដល់ថ្នាក់ស្លាប់ទៀតផង យ៉ាងណា បេះដូងបុរសស្រ្តី ដែលបានទទួលសេចក្តីស្រឡាញ់អំពី គ្នាមកនោះ ធ្វើឲ្យដឹងខ្លួនថាមានការរីករាយ ប៉ុន្តែកាលពីមិនទាន់ បានទទួលនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ ក៏មិនមានអ្វីជាទុក្ខសោកដែរ គ្រាន់ តែថា កុំឲ្យសេចក្តីស្រឡាញ់និងការមិនស្រឡាញ់ដែលចូលមកតាម ក្រោយវានៅលាយគ្នាឲ្យសោះ ព្រោះវានឹងបង្កទៅជាពិសវាយប្រហារ បេះដូងនោះឯង ត្រូវតែចាក់ចោលនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ស្នេហាដែល

គេបានដាក់ចូលមកមុននោះ ឲ្យអស់ពីបេះដូង ទើបវាមិនលាយគ្នា ជាមួយនឹងការមិនស្រឡាញ់ដែលគេដាក់មកតាមក្រោយ គឺវាមិនមាន ប្រតិកម្មអ្វីឲ្យឈឺចាប់នោះទេ សេចក្តីនេះ បើពោលតាមអភិធម្ម គឺជា សញ្ញាចាំរឿង ។ កាមសញ្ញាចាំរឿងអតីតកាល យករឿងអតីតកាល នោះមកលាយគ្នានឹងរឿងបច្ចុប្បន្ន ធ្វើឲ្យមានប្រតិកម្មធ្ងន់ធ្ងរណាស់ ដូច្នេះត្រូវតែលះបង់នូវកាមសញ្ញានោះចេញ រស់នៅជាមួយនឹង បច្ចុប្បន្នដោយបញ្ញា មានការពិតជាអារម្មណ៍ ទើបបាននូវសេចក្តី សុខស្ងប់ចម្រើនឡើង ។

លះបង់កាមសញ្ញា

រូបកាយដូចជាមន្ទីរពេទ្យ សេចក្តីទុក្ខសោកប្រៀបដូចជារោគ ឯកាមសញ្ញាជាសមុដ្ឋាននៃរោគ យើងលំបាកនឹងលះបង់នូវកាម- សញ្ញានេះណាស់ ណាមួយនឹកអាល័យទឹកចិត្តស្រឡាញ់របស់ខ្លួនឯង ដែរ ណាមួយទៀត នឹកអាល័យខ្លួនប្រាណជាដើម ដូច្នេះត្រូវ ព្យាយាមសិក្សាប្រតិបត្តិព្រះធម៌ ដើម្បីកម្ចាត់បង់នូវសមុដ្ឋានរបស់រោគ នោះឯង គឺត្រូវតែឲ្យបាននូវបញ្ញាកំណត់ដឹងថា អ្វីៗក្នុងលោកមាន

ការវិនាសទៅ អស់ទៅជាម្ចាស់ មិនមានអ្វីជារបស់យើងឡើយ យើង
មិនមាន អ្នកដទៃក៏មិនមានដែរដោយបរមត្ថនោះ ។

— ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ —

កំណាព្យស្មៅក្នុងផ្ទាំងថ្ម

— ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ —

ស្មៅក្នុងផ្ទាំងថ្មវាសនាអាប់	គេដកប្រញាប់ឆាប់ឲ្យងាប់
គេខំថែថ្កាចិន្តាគាប់	ថ្កាឈ្នួលមានភ័ព្វគេរាប់អាន ។
មនុស្សយើងរស់នៅត្រូវសិក្សា	ជុំវិញយ៉ាងណាការសមប្រាណ
គេឲ្យតម្លៃថ្លៃថ្កើងថ្កាន	នោះទើបជាឋានបានស្នូស្តី។
ការឲ្យតម្លៃសេចក្តីល្អ	នេះជាគុណធម៌គួរគប្បី
អប់រំសន្សំសាងបារមី	លះធម៌អប្រិយ៍លុះព្រហ្មចារ្យ។
មួយចំណេះដឹងពីរគុណធម៌	គួរគាប់បរវល្លដូចផ្កា
ទាំងពណ៌ទាំងក្លិនបិនរចនា	មានគេត្រូវការឲ្យតម្លៃ ។
រស់រៀនសម្លឹងដឹងគុណទោស	ឃើញខ្លួនឯងខុសខំកែខែ
សម្លឹងមើលគុណអ្នកដទៃ	គុណតិចច្រើនក្តីគប្បីនឹក ។
ចិត្តខឹងចិត្តខូចដូចហាលថ្ងៃ	ឥស្សាចង្រៃក្រៃស្រែកទឹក
គុណអ្នកដទៃលែរលឹក	គឺបានក្រេបជីកទឹកមេត្តា ។
នឹករឿងស្នេហាក្តៅផ្សាពិត	មិនបានដូចចិត្តគិតប្រាថ្នា

កើតរោគហ្មងហែងរឿងរៀបការ
 ទឹកដមស្រឡាញ់វេញចូលគ្នា
 ជាប់ស្អិតក្នុងចិត្តមិនអាចចោល
 ព្រោះហេតុតែល្ងង់លង់អារម្មណ៍
 ចង់យកឈ្នះចាញ់រឿងស្នេហា
 មានរឿងសន្លឹកនឹកឲ្យសុខ
 កបដោយសទ្ធាគុណកែវបី
 ចាំបាច់បានអ្វីពីមនុស្សម្នាក់
 ទាំងឲ្យអភ័យរឿងវិយោគ
 នឹករឿងពីក្មេងរត់លេងដី
 គ្មានរឿងស្នេហាគ្មានប្រចណ្ឌ
 លុះធំបន្តិចមានមិត្តភក្តិ
 មានរឿងស្នេហារឿងគំនុំ
 ជារដូវកាលនៃជីវិត
 ដល់វ័យចាស់ខ្សោះអស់កម្លាំង
 កុំចង់ដូចស្មៅនៅជើងផ្កា
 មានជួបមានព្រាត់សែនរងា

បាត់បង់ស្នេហាឱរាពេល ។
 គួរនាដូចជាការញីឈ្មោល
 ប្រចណ្ឌដុតរោលរាលប្រហារ។
 ធម៌អភិធម្មមិនសិក្សា
 ដណ្តើមកាមាបានការអ្វី ។
 លះរឿងស្មាញស្មុគគុកលោកីយ៍
 ជាមនុស្សសិរីរួចចាករោគ ។
 រួចពីអន្ទាក់ជាក់ជ័យជោគ
 រឿងផុតចាកលោកទើបសំខាន់។
 ក្មេងប្រុសក្មេងស្រីគ្មានប្រកាន់
 រឿងដែលសំខាន់រឿងញ៉ាំង។
 មានរឿងជំពាក់នឹងក្រមុំ
 កិលេសឡើងធំគុំធ្វើខ្លាំង ។
 ក្លាយជាអតីត ។ វិស្សាប្រាំង
 មិនអាចតតាំងនឹងជរា ។
 សុខក្នុងលោកាមិនយូរយារ
 សាងផ្នួសសូមលាយបំផ្លាញទៀត។

ស្វែងរកក្តីស្ងប់មកដាក់ខ្លួន
ចិត្តធំទូលាយមិនចង្អៀត

លះការគំកូនកាមមិនបៀត
អស់ការកើតទៀតផុតទុក្ខហោង។

ដោយ ប.ស.វ.

រៀនរស់នៅជាមួយនឹងបច្ចុប្បន្នឲ្យបានល្អ

យើងមិនអាចកែខែអ្វីៗជាអតីតកាលបានទេ ប៉ុន្តែ យើងអាច
កែ យើងអាចដោះស្រាយសេចក្តីទុក្ខដែលមានរឿងអតីតជាអារម្មណ៍
បាន ដោយការរស់នៅជាមួយបច្ចុប្បន្នឲ្យបានល្អ ។ អតីតកាល
កន្លងទៅ ប្រៀបដូចអ្នកស្លាប់បាត់បង់ជីវិតចោលយើងទៅដូច្នោះឯង
យើងមិនអាចត្រឡប់ទៅរស់នៅក្នុងអតីតកាលវិញបានឡើយ ដូច្នេះ
យើងមានតែរៀនរស់នៅឲ្យបានសុខជាមួយនឹងអារម្មណ៍បច្ចុប្បន្នហ្នឹង
ឯង ខំធ្វើបច្ចុប្បន្នឲ្យបានល្អដើម្បីយើងរស់នៅជាមួយបានសុខ និង
បានល្អតទៅមុខទៀត ក្នុងដំណើររួចផុតចាកទុក្ខ ។

១០. ហេតុដ៏និយមសូត្រ

សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងភេសកឡា-
វិន ជាទីឲ្យអភ័យដល់ម្រឹគ ជិតក្រុងឈ្មោះសុសុមារគិរៈ ក្នុង
ភគ្គជនបទ ។ គ្រានោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុចង្រ្កមក្នុងទី
វាល ហើយមានចិត្តបាបបានចូលទៅនៅក្នុងផ្ទៃ សំងំក្នុងពោះវៀន
របស់ព្រះមហាមោគ្គល្លាន ។

កាលដែលព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ បានជ្រាបថាជា
មារហើយ មារក៏ចេញមកក្រៅបិតនៅត្រង់សន្ទះទ្វារ ។ កាលពីមារ
នៅខាងក្នុងផ្ទៃ ព្រះមហាមោគ្គល្លានត្រូវបានទូន្មានមារថា កុំឲ្យ
បៀតបៀនព្រះតថាគត កុំបៀតបៀនសាវ័កព្រះតថាគតឡើយ ការ
បៀតបៀនដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីមិនចម្រើន ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ
អស់កាលជាអង្វែង កុំមានដល់អ្នកឡើយ ម្ចាស់មានចិត្តបាប
អ្នកចូរចេញទៅ ។

ពាក្យថា **មា តថាគតំ វិហេសេសិ** កុំបៀតបៀន
ព្រះតថាគត ដោយសេចក្តីថា កាលដែលសាវ័ករបស់ព្រះតថាគត

ត្រូវបៀតបៀន ព្រះតថាគតក៏ឈ្មោះថា ត្រូវបៀតបៀនផងដែរ ប្រៀប
ដូចជាកូនៗត្រូវគេបៀតបៀន ក៏ជាការបៀតបៀនដល់មាតាបិតា
របស់កូនហ្នឹងឯង ដូច្នេះទើបព្រះមហាថេរ ពោលថា អ្នកកុំបៀតបៀន
ព្រះតថាគតឡើយ ។

នៅពេលមានចេញមកខាងក្រៅ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មាន-
អាយុ បានសម្តែងអំពីប្រវត្តិរបស់លោកគឺប្រវត្តិរបស់ព្រះមហា-
មោគ្គល្លានហ្នឹងឯង ធ្លាប់កើតជាមារឈ្មោះទូសី ក្នុងសាសនា
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធកុសន្ទោ ក្នុងកាលនោះ ប្អូនស្រីរបស់ទូសីមាន
ឈ្មោះនាងកាឡី ចំណែកមារជាកូនប្រុសរបស់នាងកាឡី ត្រូវជា
ក្មួយរបស់ទូសីមាន បានសេចក្តីថា មារធិរាជ ធ្លាប់ជាក្មួយបង្កើត
របស់ព្រះមហាមោគ្គល្លានត្រូវ ។

ក្នុងកាលនោះ ទូសីមានបានសម្តែងឲ្យអ្នកស្រុកឃើញនូវ
អារម្មណ៍ដែលនាំឲ្យក្តៅក្រហាយចិត្តផ្សេងៗ គឺធ្វើឲ្យឃើញភិក្ខុ
ទាំងឡាយចាប់ត្រី បាញ់សត្វ បណ្តើរស្រី អង្គុយនៅរោងស្រា រាំ
ច្រៀងផ្សេងៗជាដើម ដែលធ្វើឲ្យអ្នកស្រុកនិយាយប្រាប់គ្នាហើយ
ឈប់ប្រគេនចង្ហាន់ព្រះសង្ឃ គិតតែពីជេរដោយពាក្យអាក្រក់ៗដល់
ភិក្ខុអ្នកមានសីលទាំងឡាយ គឺជាការប្រព្រឹត្តបាបដោយចេតនាខ្លួន
ឯង ត្រូវស្លាប់ទៅធ្លាក់នរក ប្រេត តិរច្ឆាន អសុរកាយ ។ ទូសីមាន

ធ្វើដូច្នេះ ព្រោះមានបំណងឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយមានចិត្តរាយមាយ ទើប ក្នុងកាលនោះ ព្រះកកុសន្ទោសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ត្រាស់ទូន្មានភិក្ខុ ទាំងឡាយឲ្យចម្រើននូវមេត្តាព្រហ្មវិហារជាដើម មានចិត្តប្រកបដោយ មេត្តាដ៏ទូលំទូលាយ ជាមហគ្គត ប្រមាណមិនបាន មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ផ្សាយទៅកាន់លោកដែលមានសត្វទាំងអស់ ដោយ យកខ្លួនឯងប្រៀបនឹងសត្វទាំងអស់ ក្នុងទីទាំងពួង គឺទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោមនិងទិសទទឹងដោយជុំវិញ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ តាំង នៅក្នុងឱវាទព្រះពុទ្ធអង្គ ចម្រើននូវព្រហ្មវិហារទាំង ៤ មានឈានជា បាទនៃវិបស្សនា សម្រេចព្រះអរហត្ត ។

កាលដែលទូសីមារមិនបានសម្រេចបំណង ក៏មកសម្តែង អារម្មណ៍ដែលធ្វើឲ្យអ្នកស្រុកជ្រះថ្លាវិញម្តង គឺសម្តែងភិក្ខុទាំងឡាយ និមន្តទៅក្នុងអាកាស សម្រេចឥរិយាបថនិងកិច្ចការផ្សេងៗ មាន សម្តែងធម៌ជាដើម សុទ្ធតែនៅក្នុងអាកាស មានទាំងសាមណេរតូចៗ ដល់ព្រមដោយឫទ្ធិ ដែលធ្វើឲ្យអ្នកស្រុកជ្រះថ្លាក្រៃលែង ថ្វាយបថ្វយ ៤ ធ្វើបុណ្យជាមួយនឹងព្រះភិក្ខុមានសីលទាំងឡាយ សាងផ្លូវទៅ កាន់ទេវលោក ដោយចេតនារបស់ខ្លួនឯងពិតៗ ។ ក្នុងកាលនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធសម្តែងធម៌ឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយ ចម្រើនអសុភកម្មដ្ឋាន អាហារបដិកូលសញ្ញា សព្វលោកេអនភិរតសញ្ញា និង សព្វ-

សង្ខារេសុ អនិច្ចានុបស្សនា ។

ក្នុងគ្រានោះដែរ ព្រះកកុសន្នោសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ស្តេចយាង
បិណ្ឌបាត មានព្រះវិធុរអគ្គសាវ័កស្តាំជាបច្ច្រាសមណៈ ស្រាប់តែ
ទូសីមារបានចូលជ្រែកសរីរៈកូនក្មេងម្នាក់ កាន់យកដុំថ្មចោលទៅត្រូវ
ចំសីសៈព្រះវិធុរៈដ៏មានអាយុបែកចេញឈាមហូររហាម ព្រះសម្មា-
សម្ពុទ្ធទ្រង់បែរព្រះវរកាយទតមើលមកក្រោយ ហើយទ្រង់ត្រាស់ថា
ន វា យំ ទូសី មារោ មគ្គមញ្ញាសិតិ ទូសីមារនេះ មិនដឹង
ប្រមាណឡើយ ដោយសេចក្តីថា ទូសីមារនេះធ្វើបាប ដោយមិនបាន
ដឹងប្រមាណ គឺបានធ្វើការប្រព្រឹត្តកន្លងនូវប្រមាណហើយ ។ ព្រម
ដោយការបែរព្រះវរកាយនៃព្រះពុទ្ធអង្គក្នុងពេលនោះ ទូសីមារក៏បាន
ច្យុតចាកអត្តភាពរបស់ខ្លួនក្នុងទីនោះឯង ហើយក៏បដិសន្ធិក្នុងមហា
នរក ។

ព្រះមហាមោគ្គល្លានត្ថេរ បានគំរាមមារាធិរាជនៅខាងចុងនៃ
ព្រះសូត្រថា ភ្លើងមិនដែលគិតថា អាត្មាអញនឹងឆេះបុគ្គលពាលម្តង
ណាឡើយ ប៉ុន្តែបុគ្គលពាលចេះតែមកប៉ះពាល់ភ្លើងដែលកំពុងឆេះ
សន្នោសន្នៅ ហើយភ្លើងនោះក៏ឆេះទៅ យ៉ាងណា ម្ចាស់មាន
ចិត្តបាប អ្នកឯងបៀតបៀនព្រះតថាគត គង់នឹងឆេះខ្លួនដោយខ្លួនឯង
ដូចជា បុគ្គលពាលប៉ះពាល់ភ្លើង យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់មារ បើអ្នក

បៀតបៀនព្រះតថាគតហើយ គង់នឹងបានបាបពុំខាន អ្នកឯងស្មាន
 ថាបាបមិនឲ្យផលដល់អាត្មាអញដូច្នេះឬ ម្ចាស់មានចិត្តបាប អ្នក
 ឯងត្រូវដឹងថា បាបពិតជាឲ្យផលដល់អ្នកធ្វើបាប ឯបុគ្គលដែលសន្សំ
 នូវបាបនោះ រមែងកន្ទក់កន្ទេញអស់កាលដ៏យូរអង្វែង ម្ចាស់មាន អ្នក
 ចូរគេចចេញអំពីព្រះពុទ្ធអង្គទៅ កុំនៅបៀតបៀនពួកភិក្ខុឡើយ ។ ភិក្ខុ
 គឺព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ បានគំរាមមារក្នុងព្រៃភេសកឡាវែន
 ដូចបានរៀបរាប់មកនេះឯង រួចហើយ មារាធិរាជក៏មានចិត្តអាក់អន់
 គេចបាត់អំពីទីនោះទៅ ។

សូមអនុមោទនា !

— ❦ —

កំណាព្យវិចារធម្មទានមានឥទ្ធិពល

— ❦ —

ជួបគ្នារាល់ថ្ងៃត្រូវលែលក	កុំឲ្យកាន់យករករឿងឈ្លោះ
មុខមាត់វាចាការអនុគ្រោះ	បើមិនដូច្នោះរស់រងទុក្ខ ។
ក្រោធមានកម្លាំងខ្លាំងអស្ចារ្យ	ទម្លាយស្នេហាបានគ្រប់មុខ
អាវុធវាចាប្រហារសុខ	ពេលពាក្យស្មាញស្មុគគុកខ្លួនឯង។
កុំចង់បានគេល្អគ្រប់មុខ	ចង់ហួសនាំទុក្ខនាំចំបែង

ថាគេអាក្រក់ភ្លេចខ្លួនឯង	ជេរគេក្នុងៗខ្លួនឯងសោះ ។
ម្តេចក៏មិនល្អខ្លួនឯងទៅ	ល្អនៅក្នុងផ្លូវនៃសប្បុរស
មធ្យភាពស្តីពីរោះ	ក្រែងបានសប្បុរសទាំងអស់គ្នា។
កុំយកទឹកក្តៅស្រោចបន្លែ	ដោយគិតថាថែនោះពុំជា
ប្រដៅកូនចៅក្រោធគ្រប់គ្រា	ប្រយ័ត្នរងាបាត់គ្នាអស់ ។
បុប្ផភាពសម្តីផ្កា	វៀរចាកមុសាបុប្ផាស្រស់
វាចាក្រអូបវៀរអសុរោះ	វាចាខ្លួនខ្មោះអស់អ្នកស្តាប់ ។
វាចាធម្មទានមានឥទ្ធិពល	ស្តាប់យល់បានដល់ទីផុតស្លាប់
បងប្អូនកូនចៅត្រូវប្រញាប់	ទាន់មានធម៌ស្តាប់ឆាប់សិក្សា ។
សទ្ធាជាដៃបញ្ចេញមក	ត្រង់ត្រាប់ស្តាប់យកអត្ថថ្លៃថ្លា
ចាក់ផ្ទះសេចក្តីដោយបញ្ញា	លះការខ្វាយខ្វល់ដល់និព្វាន ។

ដោយ **ប.ស.វ.**

កល្យាណមិត្ត

មនុស្សយើងសូម្បីមានកម្លាំងកាយច្រើន ប៉ុន្តែខ្វះកម្លាំងចិត្តក៏
មិនអាចធ្វើអ្វីៗបានសម្រេចដែរ ផ្ទុយមកវិញ សូម្បីកម្លាំងកាយមិន

សម្បូណ៌ ឬរហូតដល់មានភាពវិកលពិការទៀតផង ប៉ុន្តែថា គេមាន កម្លាំងចិត្តខ្លាំង គឺគេអាចពុះពារនូវឧបសគ្គផ្សេងៗដល់នូវសេចក្តី សម្រេចតាមបំណងបាន។ ពេលខ្លះ កម្លាំងចិត្តក៏ចាំបាច់ត្រូវអាស្រ័យ បច្ច័យអំពីខាងក្រៅ មានកល្យាណមិត្តជាដើម ដូច្នេះក្នុងសភាពបែប នេះ អ្នកដែលមានមិត្តល្អ ឈ្មោះថាជាអ្នកមានភ័ព្វ មានជោគ ឬថា ជាអ្នកមានបុណ្យច្រើនក៏បាន ។ ចំពោះការប្រតិបត្តិធម៌ កល្យាណមិត្ត សំខាន់ណាស់ ដើម្បីជាកម្លាំងចិត្ត ម្យ៉ាងទៀត បរតោយោសៈគឺ ព្រះធម៌ដែលយើងបានស្តាប់ បានរៀន និងបានទ្រទ្រង់ចាំទុកដោយ ល្អហ្នឹងឯង ជាកល្យាណមិត្តសំខាន់ណាស់ ព្រោះជាតំណាង ព្រះបរមសាស្តា ឯចំណែកការនឹករលឹកដល់ព្រះធម៌ដែលបានទ្រទ្រង់ ចាំទុកដោយល្អនោះ គឺជាការចូលគាល់ព្រះបរមសាស្តានៃពុទ្ធបរិស័ទ យើងសព្វថ្ងៃនេះ ។ កាន់តែជិតណាស់ទៅទៀតនោះ កល្យាណមិត្ត គឺកុសលដែលយើងបានបំពេញហើយ និងកំពុងតែបំពេញហ្នឹងឯង ដែលជាឧបការឲ្យចម្រើនកម្លាំងចិត្ត មានបាមោជ្ជ បីតិ បស្សន្ធិ សុខ ស្ងប់និងសមថៈ វិបស្សនា ។

គំណាព្យមើមក្នុងប្រដូចនឹងអារម្មណ៍

ហូបក្នុងដូចគ្នាតែម្នាក់រស់	ឯម្នាក់ទៀតនោះលុះមរណា
អ្នករស់ព្រោះឆ្លាតយល់កិច្ចការ	ឯអ្នកមរណាប្រាជ្ញាអាប៌ ។
មើមក្នុងប្រដូចនឹងអារម្មណ៍	ធម៌អភិធម្មត្រូវខំស្តាប់
អារម្មណ៍មិនមែនល្អស្រាប់ៗ	ប្រាជ្ញាចំណាប់ទើបស្តាប់បាន ។
អារម្មណ៍ល្អពិតព្រោះចិត្តបុណ្យ	ទានសីលជាគុណទុនសន្តាន
បើចិត្តបាបខ្មៅគ្មានកល្យាណ	អារម្មណ៍ប្រៀបបានឋាននរក ។
នេះពេលចំពោះរស់បច្ចុប្បន្ន	សុខស្តីទាន់ហាន់មិនជាន់ភក់
ឬប្រេតតិរច្ឆានឋាននរក	ត្រង់ចិត្តអាក្រក់និងចិត្តល្អ ។
ពេលតាមអភិធម្មធម៌បរមត្ថ	មិនមែនជាសត្វសុទ្ធតែធម៌
អារម្មណ៍ជាឋានមិនបានល្អ	ព្រោះចិត្តរីករវៃរង្វេងផ្លូវ ។
អារម្មណ៍ដែលជាមណីយៈ	ព្រោះចិត្តត្រជាក់មគ្គត្រឹមត្រូវ
អារម្មណ៍កម្មដ្ឋានបានចូលជ្រៅ	ដំណើរឆ្ពោះទៅកាន់និព្វាន ។

ដោយ ប.ស.វ.

សន្តោសចំពោះរបស់ដែលបាន

ក្នុងលោកនេះ មិនមានអ្នកណាចេះតែបានអ្វីៗគ្រប់យ៉ាងតាម
ចិត្តប្រាថ្នាឡើយ ហើយក៏មិនមែនថាចេះតែខកចិត្តគ្រប់យ៉ាងទៅនោះ
ដែរ ដូច្នេះដើម្បីរស់នៅឲ្យបានសុខក្នុងលោករបៀបនេះ ជាបណ្តោះ-
អាសន្ន មុននឹងទៅដល់ព្រះនិព្វាននោះ គឺត្រូវសន្តោសក្នុងរបស់ដែល
បាន ព្រមទទួលក្នុងរបស់ដែលអត់ ។ សន្តោសចំពោះរបស់ដែលបាន
សុខសាន្តក្នុងរបស់ដែលអត់ ។

ត្រូវប្រយ័ត្នពាក្យសម្តី

កុំឲ្យពាក្យដែលចង់និយាយប៉ុន្មានពាក្យព្រោះខឹងនោះ ដុត
រោលចិត្តខ្លួនឯងឲ្យក្តៅក្រហាយពេញមួយថ្ងៃឡើយ ហើយក៏កុំឲ្យ
ពាក្យប៉ុន្មានពាក្យរបស់អ្នកដទៃដែលយើងបានឮហើយ ដុតរោលចិត្ត
ក្នុងថ្ងៃនេះផងដែរ ដែលថ្ងៃនេះគួរតែមានសេចក្តីសុខព្រោះអារម្មណ៍
ល្អៗជាច្រើនទៀត ។

កុំភ្លេចល្អខ្លួនឯង

មនុស្សដែលស្រឡាញ់គ្នា មិនមែនទាល់តែគិតអ្វីត្រូវគ្នា ចូលចិត្តអ្វីដូចគ្នាទៅទាំងអស់នោះទេ វាដូចគ្នា ត្រូវគ្នាក្នុងរឿងធំៗហើយ ប៉ុន្តែវាមានរឿងខ្លះដែលចូលចិត្តខុសគ្នាដែរ ដូច្នេះសេចក្តីស្រឡាញ់ដែលមិនរង្គោះរង្គើ គឺនៅត្រង់ចេះយល់អធ្យាស្រ័យគ្នា ដឹងថាមនុស្សផ្សេងគ្នា ត្រូវតែខុសគ្នាខ្លះដូច្នេះឯង ម្យ៉ាងទៀតកុំចេះតែចង់ឲ្យគេល្អ មករកយើងដោយសព្វគ្រប់ភ្លេចល្អខ្លួនឯងនោះ ឲ្យតែចេះសម្លឹងមើល ឃើញសេចក្តីល្អរបស់គេដែលមានតាមពិតទៅបានហើយ សេចក្តីល្អដែលជាទីពឹងរបស់យើង គឺសេចក្តីល្អខ្លួនឯងទេតើ ។

ត្រូវរក្សាចិត្តអ្នកដែលស្រឡាញ់យើង

ស្លាប់ប៉ាកកាអស់ទឹកខ្មៅ ខំប្រឹងសង្កត់ វាធ្វើឲ្យឆ្អួតស្នាមក្រដាសដែលសរសេរនោះ យ៉ាងណា ត្រូវប្រយ័ត្នពេលទាស់ចិត្ត អស់ទឹកចិត្តមេត្តា ហើយនិយាយឲ្យអ្នកដែលស្រឡាញ់យើងមានស្នាម

របួសក្នុងចិត្តក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ កុំឲ្យពាក្យដែលយើងនិយាយអត់
ចេះគិត ក្លាយជាកាំបិតអារចិត្តអ្នកដទៃ ។

គ្រប់ឬមិនគ្រប់

សុខឬមិនសុខ មិនមែនវាស់គ្នាតាមមាន តាមក្រ ឬតាមល្បី
មិនល្បីជាដើមនោះទេ គឺវាស់គ្នានៅត្រង់គ្រប់ឬមិនគ្រប់ ព្រោះគ្រប់គឺ
សុខ ឯមិនគ្រប់គឺមិនសុខ ។

ទីបំផុតនៃសេចក្តីប្រាថ្នា

នៅពេលដែលមានអ្នកដទៃមកជាទីស្រឡាញ់ ត្រូវតែរៀនឲ្យ
យល់អំពីសភាពការណ៍នៃការព្រាត់ប្រាស លុះពេលវេលានៃការបែក
បាក់គ្នានោះមកដល់ យើងត្រូវតែព្រមទទួលឲ្យបាន ហើយត្រូវរស់
នៅជាមួយនឹងសភាពការណ៍នេះឲ្យបាន វាមិនដូចដើមមែន តែវាក៏
ជាការពិតដែរតើ ទីបំផុតនៃសេចក្តីប្រាថ្នារបស់យើងគឺបញ្ញាចាក់ធ្លុះ
នូវការពិតនេះឯង ។

ភ្ញៀវក្នុងជីវិតរបស់យើង

រូបកាយរបស់យើងគឺជាផ្ទះសម្នាក់នៃរោគ គឺថារោគដូចជា ភ្ញៀវចូលចេញ ចេញចូល ជាធម្មតា ចំណែកអាយតនៈ ៦ ខាងក្នុង មានភ្នែក ត្រចៀកជាដើម ក៏ទទួលភ្ញៀវទៅតាមទ្វាររបស់ខ្លួនគ្រប់ ទាំង ៦ ទ្វារ មានរូបសំឡេងជាដើម ជាភ្ញៀវមកហើយក៏ទៅ រហូត ជានិច្ច ទាំងអស់នេះជាភ្ញៀវបរមត្ថតាមទ្វារ ៦ ។ ឯចំណែកភ្ញៀវ បញ្ញត្តិវិញ គឺយើងអរគុណហើយ ត្រង់ដែលឃើញតម្លៃនៃជីវិតរបស់ យើង ហើយបានមកស្រឡាញ់យើង លុះដល់ភ្ញៀវនោះត្រឡប់ទៅ វិញ បែរខ្នងដាក់យើង ក៏យើងសូមអរគុណដែរ ត្រង់ដែលទុកឲ្យ យើងឃើញគុណតម្លៃនៃជីវិតរបស់យើង ដោយខ្លួនឯង ព្រមទាំង អរគុណចំពោះសេចក្តីល្អផ្សេងៗ ដែលបានធ្វើក្នុងពេលមកស្នាក់នៅ ក្នុងជីវិតរបស់យើង ទាំងបានផ្តល់ឱកាសឲ្យយើងបានធ្វើល្អជាមួយ ទៀតផង ។ អ្វីៗដែលកើតឡើងក្នុងជីវិតរបស់យើង គឺសុទ្ធតែជា ធម្មតាទាំងអស់ ។

កុំបណ្តោយឲ្យទុក្ខកើតឡើងងាយៗ

ទុក្ខផ្លូវចិត្តយើងរាល់ថ្ងៃ គឺទុក្ខតែជាមួយនឹងរឿងធម្មតាៗហ្នឹង ឯង ដូចជាការងារ មិត្តរួមការងារ ស្ទុះថយន្តតាមទីក្រុង រាជធានី អាកាសធាតុ ។ល។ តាមពិត យើងសុទ្ធតែជាអ្នកប្រាថ្នាសេចក្តីសុខ ដូច្នេះត្រូវកុំបណ្តោយឲ្យចេះតែកើតទុក្ខក្នុងរឿងរាល់ថ្ងៃអីចឹងឡើយ ខំ ប្រឹងរកសេចក្តីសុខសឹងណា សឹងណី ចេះមកបណ្តោយឲ្យទុក្ខកើត ឡើងងាយៗ តិចថាខឹង តិចថាច្រណែន តិចថាស្អប់... ត្រូវមាន ស្មារតីឡើង ពិនិត្យរកឲ្យឃើញនូវចំណុចល្អក្នុងជីវិតធម្មតារាល់ថ្ងៃ ដើម្បីមានសេរីភាពរស់នៅជាមួយនឹងសេចក្តីសុខ កុំព្រោះតែចង់បាន ចង់ទាមទារពេកទៅនូវរបស់ដែលអត់ ធ្វើឲ្យមើលរំលងការពិតដែល ជាចំណុចសំខាន់នៃសេចក្តីសុខស្ងប់នៃជីវិតនេះឡើយ ។

បុណ្យចោលរូបមិនបាន

អ្នកដទៃជេរយើងបាន រិះគន់និន្ទាយើងបាន មូលបង្គាប់យើង បាន តែបញ្ចុះគុណតម្លៃពិតៗក្នុងជីវិតរបស់យើងមិនបានឡើយ សូម្បី

យើងត្រូវចាស់ជរា ឈឺ ស្លាប់ ព្រាត់ប្រាស តែគុណតម្លៃនៃជីវិតដែល
ជាតួបុណ្យនោះ មិនចាស់ជរា មិនឈឺ មិនស្លាប់ហើយក៏មិនព្រាត់
ប្រាសអំពីយើងដែរ ដូច្នេះ កាលបើយើងបានធ្វើខ្លួនឯងឲ្យមានទីពឹង
ហើយ ក៏មិនចាំបាច់កើតទុក្ខក្រែងថា អ្នកណាមកលួចបុណ្យយើង
នោះទេ ព្រោះថាបុណ្យចោរលួចមិនបានឡើយ ។

ត្រូវប្រយ័ត្នសេចក្តីក្រោធ

ត្រូវប្រយ័ត្នពាក្យពោលនៅពេលខឹងក្រោធ គួរតែនៅស្ងៀម
សិន ព្រោះថាដល់ពេលការខឹងក្រោធនោះ វាសាយទៅ ពាក្យដែល
យើងនិយាយនៅពេលខឹងនោះ វាមិនបាត់អំពីចិត្តរបស់អ្នកស្តាប់ឮ
នោះឡើយ ទោះជាយើងសូមអភ័យទោសក៏ដោយ វាមិនងាយដូច
ដើមនោះទេ ដូច្នេះត្រូវប្រយ័ត្នសេចក្តីក្រោធ ព្រោះវាធ្វើឲ្យបុគ្គលជាទី
ស្រឡាញ់ទាំងឡាយ ក្លាយមកជាបុគ្គលគួរស្អប់ ធ្វើអ្នកមានគុណឲ្យ
ក្លាយជាសត្រូវ ធ្វើអ្នកដែលស្រឡាញ់យើងឲ្យក្លាយមកជាអ្នកដែល
យើងត្រូវស្អប់ទៅវិញ ទាំងធ្វើឲ្យពិភពលោកនេះអួររាប់ មិនអាចឲ្យ
ខ្លួនឯងរស់នៅបានទៀតផង ទើបមានអ្នកធ្វើអត្តឃាត ។

មើលើងខុសមែន

បើកំហុសយើងមែនពិត យើងគប្បីកែខែលះបង់នូវកំហុសនោះៗ នេះជាសេចក្តីល្អរបស់យើង ដែលត្រូវទទួលបានពីការរិះគន់រឿងកន្លងមកហើយមិនមានអ្នកណាមិនធ្លាប់ខុសទេ ព្រោះវាអាស្រ័យកិលេសវដ្ត៖ កុំឲ្យតែវេចស្តាយកិលេសវែងឆ្ងាយតទៅ ត្រូវធ្វើជាមនុស្សដែលគេប្រដៅបានដោយងាយ ប្រាកដជាឆាប់រួចផុតចាកទុក្ខក្នុងបវរនៃព្រះពុទ្ធសាសនា ។

មើលើងអត់ខុសទេ

ពាក្យនិយាយដែលមិនពិត រិះគន់តាមទំនើងចិត្ត តាមស្តាប់តាមច្រណែន... គឺយើងមិនបាច់យកមកទុកក្នុងចិត្តទេ ថ្ងៃណាមួយការពិតនោះប្រាកដឡើង អ្នកដែលនិន្ទាយើង គេនឹងខ្មាសខ្លួនឯងចំណែកយើងរឹងរឹតតែរីករាយក្នុងអំពើល្អដែលយើងបានធ្វើ ។ មានព្រះភិក្ខុមួយអង្គដែលទេវតាខំប្រឹងស្វែងរកទោសដាក់លោក បង្ករឿងចោទប្រកាន់លោក ដែលធ្វើឲ្យលោកមានព្រះហឫទ័យរីករាយក្នុង

សីល ព្រោះលោកគិតថា សូម្បីតែទេវតាក៏រកទោសលោកមិនឃើញ
 ដែរ ទីបំផុតនៃព្រះហឫទ័យរីករាយក្នុងសីល ព្រះភិក្ខុអង្គនោះ ក៏
 សម្រេចព្រះអរហត្ត នៅចំពោះមុខទេវតាដែលកំពុងតែចោទប្រកាន់
 លោកនោះឯង ។

កំណាព្យមិត្តល្អនាំឲ្យផុតទុក្ខ

មិត្តល្អតែម្នាក់ជាក់ជាកល្យាណ	គឺល្អជាងបានរាប់លានដុល្លារ
ល្អជាងមិត្តរយញយខាងឥស្សា	តែសូមសក្តាសុខាស្នូស្តី ។
សមុទ្រទឹកប្រៃក្នុងន័យវដ្តៈ	លោកាមិសៈអន្ទាក់លោកីយ៍
ព្រះពុទ្ធមួយអង្គស្រង់សត្វប្រុសស្រី	ជាក់ទៅលើដីដល់ត្រើយសុខា ។
ទឹកសមុទ្រច្រើនម៉្លោះតែទាស់រសប្រៃ	ទឹកសាបក្បងដែល្មមល្មើសា
ទ្រព្យច្រើនតែដូចមានខ្មោចរក្សា	ទ្រព្យតិចតែថាប្រាថ្នាឲ្យទាន ។
ព្រះពុទ្ធមួយអង្គទ្រង់និព្វានទៅ	ព្រះធម៌តាំងនៅតំណាងទ្រង់ញាណ
បរិស័ទរៀនធម៌ទ្រទ្រង់ធម្មទាន	គាល់ព្រះទ្រង់ញាណសន្តានជ្រះថ្លា។
សទ្ធាជាមិត្តក្នុងចិត្តមានញាណ	នាំឲ្យធ្វើទានមានទាំងសីលា
ការវិនាមជ្ជានបានរឹបស្សនា	បួសទ្រង់សិក្ខាសទ្ធាជាលាភ ។
ការក្រែងចិត្តជាសម្បត្តិមនុស្សល្អ	មារយាទបរវាចាសុភាព

កាយគាប់ដោយគុណទន់ភ្លន់រាបទាប	មេត្តាជ្រូតជ្រាបចិត្តជ្រៅត្រជាក់ ។
ចាស់ទៅសោកសៅក្តៅក្អកក្អួលចិត្ត	ស្ងួតហែងមែនពិតព្រោះចិត្តនៅរាក់
សីលជួយមនុស្សចាស់ឲ្យចិត្តត្រជាក់	ជាទីពឹងពាក់បរលោកជោគជ័យ ។
គ្រប់គ្នាត្រូវការប្រាថ្នារកសុខ	តែចិត្តស្អាញស្អុតអផ្សុកមោះមែ
អប់រំមនោសារសមាធិប្រពៃ	មេត្តាអភ័យប្រពៃទន់ភ្លន់ ។
ភារា ហវេ បញ្ចក្ខន្ធា	ខន្ធប្រាំគ្រប់គ្នាជាភារៈធ្ងន់
អប់រំបញ្ញាកាប់ផ្តារលោភលន់	ជាក់ចុះគ្រឿងធ្ងន់គន់ឃើញនិព្វាន។

ដោយ ប.ស.វ.

កំណាព្យចាញ់ម្លូនយ៉ាង

ញញឹមស្រស់ពិតចាញ់ចិត្តភក្តី	ផ្អែមល្ហែមសម្តីចាញ់ន័យខ្លឹមសារ
ពោលថាស្រឡាញ់ចាញ់ចិត្តមេត្តា	សុខក្នុងស្នេហាចាញ់សុខដែលស្មោះ ។

ដោយ ប.ស.វ.

កំណាព្យកុម្មីយ៉ាង

សង្សារប្រុសស្រីឬប្តីប្រពន្ធ	កុំឲ្យគយគន់ធ្ងន់ចាប់កំហុស
-----------------------------	---------------------------

កុំឲ្យលាក់លៀមត្រូវត្រៀមស្រួលស្រុះ កុំស្មានក្រែងខុសខូចចិត្តអត់រឿង។

ដោយ ប.ស.វ.

កំណាព្យលោកនេះមិនសម្រាប់ភ័យទេ គឺសម្រាប់យល់

បើគ្មានអ្នកណាស្នេហាស្រឡាញ់	មិនត្រូវគ្នាន់គ្នាញ់ចុះចាញ់វាស្នា
ឲ្យតែយើងចេះស្រឡាញ់អាត្មា	ជិះយានកុសលាយាត្រាចាកទុក្ខ ។
មិនមានភ័យខ្លាចអ្វីៗក្នុងលោក	មិនចាំបាច់សោកក្នុងរឿងគ្រប់មុខ
នេះព្រោះបានយល់ហេតុផលសុខទុក្ខ	គឺរឿងគ្រប់មុខជារឿងត្រូវយល់ ។
កុំខឹងក្រោធតបទៅនឹងអ្នកណា	រឿងក្នុងលោកមានហេតុមានផល
អកុសលវិបាកកម្មចាស់បានផ្តល់	មេត្តាតទល់រំងាប់វេរា ។
មច្ចុញ្ញញឹមសង្ឃឹមប្រហារ	មិនវៀរសត្តាប្រហារគ្រប់គ្នា
យល់ដឹងមិនខ្លាចអំណាចនៃមារ	ញញឹមតបជាទទួលការពិត ។
ជីវិតកើតស្លាប់ចាប់យកសេចក្តី	តើមានខាតអ្វីក្នុងន័យជីវិត
កើតមកទទេទៅទទេពិត	ទុក្ខព្រោះតែគិតប្រកាន់ហ្វូងហែង ។
មានទ្រព្យគ្រប់មុខទិញសុខមិនបាន	មកពីសន្តានមិនបានកោតក្រែង
ការពិតក្នុងលោកព្រះពុទ្ធសម្តែង	ខ្វះការកោតក្រែងគោរពសិក្សា ។
ជីវិតអត់គួរមិនមែនអត់ថ្លៃ	តម្លៃជីវិតពិតមានខ្លឹមសារ
សច្ចៈខន្តីកតញ្ញតា	ជីវិតថ្លៃថ្លាដោយសារគុណធម៌ ។

យើងថាគេថោកក៏យើងមិនថ្លៃ
 ថាគេខ្មៅៗក៏យើងមិនស
 ឃើញគេបានយសរស់ប្រសើរសុខ
 បើសុខស្រួលស្រស់ក៏ព្រោះគំនិត
 បើយើងមិនថ្លៃតម្លៃជីវិត
 តើយើងបិតក្នុងសេចក្តីជ្រះថ្លា
 កុំគិតផ្តួលគេដោយជេរនិងចោទ
 កុំវាយដួងចិត្តដោយមុខក្រញូរ
 កុំគិតទុយ័សចំពោះអ្នកណា
 កុំមើលគុណអ្នកមានបុណ្យខ្ពស់

ថាគេចង្រៃក៏យើងមិនល្អ
 អាក្រក់ឬល្អនៅត្រង់ប្រព្រឹត្ត ។
 បើយើងកើតទុក្ខមុខមកពីគិត
 តើយើងគួរគិតគំនិតមួយណា ។
 គុណធម៌ពិតៗជីវិតគឺថ្លា
 នៃមនុស្សទេវតាយ៉ាងណាបានទៅ។
 កុំពោលចាក់ដោតក្នុងរឿងអាស្រូវ
 កុំនាំគេទៅក្នុងផ្លូវធ្លាក់ជ្រោះ ។
 កុំពោលមុសាប្រហារកេរ្តិ៍ឈ្មោះ
 កុំកដម្លោះឈ្មោះគ្នារឿងលោក ។

ដោយ ប.ស.វ.

កំណាព្យសមគួរតាមសមត្ថភាព

យើងពិតមិនមែនជាមនុស្សបរិសុទ្ធ
 យើងមិនមែនខ្ពស់កិត្តិយសធុតលោក
 យើងមិនហ៊ានថាខ្លួនជាមនុស្សល្អ
 រឿងឬសរហូតមិនប្រាកដច្បាស់

តែក៏មិនស្រុតដល់ថ្នាក់ស្មោកគ្រោក
 តែក៏មិនថោកដល់ថ្នាក់ឥតខ្ចាស ។
 តែចិត្តមានធម៌ធ្វើល្អច្រើនណាស់
 តែព្យាយាមណាស់មិនហ៊ានប្រមាទ ។

ដោយ ប.ស.វ.

ឈ្មោះបាបក្នុងចិត្តខ្លួនឯង

មិនមានអ្វីដែលនៅជាមួយយើង ឬយើងនៅជាមួយបានរហូត
នោះទេ ទាំងសុខ ទាំងទុក្ខ ទាំងពេញចិត្ត ទាំងទាស់ចិត្ត សេចក្តី
សំខាន់ក្នុងឱវាទរបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ គឺរស់នៅដោយសតិសម្ប-
ជញ្ញៈ ពោលគឺរស់នៅដោយការមិនវង្វេងនឹងលោកនេះ រស់នៅ
ដោយការយល់ដឹងយ៉ាងច្បាស់លាស់នូវអ្វីដែលជាសច្ចធម៌ ។

បើនៅតែគយគន់ចាំចាប់ទោសអ្នកដទៃ ដើម្បីយកគ្រាន់បើ
ខ្លួនឯង ដូច្នេះកុំសង្ឃឹមថាខ្លួនឯងនឹងបានសុខនោះ ។

មហាអំណាចក្នុងលោកពិតប្រាកដ មិនមែននៅត្រង់កែប្រែ
ពិភពលោកនោះទេ គឺនៅត្រង់កែប្រែលោកខ្លួនឯងម្នាក់គត់ តាមដូច
ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់សម្តែងអំពីមហាជោគជ័យ របស់សត្វ
ទាំងឡាយ គឺនៅត្រង់ឈ្នះខ្លួនឯងតែម្នាក់គត់ហ្នឹងឯង ។

សូមឲ្យមនុស្សទេវតាទាំងឡាយ សម្លឹងឃើញនូវសេចក្តី
សំខាន់បំផុត ភាពជាធំបំផុត មហាអំណាចខ្លាំងបំផុត មហាជោគជ័យ
ជាទីបំផុត គឺឈ្នះបាបក្នុងចិត្តខ្លួនឯង ។

អហិង្សា ការមិនបៀតបៀន បើមើលតាមរូបភាពខាងក្រៅ

ហាក់ដូចជាមានសភាពទន់ខ្សោយណាស់ ប៉ុន្តែតាមពិត អហិង្សាគឺ
ជាសន្តិភាព ដែលទទួលបានពីការឈ្នះមហាសង្គ្រាមជាមួយនឹង
កិលេសក្នុងខ្លួន ។

កម្លាំងដែលឈ្នះនូវកិលេស មិនមែនជាកម្លាំងកាយ តែជា
កម្លាំងចិត្តដែលប្រកបដោយសទ្ធា វិរិយៈ សតិ សមាធិ និងបញ្ញា
ព្រោះនេះជាកម្លាំង ៥ ប្រការរបស់ចិត្ត ។

ថ្វាយបង្គំគុណព្រះភគវា

អង្គព្រះភគវាជាសាស្តា	មានព្រះករុណាប្រាជ្ញាមាំ
មិនមានមោហៈថ្នាក់ដឹកនាំ	ទ្រង់តែងអត់ទ្រាំដឹកនាំសត្វ ។
ចេតោខីលៈបាក់បែកហើយ	ឥតមានទុក្ខឡើយរហើយស្ងាត់
ទ្រង់បានឈ្នះមារជាសម្បត្តិ	ឱកាសស្ងប់ស្ងាត់សោយវិមុត្តិ ។
ព្រះហឫទ័យស្មើស្ម័គ្រណែនាំ	សីលខ្ពស់ឧត្តមសមបំផុត
ទ្រង់ជាសារថីវរមោះមុត	ប្រាជ្ញាបរិសុទ្ធផុតលោកា ។
លោកាមិសៈខ្លាក់ចោលហើយ	គ្មានមន្ទិលឡើយលះកាមា
ហឫទ័យស្រស់ស្រាយស្រង់លោកា	ដាក់ដល់ត្រើយមហាព្រះនិព្វាន ។

ឥតមានសង្ស័យអ្វីបន្តិច	បំពេញពុទ្ធកិច្ចកបពុទ្ធភ្នាណ
បុគ្គលក្នុងលោកមកប្រៀបគ្មាន	សត្វច្រើនកោដិលានមានទីពឹង ។
សមណធម៌ធំបន្តិចស្រេច	វដ្តៈត្រូវផ្តាច់ស្រេចត្រឹមហ្នឹង
ទ្រង់វិជ្ជាបីថ្លៃហួសថ្លឹង	ទ្រង់ញាណទ្រង់ដឹងថ្លឹងមិនបាន ។
ទ្រង់ញាំងពន្លឺបំភ្លឺផ្លូវ	ឲ្យសត្វដើរទៅត្រូវលំអាន
មាគ៌ាព្រះពុទ្ធបរិសុទ្ធជាន	ដល់ទីក្សេមក្សាន្តបានសុខា ។
ទ្រង់ផ្តាច់មានៈតេជៈខ្លាំង	ព្យាយាមទ្រង់តាំងដ៏ខ្លាំងក្លា
ទ្រង់កាត់និរុត្តិអភិសង្ខារ	ទ្រង់ជាសាស្តាប្រាជ្ញាល្អិត ។
ម្តែបួនសែនកោដិសមាបត្តិ	និរោធស្ងប់ស្ងាត់បាត់ទាំងចិត្ត
ទ្រង់ញាណដ៏ជ្រៅគុណនៅស្ថិត	ប្រាជ្ញាគ្រងចិត្តពិតពណ្តរាយ ។
ហឫទ័យទ្រង់ស្ងប់រំងាប់ហើយ	ពុំមានសោះឡើយចិត្តរាយមាយ
ចូលឈានសមាបត្តិនិព្វាននាយ	ចិត្តខ្ញុំរីករាយថ្វាយបង្គំ ។ ៎

សាធុ ! សាធុ ! សាធុ !

ដោយ ប.ស.វ.

ក្នុងគូរគិត

មានជាតិល្អពិត	ល្អចិត្តគំនិត	ប្រព្រឹត្តល្អជា
បញ្ញាឥតទាល់	ស្គាល់ពេលវេលា	ទោះកាយជរា
	ចិត្តជានៅមាន ។	
អ្នកមានវាសនា	មានចិត្តជ្រះថ្លា	បញ្ញាជាយាន
សទ្ធារឹងមាំ	សមនឹងទ្រព្យមាន	ប្រើប្រាស់ធនធាន
	ឱ្យទានជួយគ្នា ។	
ទោះក្រអត់ឃ្លាន	ពិការសុំទាន	តែមានសទ្ធា
ហ៊ានផ្តាច់ពីមាត់	សាងវត្តវិហារ	អ្នកខ្លះខ្លួនជា
	ទ្វារចិត្តរុយបែង ។	
ពាក្យពោលក្រៅធម៌	សុទ្ធសឹងគាំទ្រ	អំពើខ្លួនឯង
ទោះខ្លួនធ្វើខុស	ក៏ខំបំប្លែង	រកពាក្យសម្តែង
	ថាឯងល្អច្រើន ។	
គួរពិចារណា	ដូចមានពាក្យថា	ជនឥតចម្រើន
ធ្វើការបានតិច	មានល្បិចប្រាជ្ញច្រើន	បង្កើនបញ្ហា

គិតថាគ្រាន់បើ ។

បន្លែបន្លប់	កាច់គួរមួយចប់	យកគាប់ប្រសើរ
ដល់ទីត្រូវឆ្លង	ជាន់ខ្នងគេដើរ	លុះជ្រុលដំណើរ
	ទើបដើររកម្តាយ ។	

គួរឱ្យសង្កេត	មើលឃើញនឹងភ្នែក	ដូចវែកនឹងបាយ
ឥតដឹងរសចំ	ដំណើបឬខ្សាយ	ធម៌ពិតចិត្តកាយ
	កូនម្តាយរៀនទៅ ។	

រក្សាពាក្យពិត	រកជួបបណ្ឌិត	កូនគិតឱ្យជ្រៅ
ធ្វើតែកុសល	តម្កល់ចិត្តត្រូវ	ស្តាប់ពាក្យម៉ែឪ
	រស់នៅសុខសាន្ត ។	

ម៉ែឪជូនពរ	ឱ្យកូនជួបធម៌	ជួបមិត្តកល្យាណ
បែរមកផ្លូវត្រូវ	ឆ្ពោះទៅស្នាក់ឋាន	ស្វិតលំបាកប្រាណ
	ទើបមានអនាគត ។	

ណាកូនណា !

ដោយឧបាសក គុយ សុផល

នាមពុទ្ធបរិស័ទអ្នកមានឧបការៈ

ក្នុងការងារធម្មទាន

១. លោកគ្រូ រស់ សុផាត	២. ឧបាសក យន្ត សួន
៣. ឧបាសក គួង លាងផេង	៤. ឧបាសក មួង យេន
៥. ឧបាសក សោម រតនៈ	៦. ឧបាសក អ៊ិត ព្រាំង
៧. ឧបាសិកា ជា សុណារី	៨. ឧបាសិកា ប៊ុក ម៉ាលី
៩. ឧបាសក គុយ សុផន	១០. ឧបាសក វ៉ាន់ ខុនណា
១១. ឧបាសក ជឹម ជំនិត	១២. ឧបាសក ជឹង រឹងអ៊ាវ
១៣. ឧបាសក ឃ្លីវ តា	១៤. ឧបាសក ហាយ ចំរើន
១៥. ឧបាសក ច័ន្ទ សុខុម	១៦. ឧបាសក អ៊ឹម ឃ័យ៉ា
១៧. ឧបាសក ម៉ៅ ម៉ន	១៨. ឧបាសក ម៉ៅ ផុន
១៩. ឧបាសិកា ហួនចាន់បូផា	២០. ឧបាសិកា ហាយច័ន្ទធីរី
២១. ឧបាសក គឹម សោភ័ណ	២២. ឧបាសក ហង់ វណ្ណៈ

សព្វទានំ ធម្មទានំ ជីវិតំ

ធម្មទានឈ្មោះអស់ទានទាំងពួង ។

រាយនាមពុទ្ធបរិស័ទក្នុងសហគមន៍ធម្មនាទ

ឧបត្ថម្ភប្រាក់ផ្សព្វផ្សាយព្រះធម៌ប្រចាំឆ្នាំ

១- លោក កេត សេរីភ័ក្ត្រ និង អ្នកស្រី ប៉ុល ហត្ថា +បុត្រ	ស.វ.អ.
២- ឧ.សិ.កេតុ ថូរ និង ឧ.សិ.ស្វាយ សិត ព្រមទាំងបុត្រធីតា ...	ស.វ.អ.
៣- ឧ.ស.កៅ សេក និង ឧ.សិ.យី សាគុណ ព្រមទាំងបុត្រ+ចៅ	ស.វ.អ.
៤- ឧ.សិ.គង់ ជាសត្តា និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	ស.វ.អ.
៥- ឧ.សិ.គុជ ឡាំងអេង និង អ្នកស្រី សេង យុវីផា + កូនចៅ ..	ស.វ.អ.
៦- ឧ.ស.គៀវ សេរីគង់ និង ឧ.សិ.តាន់ វ៉ានី ព្រមទាំងកូនចៅ .	ស.វ.អ.
៧- ឧ.សិ.ង៉ែត លេន ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ	ស.វ.អ.
៨- ឧ.សិ.ចាន់ នារីសុខ និងក្រុមគ្រួសារ	ស.វ.អ.
៩- ឧ.ស.ចាន់ ម៉ល់ និង ឧ.សិ.ជា សុផា	ស.វ.អ.
១០- ឧ.សិ.ឆាន់ ហៃកឹង ព្រមទាំងបុត្រ និង ចៅ	ស.វ.អ.
១១- ឧ.ស.ឆាយ អ៊ុវសាំង និង ឧ.សិ.ហុង គឹមសែ + បុត្រ	ស.វ.អ.
១២- ភិក្ខុ ឆុំសារឿន+ភិក្ខុឈូមសម្បូរ+ពុទ្ធបរិស័ទវត្តពន្លឺពុទ្ធចក្រ	ស.វ.អ.
១៣- ឧ.ស.ជា ស៊ីវត្ថានា និង ឧ.សិ.ឃុន សូនីម៉ា ព្រមទាំងបុត្រ ..	ស.វ.អ.
១៤- ឧ.ស.ជឹម អេងស្រីន និង ភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ +ចៅ	ស.វ.អ.
១៥- ឧ.សិ.ជុំ ឆដា (ហៅ លាភ)	ស.វ.អ.
១៦- ឧ.សិ.ឈ គឹមហោ ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ	ស.វ.អ.
១៧- ឧ.ស.ឈូ គឹមសូ និង ឧ.សិ.ឡឿ សុភា ព្រមទាំងបុត្រ	ស.វ.អ.
១៨- ឧ.ស.ឈួន ផារិន និង ឧ.សិ.ព្រំ ប្រណីត	ស.វ.អ.
១៩- ឧ.សិ.តាន់ ភិចជូ ព្រមទាំងបុត្រធីតា និងចៅៗ	ស.វ.អ.

២០-	ឧ.ស.តាន់ តារាវង្ស និង ឧ.ស.ជួប វុឌ្ឍិ ព្រមទាំងកូនចៅ ...	ស.វ.អ.
២១-	ឧ.ស.តូច បានយ៉ា	ស.វ.អ.
២២-	ឧ.ស.តាំង លេខត្រូវ (ហៅ តាំងហាំង) ព្រមទាំងកូនចៅ .	ស.វ.អ.
២៣-	ឧ.ស.តែ ប៉ុនគង់ និង ឧ.ស.ថោង បូនី ព្រមទាំងបុត្រ+ចៅ	ស.វ.អ.
២៤-	ឧ.ស.តាំ អាង និង ឧ.ស.កួយ ឡាំហុង ព្រមទាំងបុត្រ	ស.វ.អ.
២៥-	ឧ.ស.ទីន ឈីវ ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ	ស.វ.អ.
២៦-	លោកយាយ ទីម រ៉ី	ស.វ.អ.
២៧-	ឧ.ស.ទី គីមជីង ព្រមទាំងកូនចៅ	ស.វ.អ.
២៨-	ឧ.ស.ទួច ផានី និង ស្វាមី Leslie Mael ព្រមទាំងបុត្រ .	ស.វ.អ.
២៩-	ឧ.ស.ប៉ាន សារិទ្ធ ហៅង៉ា ព្រមទាំងកូនចៅ	ស.វ.អ.
៣០-	ឧ.ស.បិត ថងខាំ និង ឧ.ស.សាន ផល្លីនព្រមទាំងបុត្រ+ចៅ.	ស.វ.អ.
៣១-	ឧ.ស.ប៊ូ ហោនាង និង ឧ.ស.អ៊ុង វិទ្យា ព្រមទាំងបុត្រ	ស.វ.អ.
៣២-	លោក ពេជ្រ សីហា និង អ្នកស្រី ថាប៉ សុវត្ថី	ស.វ.អ.
៣៣-	ឧ.ស.ភឿក វ៉ាន និង ឧ.ស.ហ៊ូ អាត់ ព្រមទាំងកូនចៅ	ស.វ.អ.
៣៤-	ឧ.ស.ម៉ែ គូលអេង និង ឧ.ស.រស់ កល្យាណ	ស.វ.អ.
៣៥-	ឧ.ស.យូសាំង ងួនលី និង ឧ.ស. លីម យឹម + បុត្រ	ស.វ.អ.
៣៦-	ឧ.ស.រស់ លីណា និង ឧ.ស.នីម វណ្ណី ព្រមទាំងកូនចៅ	ស.វ.អ.
៣៧-	ឧ.ស.លី ឌីន និង ឧ.ស.ថាច់ លីហ៊ាន	ស.វ.អ.
៣៨-	ឧ.ស.លី ប៊ូលីនស៊ុមប៊ូ	ស.វ.អ.
៣៩-	ឧ.ស.លី សូវង្ស	ស.វ.អ.
៤០-	ឧ.ស.វង់ ម៉ៅ និង ឧ.ស.ឆាន់ កាន់ជួង ព្រមទាំងបុត្រ+ចៅ .	ស.វ.អ.
៤១-	ឧ.ស.ស៊ីវ យក់លុយ ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ	ស.វ.អ.

៤២-	ឧ.ស.ស៊ុន ដារិន និង ឧ.ស.ទួច ចន្ទី ព្រមទាំងបុត្រ	ស.វ.អ.
៤៣-	ឧ.ស.សេក ឆរី និងម្តាយ យន់ ល្បែងស៊ីប ព្រមទាំងកូនចៅ ...	ស.វ.អ.
៤៤-	ឧ.ស.សៅ ហ៊ាន និង ឧ.ស.មាស ម៉ូនីកា ព្រមទាំងបុត្រ ...	ស.វ.អ.
៤៥-	ឧ.ស.សំណាង យឹម និង ឧ.ស.ឡូរ៉ា យឹម ព្រមទាំងបុត្រ ...	ស.វ.អ.
៤៦-	ឧ.ស.ស្រង់ អែ និង ឧ.ស.ស្រង់ ឡេង ព្រមទាំងបុត្រ+ចៅ	ស.វ.អ.
៤៧-	ឧ.ស.ហាក់ ច័ន្ទសុផល និង ឧ.ស.រាំង ស៊ីណា ព្រមទាំងបុត្រ	ស.វ.អ.
៤៨-	ឧ.ស.ហេង លាត ព្រមទាំងបុត្រ និង ចៅ	ស.វ.អ.
៤៩-	ឧ.ស.ហោ លាន និង ឧ.ស.ឆឹង អូន	ស.វ.អ.
៥០-	ឧ.ស.ឡឹម ក្រហម និង ឧ.ស.តាំង ធីយន ព្រមទាំងបុត្រ ...	ស.វ.អ.
៥១-	ឧ.ស.ឡុង អ៊ុម ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ	ស.វ.អ.
៥២-	ឧ.ស.ឡេង កុយ និង ឧ.ស.ឈឹម សេន	ស.វ.អ.
៥៣-	ឧ.ស.ឡាំង គឹមឆេង ព្រមទាំងបុត្រ	ស.វ.អ.
៥៤-	ឧ.ស.អ៊ាបហែសាន+ឧ.ស.ឡឹកពេញចិត្ត+ឧ.ស.ឡឹកច័ន្ទដេត	ស.វ.អ.
៥៥-	ឧ.ស.អ៊ុង ស៊ុវន ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ	ស.វ.អ.
៥៦-	ឧ.ស.អ៊ុក សាមៀន និង ឧ.ស.រ៉ូច អ៊ុម ព្រមទាំងកូនចៅ ..	ស.វ.អ.
៥៧-	ឧ.ស.អ៊ុន ឆៃត្រី និង ភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	ស.វ.អ.
៥៨-	ឧ.ស.អូន ញ៉ូ	ស.វ.អ.
៥៩-	លោកគ្រូធម្មបណ្ឌិត អឿ សៅ	ស.វ.អ.
៦០-	ឧ.ស.អៀង ឆាយ និង ឧ.ស. អៀ កេសរ ព្រមទាំងបុត្រ .	ស.វ.អ.
៦១-	ឧ.ស.អុំ ស៊ុននី និង កូនចៅ	ស.វ.អ.
៦២-	ឧ.ស.កែវ សុខលាត ព្រមទាំងបុត្រ	អូស្ត្រាលី
៦៣-	កញ្ញា ខុម គាដារ៉ា (ហៅ ស្រីណេ)	អូស្ត្រាលី

៦៤-	ឧ.ស.ខុម ចាន់ឌីណា	អូស្ត្រាលី
៦៥-	ឧ.ស.ខុម ពុធដានី និង ឧ.សិ.តាប ពុទ្ធារី	អូស្ត្រាលី
៦៦-	ឧ.ស.អ៊ុំរី ឈីរី និង ឧ.សិ.ហេង ពាស៊ីម ព្រមទាំងបុត្រ+ចៅ	អូស្ត្រាលី
៦៧-	ឧ.សិ.ឆេង លុន ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ	អូស្ត្រាលី
៦៨-	ឧ.សិ.ជូ រ៉េន	អូស្ត្រាលី
៦៩-	ឧ.សិ.ឈ គឹមស៊ុន និង ក្រុមគ្រួសារកូនចៅ	អូស្ត្រាលី
៧០-	ឧ.ស.ឈិត ទ្រី និង ឧ.សិ.បាន ណែហាំង ព្រមទាំងបុត្រ....	អូស្ត្រាលី
៧១-	លោក ព្យាន ហេងម៉ុរី និង អ្នកស្រី សា ធនា ព្រមទាំងបុត្រ	អូស្ត្រាលី
៧២-	ឧ.ស.ដែន គង់ហួត និង ឧ.សិ.កាំង គឹមស៊ុន ព្រមទាំងបុត្រ	អូស្ត្រាលី
៧៣-	ឧ.ស.ខុច ផ្លែក និង ឧ.សិ.ហ៊ុន ណូក	អូស្ត្រាលី
៧៤-	ឧ.ស.តូ សារ៉េន និង ឧ.សិ.មាន សុវត្ថិ ព្រមទាំងបុត្រ	អូស្ត្រាលី
៧៥-	ឧ.សិ.តាំង ស៊ុយន	អូស្ត្រាលី
៧៦-	ឧ.ស.ទា សុង និង ឧ.សិ.ង៉ៅ ចាន់ខេង ព្រមទាំងកូនចៅ ..	អូស្ត្រាលី
៧៧-	ឧ.សិ.បាក់ លីឡេងហាំង ព្រមទាំងកូនចៅ	អូស្ត្រាលី
៧៨-	ឧ.ស.ប៊ុន ហេង និង ឧ.សិ.ជុំ សុខុម ព្រមទាំងបុត្រ	អូស្ត្រាលី
៧៩-	ឧ.ស.ប៉ុច រឿត និង ឧ.សិ.ញ៉ុង សាងម៉េង ព្រមទាំងបុត្រ..	អូស្ត្រាលី
៨០-	លោកយាយ ប្រាក់ខាត់+ឧ.ស.ស៊ុន សាន+ឧ.សិ.សម្បត្តិ គង់	អូស្ត្រាលី
៨១-	ឧ.សិ.ពុច សុខង៉ៅ+ឧ.សិ.លី វណ្ណា និង ឧ.ស.ខួយ ចេង ...	អូស្ត្រាលី
៨២-	ឧ.សិ.ម៉េង ប៊ុន្ទារី (ហៅស្រីពៅ) និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ.	អូស្ត្រាលី
៨៣-	ឧ.ស.យ៉ង់ សិន និង ឧ.សិ.នន់ ហេង ព្រមទាំងបុត្រ+ចៅ.	អូស្ត្រាលី
៨៤-	ឧ.សិ.យិន មួយឡាង និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	អូស្ត្រាលី
៨៥-	លោក យឹម ឡេង និង អ្នកស្រី ប៉ុល និច្ចសីល +បុត្រ.....	អូស្ត្រាលី

៨៦-	ឧ.ស.រស់ សារ៉េន និង ឧ.សិ.គង់ សារឿង ព្រមទាំងបុត្រ .	អូស្ត្រាលី
៨៧-	ឧ.ស.រស់ ធារុន និង ឧ.សិ.ហេង សុមានធា	អូស្ត្រាលី
៨៨-	ឧ.ស.រាជ សាំង និង ឧ.សិ.វង់ វិទ្ធ ព្រមទាំងបុត្រ	អូស្ត្រាលី
៨៩-	ឧ.សិ.លីម ស៊ូឆេង ព្រមទាំងកូនចៅ	អូស្ត្រាលី
៩០-	ឧ.ស.លីម ហុងលី និង ឧ.សិ.ស៊ឹម តេងគី ព្រមទាំងបុត្រ...	អូស្ត្រាលី
៩១-	ឧ.ស.ស ឈុនតឹក និង ឧ.សិ.អាំង អានយ៉ុក	អូស្ត្រាលី
៩២-	ឧ.ស.សរ ប៊ុនធឿង ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ.....	អូស្ត្រាលី
៩៣-	ឧ.ស.ស៊ីវ មាស និង ឧ.សិ.លាង ណាំសួរ ព្រមទាំងកូនចៅ..	អូស្ត្រាលី
៩៤-	ឧ.សិ.សុខ ណារី និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	អូស្ត្រាលី
៩៥-	ឧ.សិ.ស៊ុយ គឹមស៊ាន និងកូនស្រី សេង ផល្លា	អូស្ត្រាលី
៩៦-	កញ្ញា ស៊ុយ ដាណែត	អូស្ត្រាលី
៩៧-	ឧ.ស.ស៊ូ ឃឹម និង ឧ.សិ.សៀង តិច ព្រមទាំងបុត្រ+ចៅ..	អូស្ត្រាលី
៩៨-	ឧ.សិ.សៀង វ៉ុច ព្រមទាំងកូនចៅ	អូស្ត្រាលី
៩៩-	ឧ.សិ.សេង សៀងឈុន ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ	អូស្ត្រាលី
១០០-	ឧ.ស.សំ សុខគុណ និង ឧ.សិ.លី សៀមហៀង + បុត្រ ...	អូស្ត្រាលី
១០១-	កុង ហេង ឡេងថៃ និង ម៉ា អ៊ា គឹមទាង+ចៅថៃ ឃីអ៊ុយ	អូស្ត្រាលី
១០២-	ឧ.សិ.ហេង ពាអ៊ុំ និង ឧ.ស.អេង តាយ+កូនអេង ឡាយហួរ	អូស្ត្រាលី
១០៣-	លោកម្ចាស់ សីលវារីរោ ឡូញ ផល្លី	អូស្ត្រាលី
១០៤-	ឧ.ស.ឡៅ គឹមងួន និង ឧ.សិ.ដួង លី ព្រមទាំងបុត្រ	អូស្ត្រាលី
១០៥-	ឧ.សិ.អិន ម៉ា ព្រមទាំងកូនចៅ	អូស្ត្រាលី
១០៦-	ឧ.សិ.អ៊ុច សុផល្លី ព្រមទាំងកូនចៅ	អូស្ត្រាលី
១០៧-	HENG Srey Chea+HENG Srey Chan+H.Srey Neang. ...	អូស្ត្រាលី

១០៨-	ឧ.សិ.តី អ៊ុក្កិង	បារាំង
១០៩-	ឧ.សិ.តឹម ហួយ ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ	បារាំង
១១០-	ឧ.ស.អ៊ុំវី ជួនណារេត ឧ.សិ.អ៊ុំវី សោភ័ណ ព្រមទាំងបុត្រ...	បារាំង
១១១-	ឧ.សិ.ចាន់ សុស (ហៅសាម៉េត) និង ឧ.ស.ឆាយ អូន+កូនចៅ	បារាំង
១១២-	ឧ.ស.ជិន ដុង និងភរិយា.....	បារាំង
១១៣-	ឧ.ស.ឈឹម ហុកអាន ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ	បារាំង
១១៤-	ឧ.សិ.ប្រាក់ តា និង គ្រួសារ ព្រមទាំងកូនចៅ	បារាំង
១១៥-	ឧ.សិ.យិន មួយហូរ	បារាំង
១១៦-	ឧ.សិ.យុត ជា និង បុត្រ	បារាំង
១១៧-	ឧ.ស.លាភ ឆាយ និង ឧ.សិ.ហែម ពៅ ព្រមទាំងបុត្រ	បារាំង
១១៨-	ឧ.ស.ឡុក ប៊ុនអ៊ុំ និង ឧ.សិ.តាន់ ស៊ីវឡាង+បុត្រ.....	បារាំង
១១៩-	ឧ.ស.ឡោ សេងជ្រុន និង ឧ.សិ.ផាំង លី កូនចៅ	បារាំង
១២០-	DARRIET DAMIEN ជាម រ៉ានី (ហៅស្រីនាង)	បារាំង
១២១-	ឧ.សិ.ចំណាន ព្រមទាំងក្រុមគ្រួសារ	កាណាដា
១២២-	ឧ.សិ.ឆាយ សិន ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ+ចៅទួត.....	កាណាដា
១២៣-	ឧ.ស.ពុច ប៉ៃលាង និង ឧ.សិ.ហ៊ុន ស៊ីវអៀង+កូនចៅ .	កាណាដា
១២៤-	Chhem Sokreth.Puth Kunthea+Rothmony+Bunnawat .	កាណាដា
១២៥-	Su Sokunora et Inn Visal+Narita et Raksa	កាណាដា
១២៦-	ឧ.សិ.តាន់ រ៉ូចឆាយ	កាណាដា
១២៧-	ឧ.ស.យិត សុណាត និង ឧ.សិ.ហ៊ុន ម៉ារ៉ានី ព្រមទាំងបុត្រ ..	កាណាដា
១២៨-	ឧ.សិ. លី វន ព្រមទាំងក្រុមគ្រួសារ	កាណាដា
១២៩-	កូនចៅរបស់ ឧ.សិ.លាន ម៉ិច	កាណាដា

១៣០-	ឧ.ស.ឡៅ លាងថែង និង ឧ.ស.ពឹង ឈើអ៊ាន+បុត្រ ..	កាណាដា
១៣១-	ឧ.ស.អ៊ា នៅ និង ឧ.ស.អ៊ា គឹមយូ ព្រមទាំងកូនចៅ	កាណាដា
១៣២-	ឧ.ស.អ៊ាប គឹមអ៊ុន ព្រមទាំងបងប្អូនកូនចៅ	កាណាដា
១៣៣-	ឧ.ស.ត្រា វ៉ាន្តី ឧ.ស.ត្រា គឹមពិសារនិង ឧ.ស.ត្រា សារឿន.	ស្វីស
១៣៤-	ឧ.ស.កាន់ គង់ និង ឧ.ស.ជីវ យូម ព្រមទាំងកូនចៅ	ប.ប.
១៣៥-	ឯ.ឧ.កាន់ រ៉ាត់ និង ឧ.ស.កែវ កល្យាណ+ក.កាន់សុថារត្ន	ភ.ព.
១៣៦-	ឯ.ឧ.កែវ ស៊ុវន និង លោកជំទាវ លួង ណារ៉េត+បុត្រធីតា	ភ.ព.
១៣៧-	ឧ.ស.កៅ គឹមជ្រី និង កូនចៅ	ភ.ព.
១៣៨-	ឧ.ស.កាំង ប៉ងជីវ និង ឧ.ស.លឹម អ៊ុប៊ាម + កូនចៅ	ភ.ព.
១៣៩-	ឧ.ស.ខឹម តាន់ និង កូនចៅ	ភ.ព.
១៤០-	ឧ.ស.ខៀវ រុត្តា (ហៅម៉ុ).....	ភ.ព.
១៤១-	ឧ.ស.ខៀវ ជៀប និង ឧ.ស.ប៉ោ គឹមស្រីង ព្រមទាំងកូនចៅ	ភ.ព.
១៤២-	ឧ.ស.គង់ ម៉ៃ ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ	ភ.ព.
១៤៣-	ឧ.ស.គង់ សៀងហៃ និង ឧ.ស.ប៉ក់ សូត្រតារាភិឱន+បុត្រ	ភ.ព.
១៤៤-	ឧ.ស.គង់ ហេង និង ឧ.ស.ធាវី ស៊ុប ព្រមទាំងកូនចៅ ..	ភ.ព.
១៤៥-	ឧ.ស.គិន កូ និង ឧ.ស.ម៉ៅ ថេង ព្រមទាំងបុត្រធីតា	ភ.ព.
១៤៦-	ឧ.ស.គឹម ឡុង និង ឧ.ស.កាំង ដានី ព្រមទាំងបុត្រ	ភ.ព.
១៤៧-	ឧ.ស.គឹម សុខុន ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ	ភ.ព.
១៤៨-	ឧ.ស.គុជ ជ និង ឧ.ស.សុខ អេង ព្រមទាំងកូនចៅ	ប.ប.
១៤៩-	ឧ.ស.គួច ឡែស្រង់ និង ឧ.ស.ជិន ហូរ	ភ.ព.
១៥០-	ឧ.ស.ត្រី ណៃប៊ុយ ព្រមទាំងបុត្រ	ភ.ព.
១៥១-	ឧ.ស.ឃ្លោក យិត និងពុទ្ធបរិស័ទខេត្តព្រះសីហនុ	ក.ព.ស.

១៥២-	ឧ.ស.មីម ញាណ និង ឧ.ស.កាំង ប្តូរលីន ព្រមទាំងបុត្រ .	ភ.ព.
១៥៣-	ឧ.ស.ង្គ័រ គា និង ឧ.ស.ឈុន គឹមអេង ព្រមទាំងបុត្រ ...	ប.ប.
១៥៤-	ឧ.ស.ង្គ័រ មុយអ៊ី ព្រមទាំងកូនចៅ	ប.ប.
១៥៥-	ឧ.ស.ង្កែត ផេង និង ឧ.ស.ហៅ ហេង+បុត្រ ផេង បូរ៉ា .	ភ.ព.
១៥៦-	ឧ.ស.ច័ន្ទ ណារឿន+ឪពុក ច័ន្ទ ឆឹង និងម្តាយ មួង ភី	ភ.ព.
១៥៧-	ឧ.ស.ច័ន្ទ បុត្តាណា ព្រមទាំងបុត្រធីតា	ភ.ព.
១៥៨-	ឧ.ស.ច័ន្ទ សុខុម និង ឧ.ស.គឹម ចន្ទា ព្រមទាំងកូនចៅ ...	ភ.ព.
១៥៩-	ឧ.ស.ចុង ថ្ងៃ និង កូនចៅ	ភ.ព.
១៦០-	ឯ.ឧ.ចែម វីឡា និង លោកជំទាវ សុខា ស៊ូសិវណ្ណ+បុត្រ.	ភ.ព.
១៦១-	ឧ.ស.ច្រើន គឹមស្រី ព្រមទាំងបុត្រ	ភ.ព.
១៦២-	ឧ.ស.ឆាយ សែង ព្រមទាំងកូនចៅ	ប.ប.
១៦៣-	ឧ.ស.ឆេង ស្រី និង ឧ.ស.ជាន គឹមហ៊ុំ ព្រមទាំងកូនចៅ	ភ.ព.
១៦៤-	ឧ.ស.ជ័យ ភា (តាន់គុណសេរី) អ្នកស្រី ឆេង សុវណ្ណរី+បុត្រ	ភ.ព.
១៦៥-	ឧ.ស.ជា នាង និងកូនចៅ +ឧ.ស.ឈីវ គឹមសាន និងកូនចៅ .	ប.ប.
១៦៦-	ឧ.ស.ជា រ៉ានី និង ឧ.ស.លីម សុភ័ណ ព្រមទាំងបុត្រធីតា ..	ភ.ព.
១៦៧-	ឧ.ស.ជា សុណារី និងកូនស្រី ជា សុមេធាធីតា	ភ.ព.
១៦៨-	ឧ.ស.ជា សុខុម និង ឧ.ស.អ៊ុន ពួន ព្រមទាំងបុត្រ	ភ.ព.
១៦៩-	ឧ.ស.ជាន យ៉ែត និង ឧ.ស.សុក ចេង ព្រមទាំងបុត្រ	ភ.ព.
១៧០-	លោកស្រី ជីវី គឹមឆេង និង ឧ.ស.ជីវី យ៉ា	ប.ប.
១៧១-	ឧ.ស.ជីវី រូចម៉េង ព្រមទាំងកូនចៅ	ប.ប.
១៧២-	ក្រុមឧ.ស.ជុន ស៊ូគី និង ក្រុមឧ.ស.អ៊ុន យុនធួន	ភ.ព.
១៧៣-	ឧ.ស.ជួរ ឆេងហោ	ក.ព.ឆ.

១៧៤-	ឧ.សិ.ជួង ខេន ព្រមទាំងកូនចៅ	ភ.ព.
១៧៥-	ឧ.សិ.ជួន ស្រី	ភ.ព.
១៧៦-	ឧ.ស.ជ្រា បេង និង ឧ.សិ.ត្រីត គឹម	ភ.ព.
១៧៧-	ឧ.សិ.ជ្រុន ស៊ីដេត និងបួន +ក្មួយ និងចៅ	ភ.ព.
១៧៨-	ឧ.ស.ឈង សុផល និង ភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	ភ.ព.
១៧៩-	ឧ.សិ.ឈឹម ផលវិទ្យា និងក្មួយ វណ្ណ ភក្តី	ភ.ព.
១៨០-	ឧ.សិ.ឈុន ណារី និងកូនចៅ+ឧ.សិ.តោ ឡោ និងកូនចៅ	ភ.ព.
១៨១-	ឧ.សិ.ឈួន គឹមនី និងបងប្អូន កូនក្មួយ	ភ.ព.
១៨២-	ឧ.សិ.ខ្យង គុយអេង និង កូនចៅ	ភ.ព.
១៨៣-	ឧ.ស.តាក គីអាំង ឧ.សិ.ឱម លាងត្រី+កូនតាកវិវណ្ណ+ចៅ .	ភ.ព.
១៨៤-	លោក តាន់ គុណសេរី និង អ្នកស្រី ឆេង សុវណ្ណារី + បុត្រ	ភ.ព.
១៨៥-	ឧ.សិ.តាន់ ជាលី	ស.វ.
១៨៦-	ឧ.ស.តូច ផាន់ណាស៊ី និង ឧ.សិ.សុខ ច័ន្ទណារិទ្ធ+បុត្រ...	ភ.ព.
១៨៧-	ឧ.ស.តៃ គឹមហ៊ុន និង ឧ.សិ.តាំង សុខអ៊ុម+	ភ.ព.
១៨៨-	ឧ.សិ.តាំង លីតាង និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ +ចៅ	ភ.ព.
១៨៩-	ឧ.ស.តាំង សុផល និង ឧ.សិ.ឡុង កេង ព្រមទាំងបុត្រ	ប.ប.
១៩០-	កុមារី តាំង សុមាវតី	ប.ប.
១៩១-	ឧ.សិ.តាំង ប៉ៃជីង (ទន់) និង ឧ.ស.អ៊ឹង ហ្គិចឡេង+ កូនចៅ ..	ប.ប.
១៩២-	ឧ.ស.ទា ឈីវម្លូរ និង ឧ.សិ.តាំង មុយលី + បុត្រធីតា	ភ.ព.
១៩៣-	ឧ.ស.ទី គៀង និង ភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	ភ.ព.
១៩៤-	ឧ.សិ.ទី សុធិ និង កូន ហែម គុណ +ឡាយ មុយឡេង	ភ.ព.
១៩៥-	ទូចផាន់ណាស៊ី សុខច័ន្ទណារិទ្ធ+ឧ.ស.ខៀវរិន ឧ.សិ.គឹមផន ...	ភ.ព.

១៩៦-	ព្រះបាទរាត្នក្សត្រ ទេព ជិន+ភិក្ខុ សូចាន់ស៊ីម+ភិក្ខុ ប៊ែនសេដ្ឋា	ក.ព.ឆ.
១៩៧-	ឯ.ឧ.ឆ្នាំ (ធម្ម) ប៊ុនស្រុន លោកជំទាវ យ៉ែម សួស្តី+បុត្រ.	ភ.ព.
១៩៨-	ឧ.ស.នាក់ ឌីឡែន និង ឧ.សិ.ខៀវ បុណ្យថា ព្រមទាំងបុត្រ ..	ភ.ព.
១៩៩-	ឧ.ស.នុត វន្តា និង ឧ.សិ.ម៉ៅ សុភា ព្រមទាំងបុត្រ	ភ.ព.
២០០-	ឧ.ស.នុត សារិន និង ឧ.សិ.ម៉ី ដាវ៉េ + កូនចៅ	ភ.ព.
២០១-	ឧ.សិ.ប៉ក់ សុភាព ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ	ភ.ព.
២០២-	ឧ.ស.ប៉ុល នាង និង ឧ.សិ.ត្រៀល ស៊ីយ៉ា +បុត្រ+ចៅ .	ភ.ព.
២០៣-	ឧ.សិ.ប៊ូ សៀកលីវ+ឧ.ស.ឈុនចន្ទា និងឧ.សិ.ភត់សុផន្ទី+បុត្រ	ប.ប.
២០៤-	ឧ.សិ.ប៊ូអាន ស៊ីវុត្តា	ភ.ព.
២០៥-	ឧ.សិ.ប៊ូ ផាវ៉ាណា	ភ.ព.
២០៦-	ឧ.សិ.ប៊ូ សៀកហ៊ុន ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ	ភ.ព.
២០៧-	ឧ.ស.ប្អូយ ពៅ និង ឧ.សិ.តឹម ឡេង ព្រមទាំងកូនចៅ	ភ.ព.
២០៨-	ឧ.សិ.ព ធារី និងក្រុមគ្រួសារ កូនចៅ	ភ.ព.
២០៩-	ឧ.ស.ព្រំ សុន+ឧ.សិ.ស៊ុនយុត និង ស្រែងគង់+ផែស៊ីវឡាយ	ភ.ព.
២១០-	ឧ.ស.ភាវី សាន និង ឧ.សិ.ប៉ក់ សុបុណ្យ+បុត្រ.....	ភ.ព.
២១១-	លោកតា ម៉ក់ មេង និង ម៉ា សៀក ព្រមទាំងកូនចៅ	ភ.ព.
២១២-	ឧ.ស.មាស ខេង និង ឧ.សិ.មួរ រ៉ូច + កូនចៅ	ភ.ព.
២១៣-	ឧ.ស.ម៉ុង យ៉ឿនវណ្ណៈ និង ឧ.សិ.ប៉ក់ សូត្រសុន្ទី+បុត្រ..	ភ.ព.
២១៤-	ឧ.ស.ម៉ែន សៀន ឧ.សិ.អៀង ណារី +កូន សយ វណ្ណ+កូនចៅ	ភ.ព.
២១៥-	ឧ.សិ.ម៉ៅ ថេង និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	ភ.ព.
២១៦-	ឧ.សិ.ម៉ៅ សុផល ព្រមទាំងបុត្រ	ភ.ព.
២១៧-	ឧ.ស.ម៉ៅ ជុន និងមាតា យស សម្បត្តិ	ភ.ព.

២១៨-	ឧ.ស.ម៉ៅ ម៉ន និង ឧ.សិ.ទួន យ៉ាន ព្រមទាំងកូនចៅ	ប.ប.
២១៩-	ឧ.ស.ម៉ៅ វ៉ាន និង ឧ.សិ.ធន់ សំបូរ ព្រមទាំងកូនចៅ	ភ.ព.
២២០-	ឧ.ស.ម៉ៅ សយ និង ឧ.សិ.គង់ ចំរើន +បុត្រ+ចៅ	ភ.ព.
២២១-	ឧ.ស.ម៉ៅ សុគន្ធ និង ឧ.សិ.អ៊ុង យ៉េកហួយ និងបុត្រ ..	ភ.ព.
២២២-	ឧ.ស.ម៉ៅ ស្រីន និង ឧ.សិ.ទួច ស៊ីនហ៊ាន+បុត្រ+ចៅ.....	ភ.ព.
២២៣-	ឧ.សិ.ម៉ៅ សុន្តា	ភ.ព.
២២៤-	ឧ.សិ.យន់ គីមជី និង កូនចៅ	ភ.ព.
២២៥-	ឧ.ស.យន្ត សួន និង ឧ.សិ.តាំង ឈុងប៊ួយ +កូនចៅ	ភ.ព.
២២៦-	ឯកឧត្តម យិន សារ៉ាន់ លោកជំទាវ អ៊ាន អេឡែន និងបុត្រ	ភ.ព.
២២៧-	ឧ.ស.យឹម ស៊ីមុន្នី និង ឧ.សិ.យូ ប៊ូលីន និងបុត្រ+ចៅ ...	ភ.ព.
២២៨-	ឧ.សិ.យុន គីមជី និង ឧ.សិ.ហ៊ុន ដារ៉ុង ព្រមទាំងកូនចៅ.	ភ.ព.
២២៩-	ឧ.ស.យូ ម៉េង និង ឧ.សិ.ឆេង ហ៊ាងស្រីពុំ	ក.ព.ស.
២៣០-	ឧ.ស.យ៉ាំ ស្រែន និង ឧ.សិ.អ៊ុល សេងលាង +បុត្រ.....	ភ.ព.
២៣១-	ឧ.ស.រស់ សំណាង និង ឧ.សិ.ឈង ម៉ាក់នី ព្រមទាំងកូនចៅ.	ភ.ព.
២៣២-	លោក រឿង សេដ្ឋា និង អ្នកស្រី នាង ជួនអេង +បុត្រ ..	ភ.ព.
២៣៣-	ឧ.សិ.រៀល យ៉ួន ព្រមទាំងបុត្រ	ភ.ព.
២៣៤-	ឧ.សិ.លាង ស៊ីវប៊ួយ និង ឧ.សិ.ហ៊ី ហ៊ាន + កូនចៅ	ភ.ព.
២៣៥-	ឧ.សិ.លី ស៊ីវជូ ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ	ភ.ព.
២៣៦-	ឧ.សិ.លី ឡែហ៊ាង និង កូនចៅ	ភ.ព.
២៣៧-	ឧ.សិ.លី គុយហ៊័រ និង ឧ.សិ.លី ហ្គេចឡាង+ស្វាមី+បុត្រ	ភ.ព.
២៣៨-	ឧ.សិ.លីម អេង ព្រមទាំងបុត្រ	ភ.ព.
២៣៩-	លោក លីម ព្យាយលី និង អ្នកស្រី ណាំ មួយ+កូនចៅ	ភ.ព.

២៤០-	ឧ.ស.លីម សេង និង ឧ.ស.ទិន សន+ឧ.ស.លាង ស៊ីភន	ភ.ព.
២៤១-	ឧ.ស.វណ្ណ មុនី និង កូនចៅ	ភ.ព.
២៤២-	ក្រុមវេនរបស់ ឧ.ស.វណ្ណ មុនី	ភ.ព.
២៤៣-	លោក វង្ស សោភ័ណ្ឌ និង ឧ.ស. ឡោ គឹមលាង+មាតាបិតា.	ភ.ព.
២៤៤-	ឧ.ស.វ៉ាន់ ស៊ីមវ៉ា និង ឧ.ស.តាំង សានីតា ព្រមទាំងបុត្រ ...	ប.ប.
២៤៥-	ឧ.ស.វៀន គង់ និង ស្វាមី+ឧ.ស.ហុត វ៉ាន់ថា និងស្វាមី.	ភ.ព.
២៤៦-	ឧ.ស.វ៉ែន សារូ និង ឧ.ស.តូច លីណារ៉ា ព្រមទាំងបុត្រ...	ភ.ព.
២៤៧-	ឧ.ស.សាម៉ុល គឹមធន់	ភ.ព.
២៤៨-	ឧ.ស.ស៊ា បូរ៉ា និង ឧ.ស.ប៉ុល បុទម+បុត្រ ស៊ា ស៊ូជឹង ..	ភ.ព.
២៤៩-	លោក ស៊ា រស់ និងអ្នកស្រី ញ៉ែប ដាវើត ព្រមទាំងបុត្រ	ភ.ព.
២៥០-	ឧ.ស.សាន សុខគីន និង ឧ.ស.ប៉ក់ សូត្រសេដ្ឋា +បុត្រ .	ភ.ព.
២៥១-	ឧ.ស.ស៊ុន លំអង ព្រមទាំងកូនចៅ	ស.វ.
២៥២-	ឧកញ៉ា ស៊ុន សុខា និង លោកជំទាវ សុខា ផល្លី +បុត្រ+ចៅ	ភ.ព.
២៥៣-	ឧ.ស.ស៊ីវ យក់លី ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ	ភ.ព.
២៥៤-	ឧ.ស.ស៊ីវ សៅ និង ឧ.ស.ស្រ្គាំង រ៉ូចលាង+បុត្រ	ភ.ព.
២៥៥-	ឧ.ស.ស៊ីម យ៉កហួយ និងម្តាយ ឧ.ស.វ៉ា គឹមស៊ី	ក.ព.ច.
២៥៦-	ឧ.ស.សុខ ភួង និង ឧ.ស.សុខ ផៃ ព្រមទាំងកូនចៅ	ភ.ព.
២៥៧-	ឧ.ស.សុខ សារឿន ឧ.ស.ទូច ម៉ុម ហៅយឹម និងបុត្រ .	ភ.ព.
២៥៨-	ឧ.ស.សុខ សាអ៊ុក និង ឧ.ស.រត្ន អេង ព្រមទាំងកូនចៅ	ភ.ព.
២៥៩-	ឧកញ៉ា សុខ សុខា និង លោកជំទាវ ចាន់ លាង+បុត្រ ...	ភ.ព.
២៦០-	ឧ.ស.ស៊ុយ ជួ និង ឧ.ស.តាំង ឡើង ព្រមទាំងកូនចៅ ..	ភ.ព.
២៦១-	ឯ.ឧ.សេក សេដ្ឋា និង លោកជំទាវ ដូង ដារីយ៉ា +បុត្រ	ភ.ព.

២៦២-	ឧ.សិ.សេង គឹមលន់ ព្រមទាំងកូនចៅ	ភ.ព.
២៦៣-	ឧកញ៉ា សេង ឆាយអ៊ូរ និង ឧ.សិ.កាំង ហ្គីចៃណ+បុត្រ+ចៅ	ភ.ព.
២៦៤-	ឧ.សិ.សេង សាំងអូយ និង ឧ.សិ.សេង សាំងអ៊ឹម+ស្វាមី+បុត្រ	ភ.ព.
២៦៥-	ឧ.ស.សេង ហេង និង ឧ.សិ.អៀ អៀមចេង ព្រមទាំងកូនចៅ	ភ.ព.
២៦៦-	លោក សែន សុវណ្ណវិទ្យា និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	ភ.ព.
២៦៧-	ឧ.សិ.សោម យ៉ាន និងកូនចៅ +លោក កុល សារិន និងភរិយា .	ភ.ព.
២៦៨-	ឧ.ស.សោម រតនៈ និង ឧ.សិ.ស៊ុប វណ្ណា ព្រមទាំងកូនៗ ...	ភ.ព.
២៦៩-	ឧ.ស.ស្នួន សុធីរ	ភ.ព.
២៧០-	ឧ.សិ.ស្នួន កល្យាណ	ភ.ព.
២៧១-	ឧ.សិ.ស្នួន ចរណ៍	ភ.ព.
២៧២-	ឧ.សិ.ស្នួន កញ្ជ្រើន	ភ.ព.
២៧៣-	ឧ.ស.ស្នួន សៀប និង ឧ.សិ.ញឹក ស៊ីថន ព្រមទាំងកូនចៅ ...	ប.ប.
២៧៤-	ឯ.ឧ.ស្បោង សាវ៉ាត់ លោកជំទាវ ស៊ាន ឈុនហេង+បុត្រ	ក.ព.ស.
២៧៥-	ឧ.ស.ស្រែង វិសុទ្ធ និង អ្នកស្រី គឹម ស្រីនកណិកា + បុត្រ	ភ.ព.
២៧៦-	ស្វាយហ៊ាង-ទំយ៉ម+ធីរិកា-សុគន្ធារិ+វិទ្យ-គន្ធារិ+វណ្ណត.ហៃ-នី	ភ.ព.
២៧៧-	ឧ.ស.ហ៊ាន វ៉ាវឿន និង ឧ.សិ.ប៉ែន បុប្ផា ព្រមទាំងបុត្រ .	ភ.ព.
២៧៨-	ឧ.ស.ហ៊ឹម ឆែម និង ឧ.សិ.ឈូ ណេ	ភ.ព.
២៧៩-	ឧ.ស.ហ៊ី អ៊ុនសេង និង ឧ.សិ.ហ៊ឹង ស៊ឹមណៃ+កូនចៅ ...	ភ.ព.
២៨០-	ឧ.ស.ហុង ជ្រិន និង ឧ.សិ.ឡេង ចំរើន+កូនចៅ+ចៅទួត	ប.ប.
២៨១-	ឧ.សិ.ហុក សុខអ៊ឹម និង កូនចៅ	ភ.ព.
២៨២-	ឧ.សិ.ហ៊ុន ផេង និង ឧ.ស.យូ ហាក់	ភ.ព.
២៨៣-	ឧ.សិ.ហ៊ុន អ៊ុរ និង ឧ.សិ.កាន់ ឆៀង+ឧ.សិ.ហ៊ុន ហេង..	ភ.ព.

២៨៤-	ឧ.សិ.ហ៊ុយ សុខម៉ា និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	ភ.ព.
២៨៥-	ឧ.សិ.ហ៊ុយ រ៉ាវី និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	ភ.ព.
២៨៦-	ឧ.សិ.ហ៊ុយ សុមេតធី និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	ភ.ព.
២៨៧-	ឧ.សិ.ហួន ចាន់បូដា និងម្តាយ ឧ.សិ.ថៃ នាថ +បុត្រ និងចៅ .	ភ.ព.
២៨៨-	ឧ.ស.ហេ អេន និង ឧ.សិ.កាំង ប៉ោទាង +កូនចៅ	ភ.ព.
២៨៩-	ឧ.សិ.ហេង កែវជា និង ឯកឧត្តម ហេង បូរ៉ា+លោកជំទាវ	ភ.ព.
២៩០-	ឧ.សិ.ហេង ប៊ូរី (ហៅលោកយាយពៅ) និង កូនចៅ	ភ.ព.
២៩១-	ឧ.សិ.ហេង ស៊ីរីខេង និង បងប្អូន	កណ្តាល
២៩២-	ឧ.ស.ហេង ឆែនទិត និង ឧ.សិ.រស់ ម៉ាលី ព្រមទាំងបុត្រ .	ភ.ព.
២៩៣-	ឧ.សិ.ហែម វណ្ណា និង ឧ.សិ.ហែម វុឌ្ឍី +បុត្រ	ភ.ព.
២៩៤-	ឧ.ស.ឡាយ សុខុម និង ឧ.សិ.សួន ចន្ទា ព្រមទាំងបុត្រ .	ភ.ព.
២៩៥-	ឧ.ស.ឡាយ យូម៉េង និង ឧ.សិ.លាក ណាក់+បុត្រ+ចៅ	ភ.ព.
២៩៦-	ឧ.ស.ឡាយ អៀងម៉េង និង ឧ.សិ.លី តាំងគួយ (ផល)....	ភ.ព.
២៩៧-	ឧ.ស.ឡុង ហេង និង ឧ.សិ.ស៊ុយ រី ព្រមទាំងកូនចៅ	ភ.ព.
២៩៨-	ឧ.សិ.ឡុង សុភាស់ និង គ្រួសារ	ភ.ព.
២៩៩-	ឧ.ស.ឡោ ជិនអេង ព្រមទាំងកូនចៅ	ភ.ព.
៣០០-	ឧ.ស.ឡៅ ឈីវឃួយ និង ឧ.សិ.ផៃ ស៊ីវលាង+ព្យាតិមិត្ត	ភ.ព.
៣០១-	ឧ.សិ.ឡាំង គឹមឆេង និង កូនចៅ	ភ.ព.
៣០២-	ឧ.ស.អ៊ាន គង់ និង ឧ.សិ.ហេង ស៊ីថា ព្រមទាំងកូនចៅ	ភ.ព.
៣០៣-	ឯ.ឧ.អិត ប្រាំង និង លោកជំទាវ ព្រឹម សេដ្ឋា+បុត្រចៅ	ភ.ព.
៣០៤-	ឧ.សិ.អិត លាងពិន ព្រមទាំងបុត្រ	ភ.ព.
៣០៥-	លោក អ៊ុំរី វិសាល និង អ្នកស្រី សុង ចន្ទា ព្រមទាំងបុត្រ	ភ.ព.

៣០៦-	ឧ.ស.អ៊ុវ ភីរុណ និង ឧ.ស.ឈឹម មីកុល ព្រមទាំងបុត្រ	ភ.ព.
៣០៧-	ឯ.ឧ.អ៊ុម សិទ្ធិរា និង លោកជំទាវ ជុកម៉ុល មរកត+បុត្រ ...	ភ.ព.
៣០៨-	ក្រុមវេនរបស់ ឧ.ស.អ៊ុង យួនធួន	ភ.ព.
៣០៩-	ឧ.ស.អ៊ុក សាម៉ាណារ៉ា និង ឧ.ស.ហ៊ាប តេង និងបុត្រ..	ភ.ព.
៣១០-	ឧ.ស.អ៊ុក លន់ ឧ.ស.ធីរ ស៊ឹមអយ និងក្រុមវេន ព្រមទាំងបុត្រ	ភ.ព.
៣១១-	ឧ.ស.អ៊ុក សំណាង និង ឧ.ស.ប៉ាល់ ធីតា ព្រមទាំងកូនចៅ	ភ.ព.
៣១២-	ឧ.ស.អ៊ុច សានី និង ស្វាមី បុត្រ+ឧ.ស.ឈួន សុ និងកូន	ភ.ព.
៣១៣-	ឧ.ស.អ៊ុ សុខសាន្ត និង កូនស្រីឧ.ស.អ៊ុ ស្រី ស +ស្វាមី +កូនចៅ	ភ.ព.
៣១៤-	ឧ.ស.អ៊ុន សុង និង ឧ.ស.ឆាយ ម៉ាឡៃត+បុត្រ	ភ.ព.
៣១៥-	ឧ.ស.អៀង យឹម និង កូនចៅ	ភ.ព.
៣១៦-	ឧ.ស.អេង ផល និង ម្តាយ ហម ជន់	ភ.ព.
៣១៧-	ឧ.ស.ឆោក ងួនថៃ និង ឧ.ស.ធាន ត្រលុច+បុត្រ+ចៅ...	ភ.ព.
៣១៨-	ឧ.ស.សាក់ ស៊ាងអេង និង លោក សៀ ស្រី ព្រមទាំងកូនចៅ	ភ.ព.
៣១៩-	ឧ.ស.អិតឆេងស៊ី ក្រុមវេនថ្ងៃកើតវត្តព្រះពុទ្ធមានបុណ្យ	ភ.ព.
៣២០-	ក្រុមឧ.ស.អ៊ុក ស៊ីនួន វត្តសំពៅមាស	ភ.ព.
៣២១-	ក្រុមឧ.ស.ជាំង ស្រួយ វត្តទួលទំពូង	ភ.ព.
៣២២-	ក្រុមព្រែកខ្ចិត ព្រែកលៀប និងទួលគោក	ភ.ព.
៣២៣-	ក្រុមចាប់ម៉ុងឡេង+ឈាងហុង វេនន់កើតសំពៅមាស..	ភ.ព.
៣២៤-	ក្រុមឧ.ស.រស់ ជិន វេនប្រគេនភត្តព្រះសង្ឃ ១០ វត្ត	ភ.ព.
៣២៥-	មណ្ឌលសិក្សាព្រះពុទ្ធសាសនាមណីវត្ត ខេត្តពោធិ៍សាត់.....	ព.ស.
៣២៦-	ក្រុមពុទ្ធបរិស័ទខេត្តបន្ទាយមានជ័យ និង ខេត្តសៀមរាប	ក.ជ.
៣២៧-	ក្រុមពុទ្ធបរិស័ទនៅទីក្រុងស៊ីដនី និងមែលប៊ិន	អូស្ត្រាលី

ទាមទុក្ខបរិស័ទដែលមានសន្ទុះ

បរិច្ចាគប្រាក់បោះពុម្ពសៀវភៅនេះ

១	សល់ពីបោះពុម្ពសៀវភៅជំនួយសតិភាគទី ២០	៣.៨០០ \$
២	ឧ.ស.សោម រតនៈ និង ឧ.សិ.ស៊ុប វណ្ណា ព្រមទាំងបុត្រ+ចៅ ..	៣២០ \$
៣	ឧកញ៉ា សុខ សុខា និង លោកជំទាវ ចាន់ លាង ព្រមទាំងបុត្រធីតា ..	៣០០ \$
៤	ឧ.ស.ជា សុខុម និង ឧ.សិ.អ៊ុន ពុន ព្រមទាំងបុត្រ	៣០០ \$
៥	ឧ.ស.ជួន ស្រី	៣០០ \$
៦	លោកម្ចាស់ ឡូញ ផល្លី និង ពុទ្ធបរិស័ទវត្តធម្មសាមគ្គី អូស្ត្រាលី ...	៣០០ \$
៧	ក្រុមវេនបិណ្ឌទី ៩ វត្តព្រះគន្ធកុដិ	២៥០ \$
៨	ឧ.ស.ឆាយ អ៊ុំសាំង និង ឧ.សិ.ហុង គឹមសែ ព្រមទាំងបុត្រ ...	១០០ \$
៩	ឯកឧត្តម អ៊ុត ប្រាំង លោកជំទាវ ញ៉ែម សេដ្ឋា ព្រមទាំងបុត្រ+ចៅ	១០០ \$
១០	ឧ.សិ.ឆាយ សិន ព្រមទាំងបុត្រធីតា និងចៅ+ចៅទួត	១០០ \$
១១	ឧ.ស.ពុធ ប៉ៃលាង និងឧ.សិ.ហ៊ុន ស៊ីវអៀង ព្រមទាំងបុត្រ	១០០ \$
១២	CHHEM SOKRETH et PUTH KUNTHEA+Rothmony.Bunnawat..	១០០ \$
១៣	M. SU SOKUNORA et Mme INN VISAL+NARITA et RAKSA .	១០០ \$
១៤	ឧ.ស.ប៊ូ ហោនាង និង ឧ.សិ.អ៊ុន វិទ្យាវី ព្រមទាំងបុត្រ	១០០ \$
១៥	លោកគ្រូបណ្ឌិត អឿ សៅ	១០០ \$
១៦	ឧ.សិ.ម៉ែន បុប្ផណា ព្រមទាំងបុត្រ	១០០ \$
១៧	ឧ.ស.ស្វាយ ហាំង ឧ.សិ.ទំ យ៉ម+កូនៗហៃ-នី+ចៅៗ ខីណា-ខេមា .	១០០ \$
១៨	ឧ.សិ.គឹម សុខុន ព្រមទាំងកូនចៅ	១០០ \$
១៩	ឧ.ស.វង្ស ម៉ៅ និង ឧ.សិ.ឆាន់ កាន់ជួង ព្រមទាំងកូនចៅ	១០០ \$

២០	ឧ.សិ.ឆាន់ ហៃកឹង ព្រមទាំងកូនចៅ	១០០ \$
២១	ឧ.ស.ម៉ន្ត សុខុម និង ឧ.សិ.គឹម ចន្ទា ព្រមទាំងកូនចៅ	១០០ \$
២២	ឧ.សិ.ហេង ណាត និង កូនចៅ	១០០ \$
២៣	ឧ.សិ.ប៉ោ លន់ និង ឧ.ស.ប៉ោ ស៊ុន + បុត្រធីតា ចៅ	១០០ \$
២៤	ឧ.សិ.ចេង យូម និង កូនចៅ	១០០ \$
២៥	ភិក្ខុបញ្ញាបណ្ឌិត ទេព បញ្ញា និង ឧ.ស.ស្រុង ចាន់ណា ...	១០០ \$
២៦	ឧ.សិ.កាន់ គីន ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ	១០០ \$
២៧	ឧ.សិ.ភូច វ៉ារុណ និង កូនចៅ	១០០ \$
២៨	ឧ.សិ.តាំង ប៉េជីង ហៅទន់ ព្រមទាំងក្រុមគ្រួសារកូនចៅ	១០០ \$
២៩	ឧ.សិ.អ៊ុំ យ៉ាន	១០០ \$
៣០	ឯកឧត្តម កែវ ស៊ីវន និង លោកជំទាវ លួង ណារ៉េត +បុត្រធីតា ..	១០០ \$
៣១	ឧ.សិ.ឱម កេសរណា និង កូនចៅ	១០០ \$
៣២	ឧ.សិ.ផាំង ស្រួយ ព្រមទាំងបុត្រ និង ចៅ	១០០ \$
៣៣	ឧ.សិ.លី យ៉ែម	១០០ \$
៣៤	ឧ.សិ.ជា សុណារី និង ក្មួយស្រី ជា សុមេធាធីតា	១០០ \$
៣៥	ក្រុមវេនបិណ្ឌទី ១២ វត្តព្រះគន្ធកុដិ	១០០ \$
៣៦	ឧ.ស.ខុម ពុធដានី និង ឧ.សិ.តាប ពុទ្ធារិ	៦០ \$
៣៧	ឯកឧត្តម ថែម វីឡា លោកជំទាវ សុខា ស៊ុលីវណ្ណ និងបុត្រធីតា	៥០ \$
៣៨	ឧកញ៉ា ស៊ុន សុខា និងលោកជំទាវ សុខា ផល្លី ព្រមទាំងបុត្រ	៥០ \$
៣៩	លោក លឹម ពួយលី និង អ្នកស្រី ណាំ មួយ ព្រមទាំងកូនចៅ	៥០ \$
៤០	ឧ.ស.តាន់ ស៊ុនឡាយ និង ឧ.សិ.ឡេង គឹមហ៊ុយ +បុត្រ+ចៅ ..	៥០ \$
៤១	ក្រុមវេនរោងវត្តសំពៅមាស លោកម្ចាស់ សំ សាន ... ១០.០០០រ+	៥០ \$
៤២	ឧ.ស.លី តុងឃ្លៀង	៥០ \$
៤៣	ឧ.ស.ឡៅ ឈីវឃ្លុយ និង ឧ.សិ.ផៃ ស៊ីវណាង+កូនចៅ	៥០ \$

៤៤	ឧ.សិ.ឈើរ សុខគង់ និង ស្វាមី + បុត្រ	៥០ \$
៤៥	ឧ.ស.ប៊ិន ប៊ុនផេង និង កូនចៅ	៥០ \$
៤៦	លោក សេង ទូច និង អ្នកស្រី ហេង គាង + បុត្រ	៥០ \$
៤៧	ម៉េងហ៊ុំ+ហួតជ្រើង+ឡឿន+ឧ.សិ.ពូហាំង ក្រុមវេនបិណ្ឌ១៣	៥០ \$
៤៨	ឧ.ស.ទៀង វណ្ណថា និង ឧ.សិ.សន ទូច + កូនចៅ	៥០ \$
៤៩	ឧ.សិ.ទិត្យ ស៊ុន និង ស្វាមី + កូនចៅ	៥០ \$
៥០	ភិក្ខុ ឈួម សម្បូរ	៤០ \$
៥១	ឧ.ស.ប៉ាត់ គឹមស៊ុន និង ឧ.សិ.សៀក យាម + កូនចៅ	៤០ \$
៥២	ឧ.សិ.ទី ចន្ទា	៤០ \$
៥៣	ឧ.សិ.នៅ រ៉ែន និង កូនចៅ	៣០ \$
៥៤	ឧ.សិ.ពិន សាត	៣០ \$
៥៥	ឧ.ស.ហ៊ុន មុល និង ឧ.សិ.ជា សុផា	៣០ \$
៥៦	ឧ.ស.កែម សុគន្ធ និង ឧ.សិ.ជា សុភាព	៣០ \$
៥៧	ឧ.សិ.ជា សុភី + កូនចៅ	៣០ \$
៥៨	ឧ.សិ.សេង គឹមលន់ និងចៅ សេង សុមេធ	៣០ \$
៥៩	ឧ.សិ.ហូ វ៉ាន់ណែ ព្រមទាំងកូនចៅ	៣០ \$
៦០	ឧ.សិ.វណ្ណ មុនី និង កូនចៅ	៣០ \$
៦១	ឧ.ស.កែវ រតនា និង ឧ.សិ.ម៉ុក ដារានី + កូនចៅ	៣០ \$
៦២	ឧ.សិ.ជា ថាវ	៣០ \$
៦៣	ឧ.សិ.ជុន អ៊ុខេង និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	៣០ \$
៦៤	ឧ.ស.ទិត វ៉ាន់ថន់ និង ឧ.សិ.យុត វ៉ាន់ថា + កូនចៅ	៣០ \$
៦៥	ឧ.សិ.កែវ ពៅ ព្រមទាំងកូនចៅ	២៥ \$
៦៦	ឧ.សិ.យាន ច័ន្ទឈី + យាន ថាវី + បងប្អូនកូនកួយ	២៥ \$
៦៧	ឧ.ស.រោម រឿន និង ឧ.សិ.ឈឹម សុខគឹម ព្រមទាំងកូនចៅ	២៥ \$

៦៨	ឧ.សិ.កេម សុត្តរភ័ន្ត្រ	២៥ \$
៦៩	ឧ.សិ.យុត ជា និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	២០ \$
៧០	ឧ.សិ.គី គីមហាប់ ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ	២០ \$
៧១	ឧ.ស.គុយ សុធន និង ឧ.សិ.ខាត់ កាន + កូនចៅ + ចៅទួត	២០ \$
៧២	ឧ.ស.កៅ សេក និង ឧ.សិ.យី សាគុណ ព្រមទាំងកូនចៅ	២០ \$
៧៣	ឧ.ស.ហេ អេន និង ឧ.សិ.កាំង ប៉ោទាង ព្រមទាំងកូនចៅ	២០ \$
៧៤	ឧ.ស.កាង ប៉េងហាក់ និង ឧ.សិ.អេង ភានី	២០ \$
៧៥	ឧ.ស.មូល សុភាព និង ឧ.សិ.គីម ភាសី	២០ \$
៧៦	ឧ.សិ.ឡោ រូងឡោង ព្រមទាំងបុត្រ និង ចៅ	២០ \$
៧៧	ឧ.ស.យ៉ាំ ស្រែន និង ឧ.សិ.អុល សេងលាង ព្រមទាំងកូនចៅ	២០ \$
៧៨	ឧ.សិ.គីម សុផល និង ឧ.សិ.គីម សុភាព ព្រមទាំងកូនចៅ	២០ \$
៧៩	ឧ.ស.អ៊ឹម ហេង និង ឧ.សិ.យ៉ែម សុធារី	២០ \$
៨០	ឧ.ស.ជា យ៉ែម និង ឧ.សិ.វ៉ាត សារីន្ត្រី	២០ \$
៨១	ឧ.សិ.ឈឿង ដានី និង កូនចៅ	២០ \$
៨២	អ្នកនាង សួស រ៉ាមី	២០ \$
៨៣	ឧ.សិ.ង៉ូវ មុយអ៊ុំ ព្រមទាំងកូនចៅ	២០ \$
៨៤	ឧ.សិ.ដូង សាមៀន ព្រមទាំងកូនចៅ	២០ \$
៨៥	ឧ.សិ.ខេង លាភានី (ភា) និងម្តាយ ឈរ ហុកសិរី	២០ \$
៨៦	ឧ.សិ.ម៉ុក វណ្ណា និង បុត្រកញ្ញា ហ្វាង ពេជ្រមាសា	២០ \$
៨៧	ឧ.សិ.មុជ្ជលិន + កូនចៅ	២០ \$
៨៨	ឧ.សិ.ម៉ុម ថៅ និងកូនឧ.សិ.សោម សុខខេង + បុត្រ	២០ \$
៨៩	ឧ.សិ.ទិត យ៉ុម + មាស សុគីម + ទិត សុខ + ថៅ សារ៉េន	២០ \$
៩០	ឧ.សិ.អ៊ុក គីម និង ឧ.ស.អ៊ីង ផេងប៊ូ ព្រមទាំងកូនចៅ	២០ \$
៩១	ឧ.ស.ង៉ូវ គា និង ឧ.សិ.ឈុន គីមអេង ព្រមទាំងបុត្រ	២០ \$

៩២	ឧ.ស.អៀ យឿន ឧ.ស.ទួច អៀន + ឧ.ស.អៀ សារួន + កូនចៅ	២០ \$
៩៣	ឧ.សិ.ស្រូវ ទី និង កូនចៅ	២០ \$
៩៤	ឧ.សិ.ងៃត យូអេង + ឧ.សិ.ពៅ ស្លាង	២០ \$
៩៥	ឧ.សិ.មួរ សុខគៀង និង ស្វាមី + បុត្រ	២០ \$
៩៦	ភិក្ខុព្យាណសារោ សំ ប៊ុរី និង ព្យោមប្រសស្រី	២០ \$
៩៧	ឧ.សិ.បែន សារីយ + ឧ.សិ.ថាប់ ជុំផន + កូនចៅ	២០ \$
៩៨	ឧ.សិ.ខ្លឹង ណាត ព្រមទាំងកូនចៅ	២០ \$
៩៩	ឧ.សិ.ដូង ដាវីយ៉ា + ឧ.សិ.នីម វណ្ណី + កូនចៅ	២០ \$
១០០	ឧ.សិ.ពុំ សានី និង កូនចៅ	២០ \$
១០១	ឧ.សិ.ប៊ឹង សុខុម និង កូនចៅ	២០ \$
១០២	លោក ប៉ាន ប៊ុណ្ណារឿន និង អ្នកស្រី ថាប់ លក្ខណា + បុត្រ	២០ \$
១០៣	ឧ.សិ.ទេព គឹមហ៊ុន និង ឧ.សិ.ទេព គឹមហេង	២០ \$
១០៤	ឧ.សិ.អ៊ូ គឹមអូន និង កូនចៅ	២០ \$
១០៥	ឧ.សិ.ហៃ សុខមាន (ហៅនាង) + កូនចៅ	២០ \$
១០៦	លោក សិត សេង និង អ្នកស្រី អ៊ុង ស៊ីនន + កូនចៅ	២០ \$
១០៧	ឧ.សិ.ថុង ថូ ព្រមទាំងកូនចៅ	២០ \$
១០៨	ឧ.សិ.យូ ណុន និង កូនចៅ	២០ \$
១០៩	ឧ.ស.នៅ គឹមហាក់ និង ឧ.សិ.ជា សុខុម ព្រមទាំងកូនចៅ	២០ \$
១១០	ឧ.សិ.ម៉ន ចិន្តា ព្រមទាំងបុត្រ	២០ \$
១១១	លោក សេង គា និង ភរិយា + បុត្រ	២០ \$
១១២	ឧ.សិ.អ៊ុយ យ៉ង់ និង ឧ.សិ.នេត ឡាយ	២០ \$
១១៣	ឧ.សិ.ឃុត ម៉ាឡៃ ព្រមទាំងកូនចៅ	២០ \$
១១៤	លោកគ្រូ ជឹម ជំនិត និង ក្រុមគ្រួសារ កូនចៅ	២០ \$
១១៥	ឧ.សិ.សី យក់ខេន និង កូនចៅ	២០ \$

១១៦	ឧ.ស.ម៉ៅ ស្រីនិង ឧ.ស.ទួច ស៊ីនហ៊ិន ព្រមទាំងកូនចៅ	២០ \$
១១៧	ឧ.សិ.ប៊ុត សេដាដូង និង កូនចៅ	២០ \$
១១៨	ឧ.សិ.ប៊ុត ច័ន្ទបុប្ផ និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ	២០ \$
១១៩	ឧ.ស.ហង់ វណ្ណៈ និង ភរិយា + បុត្រធីតា	២០ \$
១២០	ឧ.សិ.តូរ៉ា នារីផល និងគ្រួសារ+ បុត្រ	២០ \$
១២១	ឧ.សិ.ជា ចាន់ថន	២០ \$
១២២	ឧ.សិ.សេង សាងអូយ និង ឧ.សិ.សេង សាងអ៊ឹម+ស្វាមី +បុត្រ ...	២០ \$
១២៣	ឧ.ស.ក្នុង លាងផេង និង ឧ.សិ.ជូ ស៊ូហៀង ព្រមទាំងបុត្រ ចៅ ..	២០ \$

១ ឧ.សិ.លី ឈុនសិ (ហៅ ស) ..... ២០ អ៊ីរ

១	ឧ.ស.ឡៅ គឹមងួន និង ឧ.សិ.ដូង លី ព្រមទាំងបុត្រ	១០០ អូស្ត្រាលី
២	ឧ.សិ.សេង លន់ និង កូនចៅ	១០០ អូស្ត្រាលី
៣	ឧ.ស.សំ សុខគុណ ឧ.សិ.លី សៀមហៀង ព្រមទាំងបុត្រ	១០០ អូស្ត្រាលី
៤	ឧ.សិ.លីម ស៊ូសេង និង កូនចៅ	៥០ អូស្ត្រាលី
៥	ឧ.សិ.សុខ ណារី និង កូនចៅ	៥០ អូស្ត្រាលី
៦	ឧ.សិ.យ៉ុង ម៉ាលី និង ឧ.ស.យ៉ុង គឹមសាន	៥០ អូស្ត្រាលី
៧	យុវជន ខុម ច័ន្ទឱណា	៥០ អូស្ត្រាលី
៨	កញ្ញា ខុម គាដារ៉ា (ហៅស្រីណេ)	៥០ អូស្ត្រាលី
៩	ក្រុមគ្រួសារឧបាសិកា ឈ គឹមស៊ីន	៥០ អូស្ត្រាលី
១០	ឧ.ស.ឈិត ទ្រី និង ឧ.សិ.បាត់ ណែហ៊ាង ព្រមទាំងបុត្រ ...	៥០ អូស្ត្រាលី
១១	ឧ.ស.រស់ សារ៉េន និង ឧ.សិ.គង់ សារឿង ព្រមទាំងកូនចៅ ...	៥០ អូស្ត្រាលី
១២	ឧ.សិ.អ៊ុច សុផល្លី	៥០ អូស្ត្រាលី
១៣	ឧ.ស.ស៊ូ យឹម និង ឧ.សិ.ស៊ូ សៀងតិច + កូនចៅ	៣០ អូស្ត្រាលី
១៤	ឧ.សិ.សេង សៀងឈុន និង កូនចៅ	៣០ អូស្ត្រាលី

១៥	ឧបាសក ស ប៊ុនធឿង	២០ អូស្ត្រាលី
១៦	ឧ.សិ.វ៉ាន់ យ៉ាណូរ៉េត និង កូនចៅ	២០ អូស្ត្រាលី
១	ក្រុមវេនបិណ្ឌទី ៧ វត្តព្រះគន្ធកុដិ	៤០០.០០០ រ
២	ក្រុមឧ.ស.ហែម សុខមាន	២០០.០០០ រ
៣	ក្រុមវេនបិណ្ឌទី ៥ វត្តពិភិទ្ធារាម	១២០.០០០ រ
៤	ក្រុមវេនថ្ងៃ៨កើត+៩រោចវត្តសំពៅមាស ឧ.សិ.អឿ យឿន	១១០.០០០ រ
៥	ក្រុមពុទ្ធបរិស័ទឫស្សីកែវ	១០០.០០០ រ
៦	ឧ.សិ.ទុន ស៊ុននី និង កូនចៅ	១០០.០០០ រ
៧	ឧ.សិ.កែវ អូន	១០០.០០០ រ
៨	ឧ.សិ.ដូង ស៊ុននី និង ធម្មមិត្ត + កូនចៅ	១០០.០០០ រ
៩	ឧ.ស.ហួត ហ៊ុំ និង ឧ.សិ.ស្រី ប៊ូនីន	១០០.០០០ រ
១០	កុមារី ហួត គឹមណា និង កុមារា ហួត ហុកហេង	១០០.០០០ រ
១១	ឯកឧត្តម ម៉ារ សារីន និង លោកជំទាវ រោត ណារិន +បុត្រ ..	១០០.០០០ រ
១២	ក្រុមវេនបិណ្ឌទី ១២ វត្តសោមនស្ស	១០០.០០០ រ

១	ពុទ្ធបរិស័ទអ្នកដែលចូល	៥០.០០០ រ	មានចំនួន	១០ នាក់
២	ពុទ្ធបរិស័ទអ្នកដែលចូល	៤០.០០០ រ	មានចំនួន	២ នាក់
៣	ពុទ្ធបរិស័ទអ្នកដែលចូល	៣០.០០០ រ	មានចំនួន	២ នាក់
៤	ពុទ្ធបរិស័ទអ្នកដែលចូល	២០.០០០ រ	មានចំនួន	៨ នាក់
៥	ពុទ្ធបរិស័ទអ្នកដែលចូល	១០.០០០ រ	មានចំនួន	៣ នាក់
៦	ពុទ្ធបរិស័ទអ្នកដែលចូល	៥.០០០ រ	មានចំនួន	១ នាក់
៧	ពុទ្ធបរិស័ទអ្នកដែលចូល	១៥ ដុល្លារ	មានចំនួន	៣ នាក់
៨	ពុទ្ធបរិស័ទអ្នកដែលចូល	១១ ដុល្លារ	មានចំនួន	១ នាក់
៩	ពុទ្ធបរិស័ទអ្នកដែលចូល	១០ ដុល្លារ	មានចំនួន	៤៨ នាក់

១០	ពុទ្ធបរិស័ទអ្នកដែលចូល	៥ ដុល្លារ	មានចំនួន	៤ នាក់
១១	ពុទ្ធបរិស័ទអ្នកដែលចូល	៦០០ បាត	មានចំនួន	១ នាក់

បោះពុម្ពជាប្រមូល ៣០.០០០ ក្បាល
ក្នុងឆ្នាំ ១៧,១០០ ដុល្លារ
រោងពុម្ពវិទ្យាសាស្ត្រប្រជាជន

សព្វធានំ ប្រមូលនំ ជីវិតិ
ធម្មទានឈ្នះអស់ទានទាំងពួង ។

I

ស្ថានីយវិទ្យុ ផ្សព្វផ្សាយព្រះធម៌ព្រះពុទ្ធសាសនា ដោយសហគមន៍ធម្មទាន នៃពុទ្ធបរិស័ទ

— ០០០០០០០០០ —

ខេត្ត-ក្រុង	វេលាផ្សាយ	ស្ថានីយវិទ្យុ
រាជធានីភ្នំពេញ	-05h00 mn	-FM 99 MHz
	-05h30 mn	-FM 96 MHz
	-06h00 mn	-FM 98 MHz
	-12h10 mn	-FM 96 MHz
	-18h00 mn	-FM 95 MHz
	-20h00 mn	-FM 98 MHz
	-20h30 mn	-FM 96 MHz
ខេត្តព្រះសីហនុ	-13h00 mn	-FM 93 MHz
	-17h30 mn	-FM100.5 MHz
	-18h00 mn	-FM 92 MHz
	-19h00 mn	-FM107.5 MHz
	-20h00 mn	-FM 98.5 MHz
ខេត្តបាត់ដំបង	-05h30 mn	-FM103.2 MHz
	-06h00 mn	-FM 92.7 MHz
	-11h00 mn	-FM 88.5 MHz
	-18h00 mn	-FM 91 MHz
	-18h00 mn	-FM 104 MHz
	-18h30 mn	-FM 92.7 MHz
	-19h30 mn	-FM103.2 MHz
	-20h00 mn	-FM101.5 MHz
ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ	-05h20 mn	-FM 96.5 MHz
	-17h00 mn	-FM 96.5 MHz
ខេត្តប៉ៃលិន	-18h00 mn	-FM 90.5 MHz
ខេត្តពោធិ៍សាត់	-06h00 mn	-FM 98.5 MHz
	-18h00 mn	-FM 91.5 MHz
ខេត្តកោះកុង	-05h45 mn	-FM 95.75MHz
	-18h30 mn	-FM 95.5 MHz

II

ស្ថានីយវិទ្យុ ផ្សព្វផ្សាយព្រះធម៌ព្រះពុទ្ធសាសនា

ដោយសហគមន៍ធម្មទាន នៃពុទ្ធបរិស័ទ

ខេត្ត-ក្រុង	វេលាផ្សាយ	ស្ថានីយវិទ្យុ
ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង	-05h00 mn	-FM 92.30MHz
ខេត្តកំពង់ចាម	-18h00 mn	-FM 91.5 MHz
ខេត្តព្រះវិហារ	-18h00 mn	-FM 95 MHz
	-18h30 mn	-FM 99 MHz
	-05h30 mn	-FM 105.5 MHz
	-17h00 mn	-FM 106.25MHz
	-18h00 mn	-FM 93 MHz
ខេត្តសៀមរាប	-20h00 mn	-FM 98 MHz
	-18h00 mn	-FM 91 MHz
	-05h00 mn	-FM 93.25MHz
	-18h00 mn	-FM 91 MHz
ខេត្តកំពត	-18h30 mn	-FM 93.25MHz
	-05h30 mn	-FM 98.5 MHz
	-18h00 mn	-FM 91 MHz
ខេត្តក្រចេះ	-18h30 mn	-FM 100.5 MHz
ខេត្តស្ទឹងត្រែង	-05h30 mn	-FM 103.75MHz
	-21h00 mn	-FM 103.75MHz
ខេត្តរតនគិរី	-18h00 mn	-FM 94 MHz

ការផ្សាយធម៌នៃស្ថានីយវិទ្យុបាយ័ន FM 95 MHz

ព្រមទាំងគ្រប់សាខា ជាធម្មទានរបស់ម្ចាស់ស្ថានីយ

សូមអនុមោទនា !

សេរីវិចិត្រដែលរៀបរៀងដោយ

 ទំព័រ៖ កុណា ទំព័រ ១៣ ម៉ឺន សាវណ្ណ

១. សិក្សាព្រះសូត្រភាគទី ៧
២. ជំនួយសតិភាគទី ២០ សិក្សាព្រះសូត្រភាគទី ៦
៣. ជំនួយសតិភាគទី ១ ដល់ភាគទី ១៨
៤. មនុស្សជាមួយនឹងការងារ
៥. សិក្ខាបទមនុស្សល្អ
៦. ពរ ៤ ប្រការ
៧. ព្រះពុទ្ធភាសិត ៤៣ គាថា
៨. ខ្លឹមសារកូរយល់ដឹង
៩. ព្រះពុទ្ធសាសនា
១០. កូនមាសឪពុក
១១. ម៉ែ !!!
១២. វិធីរម្ងាប់សេចក្តីក្រោធ
១៣. សុខចិត្ត និងគុណភាពនៃជីវិត
១៤. មេរៀនជីវិត
១៥. ពាក្យពេចន៍ម៉ែឪ
១៦. បទពិចារណា
១៧. ពន្លឺធម៌ព្រះពុទ្ធ
១៨. បារមីភាគទី ១ និងខ្លឹមសារខ្លីៗ

- ១៩. បារមីភាគទី ២ និងខ្លឹមសារខ្លីៗ
- ២០. ៤៨ ធម្មទស្សន៍
- ២១. ស្ត្រីក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា
- ២២. ឧបមាភាសិត ៤៩
- ២៣. ព្រះពោធិសត្វ ភាគទី ១
- ២៤. ព្រះពោធិសត្វ ភាគទី ២ (ព្រះសុវណ្ណសាម)
- ២៥. ព្រះពោធិសត្វ ភាគទី ៣
- ២៦. ព្រះពោធិសត្វ ភាគទី ៤
- ២៧. អភិធម្ម មេរៀនដំបូង
- ២៨. ព្រះពុទ្ធភាសិត អធិប្បាយខ្លី ៗ
- ២៩. ទានកថា
- ៣០. គតិធម៌
- ៣១. ព្រះថេរីគាថា ភាគទី ១
- ៣២. ព្រះថេរីគាថា ភាគទី ២
- ៣៣. សិក្សាព្រះសូត្រភាគទី ១
- ៣៤. សិក្សាព្រះសូត្រភាគទី ២
- ៣៥. សិក្សាព្រះសូត្រភាគទី ៤
- ៣៦. សិក្សាព្រះសូត្រភាគទី ៥
- ៣៧. ជំនួយសព្វភាគទី ១៩ សិក្សាព្រះសូត្រភាគទី ៣

សូមអនុមោទនាធម្មទាន !

ព្រះអាទិត្យល្បឿននឹងអស្ចន្តត

- គួរដឹងច្បាស់ចំពោះការមិនទៀងនៃរបស់ទាំងពួង
- របស់ដែលជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តក្នុងថ្ងៃនេះ អាចនឹងប្រែប្រួលនៅក្នុងថ្ងៃស្អែក
- គ្រប់គ្នាគេចមិនផុតអំពីសេចក្តីស្លាប់ ព្រោះចាស់ ឈឺស្លាប់ ជាមរតករបស់ជីវិត
- ពេលស្លាប់ត្រូវប្រាត់ចាកនូវរបស់គ្រប់យ៉ាង អ្វីៗមិនអាចជាប់ជំពាក់ប្រកាន់ថា ជាតួខ្លួនយើងតទៅទៀតបានឡើយ ។